

ŽELEZAR

Jesenice, 16. marca 1989

Številka 10 • XXXVIII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25 - letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradaškja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, novinarka Tanja Kastelic, administracija — Mira Šifrer in Dinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Delovni cilji in uresničevanje

Proizvodnja in prodaja v številkah

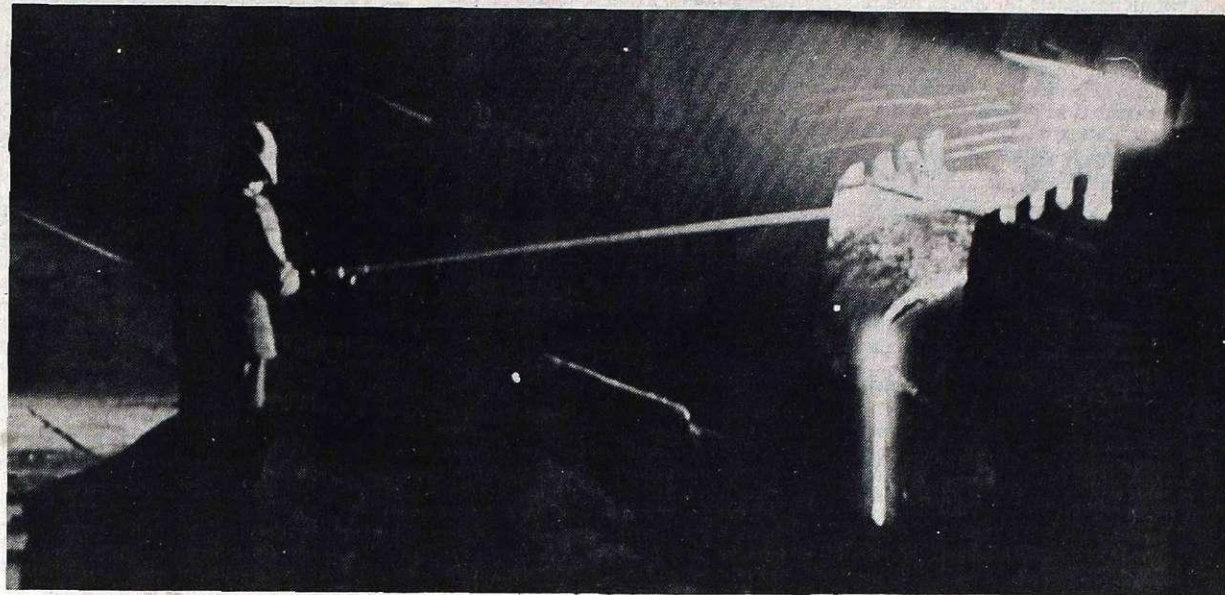
OBRATI	SKUP. PROIZ.		PROIZVODNJA ZA PRODAJO			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	101,3	106				
Jeklarna 2	106,3	98				
Livarna	102,7	101			70,9	60
VBS	112,1	102	1.691,2	87,4	11.408,7	102
HVB	120,4	106	3.295,3	101,5	20.910,2	104
HVJ	100,6	99	704,4	95,4	4.513,1	99
PVT	75,9	97	684,4	95,0	4.095,8	104
VDP	78,0	75	1.696,7	74,2	11.505,0	83
Žičarna	104,1	101	1.078,6	102,4	5.894,3	104
Jeklovlek	103,8	99	944,5	100,9	5.826,6	106
Elektrode	106,0	94	691,2	112,9	3.367,5	87
Žebeljarna	98,1	95	366,1	127,1	1.475,6	90
Žič. valjarna	121,4	110	501,3	107,1	3.238,2	128
ŽELEZARNA	106,5	101	11.653,7	94,7	72.305,9	99

V drugem tednu februarja smo rezultate v skupni proizvodnji še izboljšali. Tako presegamo dnevni načrt za 6,5 %, v primerjavi s preteklim tednom, ko je bil načrt presežen za 2,5 %, ob tem pa imamo kopico težav in problemov, okvar in zastojev iz najrazličnejših vzrokov. Ob izboljšanju obratovalnih pogojev je možno rezultat še znatno izboljšati.

Druga ugotovitev, ki je bila v letošnjem letu že večkrat obravnavana, se nanaša na stalno zaostajanje odpreme. Ali povedano z drugimi besedami: ne uspemo do konca zaključiti in odpremiti tiste količine izdelkov, ki smo jo v preteklem obdobju predelovali le do določene faze. Posledice so vidne predvsem v naraščanju medfaznih zalog in zalog polizdelkov: slabov in ingotov, toplovaljanih trakov za nadaljno predelavo v Valjarni bluming štel, slabov za Valjarno debele pločevine, gredic za Valjarno žice in profilov itd.

Zavedati se moramo, da je ob tako dobri oskrbi doseganje količinskih načrtov dosti bolj enostavno, stroškovno pa mnogo dražje, kar bo v končni fazi vplivalo na poslabšanje poslovnega rezultata.

Podpredsednik poslovnega odbora
za proces:
Božidar Bartelj

V Jeklarni 1 (foto: Silvo Kokalj)

Proizvodnja v februarju

Podobno kot januarja tudi za ta mesec velja, da nismo znali izkoristiti ponujene priložnosti, kajti ob lepem in toplem vremenu, brez redukcij električne energije in ob zadostni količini vložka nismo uspeli doseči programiranih količin niti pri skupni niti pri končni proizvodnji za prodajo in so rezultati (količinski) še celo nekoliko slabši od lanskega februarja. Večji del »zaslug« za to ima TOZD Ploščati program. Na nivoju Železarnje je izpolnjevanje operativnega programa proizvodnje naslednje:

- skupna proizvodnja 98 %
- končna za prodajo 92,7 %
- sama prodaja (odprema) 99,7 %, kar pomeni, da so se zaloge končnih izdelkov zmanjšale.

Podobno kot pri proizvodnji tudi izvoznih obveznosti nismo izpolnili v celoti.

TOZD Talilnice

Za to TOZD lahko mirno zapišemo, da so proizvajali dobro, saj so vsi trije obrati načrtovano proizvodnjo presegli, tako da je bil operativni program izpolnjen 103,6 %. Končna proizvodnja za prodajo in sama prodaja te TOZD sta minimalni in za Železarno praktično malenkostni in vezani izključno na Livarno, a žal tudi ta mesec nedoseženi.

Jeklarna 1

Bistvene problematike ni bilo, zato je proizvodnja potekala dobro tako po količini kakor po asortimentu.

Operativni program proizvodnje je bil izpolnjen 106,7 %.

Preko kontinuita je bilo odlihtih 5.300 ton gredic oziroma 100 % programa.

Jeklarna 2

Tudi v novi jeklarni so delali dobro in izpolnili operativni program 101,2 %;

TOZD Ploščati program

Ta mesec tozdu niti v eni postavki ni uspelo doseči načrtovanih proizvodnih rezultatov. Največji vzrok izpada je katastrofalno nizka proizvodnja v Valjarni debele pločevine. Res dobro so delali samo v Hladni valjarni Bela.

Operativni program skupne proizvodnje je bil dosežen 91,6 %, končne za

(Nadaljevanje na 4. strani)

Možnosti in pogoji razvoja poslovnih inkubatorjev

Ideja o poslovnih inkubatorjih se je rodila v poznih sedemdesetih letih v Združenih državah Amerike, ko so v posameznih večjih centrih (npr. v Pittsburghu) pričeli opuščati jeklarsko, rudarsko in drugo industrijo. Z odmiranjem in prenašanjem te industrije v druge države je v ZDA ostalo ogromno neizkoriščenih naprav in objektov, ki so jih zainteresirani posamezniki in skupine vzeli v najem ter jih preuredili za drugo, perspektivnejšo proizvodnjo. Poslovni inkubator je torej izraz za podjetje, ki pospešuje rojevanje novih enot (te lahko kasneje preraščejo v samostojna podjetja), pri tem pa jim nudi tudi začetni kapital v obliki oskrbe z energijo, organiziranja posojil, vlaganja lastnih sredstev in nudenja raznih storitev.

V Železarni smo o uresničevanju te ideje, ki bi lahko pripomogla tudi k reševanju problema presežkov delavcev, pričeli razmišljati ob obisku predstavnikov Mednarodne banke za obnovo in razvoj, s sedežem v Washingtonu, pred letom dni. Takrat smo pripravili tudi pregled projektov v fazi zasnove v Železarni, ki bi bili lahko primerna podlaga za organiziranje manjših poslovnih enot; z njimi so bili naši obiskovalci zelo zadovoljni. To je pospešilo naša nadaljna prizadevanja na tem področju.

Povezali smo se s profesorjem ekonomske fakultete v Ljubljani dr. Vahčićem in se udeležili mednarodnega seminarja o problemih prestrukturiranja v industriji. Takrat smo se prvič srečali s podjetjem AGEA Ljubljana, ki je začelo ponujati model organizacije inkubatorja. Koristni so bili tudi razgovori z vodstvom ljubljanske Elektrooptike, v katerih smo se seznanili s praktičnimi izkušnjami pri uvajanju poslovnih inkubatorjev, in obisk inkubatorja v Trstu. Na podlagi omenjenih dejavnosti, s katerimi so se doslej ukvarjali predvsem predsednik poslovnega odbora Boris Bregant, podpredsednik PO za razvoj dr. Marin Gabrovšek in vodja financ Tomaž Ramuš, smo v Železarni izoblikovali način, s katerim naj bi naša železarna kot tradicionalno podjetje pristopila k uresničevanju ideje o poslovnih inkubatorjih.

Najprej homo organizirali zbiranje idej preko razgovorov s širšim poslovnim kolegiem Železarnje, kasneje pa tudi z vsemi delavci, ki se bodo za to zanimali. Te intervjuje bodo vodili sodelavci AGEA Ljubljana in ugotavljali, v kolikšni meri so zbrane ideje zanimive za širše tržišče in na tej osnovi ocenili, kakšna oblika inkubatorja bi bila za Železarno najbolj primerna. Usmerili se bomo predvsem v ustanavljanje takih enot, ki bodo proizvajale izdelke, za katere tržne raziskave predvidevajo veliko profitno stopnjo (dobiček).

Računamo na veliko zanimanje delavcev za sodelovanje v novih enotah; takšna je vsaj praksa v podjetjih, ki so se oddolila za uvajanje inkubatorjev. Njihova prednost je tudi v tem, da bodo delavci, ki bodo delali v teh enotah, še vedno v okrilju Železarnje in bo njihov prestop manj boleč. Zunanje sodelavce za posamezna področja naj bi izbirali sektorji in tozdi v okviru medsebojnega povezovanja in dogovarjanja, na podlagi interesov posameznikov.

Za boljše informiranje objavljamo članek, ki sta ga napisala dr. Aleš Vahčić in dr. Tea Petrin iz ekonomske fakultete v Ljubljani, na strani 5.

Tanja Kastelic

Problematika vzgoje in izobraževanja in letošnji razvojni cilji občine na sejah vseh treh zborov

V četrtek, 23. marca, se bodo na rednih ločenih sejah sestali delegati zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Jesenice. Osrednji točki dnevnega reda sta informacija o stanju in problematiki predšolske vzgoje in osnovnega izobraževanja v občini ter predlog o usmeritvah in ciljih družbenoekonomske politike v občini v letu 1989.

Bistveno zmanjšan obseg celodnevne osnovne šole

Informacijo je pripravil Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice v sodelovanju s Skupno strokovno službo SIS občine in Sekretariatom za občo upravo in splošne zadeve skupščine občine. Vsebuje posnetek obstoječe organiziranosti, obseg že izvedenih varčevalnih ukrepov, prostorsko problematiko in možnosti za njeno reševanje. V uvodnih ugotovitvah informacija naveda, da obseg sedanjih oblik vzgojnoizobraževalnega dela, predvsem celodnevne osnovne šole, zahteva velika finančna sredstva, ki jih družbena skupnost v sedanji gospodarski situaciji vse težje zagotavlja. Da bi z razpoložljivimi materialnimi sredstvi omogočili vsem učencem boljše pogoje šolanja, za sprostitev sredstev za te namene predlagajo nadaljno zmanjševanje obsega celodnevne osnovne šole (COŠ) in enako komernejšo prerazporejenost strokovnih delavcev po šolah, kar naj bi dokončno uresničili ob reorganizaciji Vzgojnoizobraževalnega zavoda Jesenice (VIZ). Ob tem poročevalci opozarjajo, da sta vzgoja in izobraževanje kontinuiran proces, ki se načrtuje in spremlja za daljše obdobje in ga ni mogoče vsako leto sproti prilagajati trenutnim gospodarskim možnostim.

Gospodarsko ugodna sedemdeseta leta so bila tudi za razvoj osnovnega

šolstva ugodna, saj se je v tem času, pa tudi še do leta 1985 (samoprispevek), hitro dograjeval šolski prostor, ugodno in s politično akcijo se je širil program celodnevne šole. Gospodarska stagnacija in kriza v osemdesetih letih sta neusmiljeno posegli po programih osnovne šole, ob naraščanju števila učencev. Zaradi pomanjkanja šolskega prostora in pomanjkanja sredstev je prišlo do odstopanja od načrtovanega razvoja COŠ. Z neuspelim tretjim samoprispevkom je bil prizadet tudi standard snovnošolcev na mestnem območju, kjer več kot polovica otrok obiskuje pouk v dveh izmenah, ker je na tem območju tudi najbolj naraščalo število učencev. Od šolskega leta 1981/82 do tega šolskega leta se je število učencev v OŠ v občini povečalo za 633 učencev in 27 oddelkov (1981/82 3.295 učencev v 123 oddelkih, 1988/89 3.958 učencev v 150 oddelkih), oziroma za 20 %. Ob tem se je prispevna stopnja iz bruto osebnega dohodka celo zmanjševala (od 6,38 v šol. letu 1981/82 na 4,92 v šol. letu 1988/89). Tako visoka prispevna stopnja pred leti je bila pogojena z visokimi anuitetami za posojila občinske izobraževalne skupnosti za gradnjo osnovne šole na Plavžu. Poleg povečanja števila učencev se je v šolskem letu 1984/85 povečalo tudi število oddelkov zaradi spremenjenega normativa števila učencev v oddelku s prejšnjih 36 na največ 32 učencev v oddelku.

Leta 1975 je bila uvedena celodnevna osnovna šola kot prednostna peda-

goška in politično razvojna naloga s ciljem, ponuditi vsem učencem enake možnosti za razvoj in odpravi razlike, ki izvirajo iz domačega okolja. Učenci naj bi v šoli opravili vse obveznosti v kontinuiranem vzgojnoizobraževalnem procesu, v katerem se vrstijo obremenilne in sprostitvene dejavnosti. Šola naj bi zagotovila ustrezen psihofizični in socialni razvoj mlade osebnosti z učenjem, interesnimi in sprostitvenimi dejavnostmi in v skladu z interesi širšega družbenega razvoja. Že takrat pa je bilo izrečenih mnogo opozoril, da družba ne bo mogla pokriti vseh stroškov (pogoj za COŠ je pouk v eni izmeni, program zahteva bistveno večje število ur vzgojnoizobraževalnega procesa in s tem učiteljev, ustrezne pogoje za prehranjevanje — kuhinja, jedilnica, za interesne dejavnosti — rekreativne površine, pogoje za delovno vzgojo). Kljub temu je bilo v občini vključenih v COŠ 65 % učencev, medtem ko je bilo slovensko povprečje 14 % učencev! Analizi v Sloveniji in v občini sta leta 1984 in 1985 pokazali, da je koncept celodnevne oblike dela manj ustrezen za učence od petega do osmega razreda. Od prvotnega koncepta COŠ pa odstopajo tudi smernice za delo osnovnih šol iz leta 1982, ki poleg posodobljenega predmetnika in učnih načrtov uveljavljajo v nekoliko skromnejši obliki tudi najbolj pozitivne elemente COŠ (v občini smo ta čas povečevali število učencev v COŠ).

V občini je bil glavni vzrok za odstopanje od programa COŠ pomanjkanje osnovnošolskega prostora. Ob tem navajajo, da je oddelek COŠ za okrog 33

(Nadaljevanje na 8. strani)

Strokovna skupina za izdelavo ocene

Strokovna ocena o posledicah neuspelega referenduma

Na podlagi zelo različnih posameznih reakcij po referendumu le-tega ni mogoče objektivno oceniti. Mnogi delavci se čudijo, da spremembe SaS o skupnih osnovah in merilih niso sprejete, predlagatelji pa se čudijo, da ni bil sprejet pralnik o delitvi osebnih dohodkov, večinsko pa je nasprotovanje predlagani metodologiji za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog. Iz teh dokaj različnih mnenj je ežko izpeljati oceno, ki bo tako politično kot tudi strokovno komplementarna. Zato je komisija, ki jo je imenoval delavski svet, da strokovno oceni posledice teh odločitev, te razdelila na dva dela.

A. Pravna posledica take odločitve je nadaljna veljavnost SaS o skupnih osnovah in merilih z omejitvijo, da od 1. januarja 1989 ni možno uporabljati 1. in 8. poglavja prejšnjega samoupravnega sporazuma, ki določa kot eno izmed osnov kategorizacijo (čl. 95). Po tem sporazumu je določena obveznost temeljnih organizacij, da sprejmejo svoje pravilnike, in sicer na podlagi določbe čl. 93 imenovanega samoupravnega sporazuma. Tega pa nismo storili. V obeh primerih je nastala pravna praznina, ki jo bo potrebno rešiti na primeren način, saj ni nobenega razloga, da bi bili delavci prikrajšani pri osebnem dohodku. Pomeni pa določen pravi zaplet glede na 93. čl. Zakona o združenem delu, ki določa, da so delavci to dolžni urediti.

Zato predlagamo, da delavski svet delovne organizacije s sklepom podaljša veljavnost starih pravilnikov z določeno časovno omejitvijo 3. in 8. poglavja (SaS) prejšnjega SaS o skupnih osnovah in merilih.

B. Odprto ostaja vprašanje, ali iti v ponovitev referenduma ali nov postopek. Ta trenutek je pomembna samo opredelitev o ponovitvi. Zakon o združenem delu v 444. čl. določa, da je možno ponoviti referendum v roku, ki je določen v samoupravnem splošnem aktu, ki pa ne sme biti krajši od 60 dni. V naših aktih tega roka nimamo opredeljenega, ker smo jih sprejemali v času sprememb Zakona o združenem delu in ga nismo določali zaradi takrat različnih razprav o tem problemu. Ta nedorečenost nas ne ovira, da ne bi uporabili določbe Zakona o združenem delu, ki določa najkrajši rok 60 dni, in ga tudi v tem roku razpisali.

Vsaka sprememba v obravnavanih aktih zahteva nov postopek z vsemi fazami.

Povsem neodvisno od teh dveh aktov pa je treba obravnavati problem metodologije. Konflikt med strokovnim predlogom in nezaupanjem je po naši oceni prevelik, da bi ga lahko obravnavali z istega zornega kota.

Projektna skupina je obravnavala rezultate referenduma o metodologiji za ugotavljanje zahtevnosti dela. Doseženi rezultat ocenjujemo kot neuspeh s tem, da je paleta vzrokov neuspeha zelo raznolika in tako so tudi izdelane ocene lahko zelo različne.

Že v fazi obravnave predloga so se pokazali zelo različni interesi, ki jih je praktično medsebojno nemogoče uskladiti, ker so pogojeni z velikim nezaupanjem do predlaganih novosti, ali pa se zagovarjajo pridobljene pravice. Ugotavlja se, da v veliki večini zagovarjamo sedanji način ugotavljanja

zahtevnosti dela, kljub temu, da ga vsa kodnevno kritiziramo.

V razpravi smo na postavljena vprašanja posredovali odgovore. Iz marsikaterega okolja ni bilo vprašanj in so se v celoti strinjali s predlogom metodologije. Skozi vso razpravo je bilo prepleteno vprašanje izračunov zahtevnosti in kaj bomo pridobili. Tako smo se vse bolj oddaljevali od vsebine, to je razprave o merilu in zahtevnosti rezultatov delitve. Pri tem smo tudi pozabili najprej ustvariti in nato deliti.

Ob pričetku dela na projektu so bili postavljeni cilji:

- metoda naj bo analitična,
- pripravljena strokovno,
- razmerje med enostavnim in najzahtevnejšim delom 1 : 4,58,
- enotna in sprejemljiva za DO.

Po rezultatih sklepamo, da cilj sprejemljivosti za DO ni bil dosežen. Ali res?

Kljub temu, da bodo nekatere ugotovitve ponovljene, jih v poročilu navajamo:

- Ali razlikujemo ugotavljanje zahtevnosti dela od ostalih sestavin nagrajevanja? Na osnovi izdelane ankete ob pričetku dela na metodologiji ne razlikujemo, ampak vedno obravnavamo skupaj več kriterijev sistema nagrajevanja.

— Organiziranost stalno spreminjamo in dopolnjujemo glede na zahteve zaposlenih, ne pa v smislu boljše organizacije dela. Naj navedemo nekatere podatke, ki zajemajo obdobje nekaj več kot enega leta: odprli smo 415 novih delovnih mest (najmanj po vsebini, največ po spremembi naziva kvalifikacije in podobno), zahtevali za 1.263 delovnih mest prevrednotenje (uspehi pri 425 delovnih mestih) in zahtevali obravnavo za 140 delovnih mest v okviru dela na projektih in osebnih kategorij. Takemu obsegu za prevrednotenje pa ne odgovarja metoda z ustreznim merilom, ampak je boljši način dogovarjanje in izsiljevanje po paroli Danes jaz, jutri ti. Tako je sedaj okoli 200 zahtevkov za prevrednotenje, s tem, da se že oglašajo posamezni drugi oddelki, službe, TOZD, ki zahtevajo ponovni pregled ugotavljanja zahtevnosti dela, z ugotovitvijo, da so zaostali, s stalnimi očitki, da ni nihče napredoval.

— Pogoste dezinformacije, kontrola dela skupin, različno izdelani izračuni, ki dosežejo večje učinke, kot pravočasna in pravilna informacija od strokovne skupine.

— Ugotavljamo zahtevnost dela in ne delavca. Zato je potrebno tudi na ostalih področjih uvesti več doslednosti in reda (npr. zasedanje delovnih mest, nadurno delo, dodatki in drugo).

— Preveliko nezaupanje vodstev, organizacijskih enot, področij, strok in drugo.

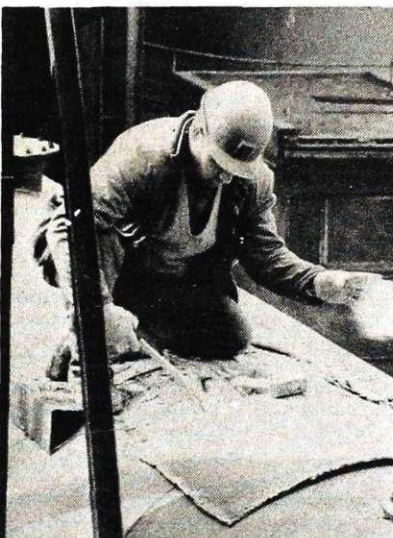
Lahko bi še in še naštevali vzroke in ob vsakem razpravljali. Najprej se moramo dogovoriti, ali bomo spremenili sistem ugotavljanja zahtevnosti dela? V kolikor nismo za spremembo, potem lahko delo projektne skupine zaključimo. Če pa menimo, da bomo ugotavljali zahtevnost dela po analitični metodi — in projektne skupine je prepričana, da je to pravilna ter edina pot, kar utemeljemo lahko z nekaterimi izdelanimi izračuni — predlagamo:

- izdelana metodologija ostane nespremenjena,
- uskladištev analiz dela s skupinami, ki so jih izdelale,
- seznanitev in uskladištev izračunanih zahtevnosti dela projektne skupine s skupino, ki je izdelala analize dela, okrepljeno z obratovodjem in predstavnikom delavcev obratov,
- pred razpisom referenduma in strukturna z vodji SDS po izdelanem programu,
- razpis referenduma.

Na osnovi takšnega pristopa bomo poskušali zmanjšati nezaupanje v izdelano metodologijo. Pri tem pa projektne skupine ne more določiti časovnih rokov, ker potek dela ni odvisen samo od nje. Po razgovoru z zunanjim sodelavcem bomo izdelali program dela, s katerim bomo seznanili samoupravne organe.

Razprava na strokovni skupini je odprla druga vzporedna vprašanja, ki zahtevajo dodatno strokovno presojo in predstavitev delavskemu svetu delovne organizacije.

Za strokovno skupino
podpredsednik
PO Železarn
Janez POLJŠAK

Demontaža plavža (foto: Silvo Kokalj)

vljeni odkupiti kakšno od njih. Tudi za obe električni (0-E II in 0-E VI) dogovor še ni dokončen. Ko so delavci Transporta naslovili predlog na poslovodni odbor Železarn, so svoj predlog zaključili z naslednjimi besedami: »Pri voščimo generacijam, ki prihajajo z elektroniko in robotizacijo, da dožive nekaj idilike iz časa svojih dedov«.

Seveda k transportu sodijo tudi vse spremljevalne naprave in oprema železnice (kretnice, križišča, signalne luči, uniforme železničarjev itd.), kar vse v celoti predstavlja pomembno dediščino, ki prav z avtomatizacijo izredno hitro izginja oziroma se spreminja. Največ transportnih železniških vozil je uničenju izrgal prav Železniški muzej iz Ljubljane, ki s svojimi izkušnjami pomaga tudi pri ohranjanju transportne dediščine v Železarni.

(se nadaljuje)

Tone Konobelj

Na osnovi 50. člena statuta delovne organizacije in 20. člena poslovnika za delo samoupravnih organov in delegacij

sklicujem

17. sejo Delavskega sveta Železarn,

ki bo v četrtek, 16. marca, ob 12. uri v dvorani samoupravljalcev.

Dnevni red:

1. Pregled izvajanja sklepov
2. Zaključni račun Železarn za leto 1988
3. Gospodarski načrt za leto 1989
4. Poročilo o stanju obrambnih priprav v Železarni
5. Poročilo komisije za pripravo strokovne ocene neuspelega referenduma in predlogi nadaljnjih aktivnosti
6. Razpisi in imenovanja
7. Delegatska vprašanja in pobude
8. Razno

Predsednik delavskega sveta:
Janez Kunstelj, l.r.

SŽ Železarna Jesenice, n. sol. o.
Jesenice, C. železarjev 8

objavlja javno licitacijo za prodajo osnovnih sredstev

1. Naprava za rezanje s plazmo, cena 1.000.000 din
2. El. motor 25 kW št. 489395/01, cena 25.000 din
3. Mizni skobelni stroj Beringer s pripadajočimi el. motorji, cena 4.000.000 din
4. Stroj za žaganje železa Ohler s pripadajočimi el. motorji, cena 4.000.000 din
5. Peč za centralno kurjavo 4.000 kcal., leto izdelave 1973, cena 10.000.000 din
6. Sortirni stroj (ERC), cena 200.000 din
7. Interpreter (ERC), cena 100.000 din
8. Koletor — mešalec kartic, 200.000 din
9. Stojalo za kartice, cena 50.000 din
10. El. motor RK 32 kW, št. 503-13412, cena 32.000 din
11. Generator RK 38 kW, št. 504-1345, cena 38.000 din
12. Klima kompresor (ERC), cena 7.000.000 din
13. Cevni transporter za prah z el. motorjem, cena 200.000 din
14. Trofazni usmernik, cena 100.000 din

Licitacija bo v torek, 21. marca, ob 10. uri. Ogled navedenih osnovnih sredstev bo v ponedeljek, 20. marca, od 10. do 13. ure. Licitacija in ogled bosta v skladiščnih prostorih na Blejski Dobravi.

Prometni davek plača kupec. Vsak ponudnik mora plačati varščino 10 % od izklicne cene na dan licitacije pri blagajni Železarn. Osnovna sredstva se prodajajo po načelu videl — prevzel.

Prednost pri nakupu imajo:

1. Organizacije združenega dela,
2. Delavci in upokojenici Železarn Jesenice,
3. DPO in ostali občani.

Železarna Jesenice
OSMP

Sektor inženiring

objava

za prenos osnovnih sredstev aglomeracije

Zaradi opustitve proizvodnje surovega železa nudimo obratom Železarn Jesenice izločena osnovna sredstva aglomeracije v uporabo in neodplačni prenos.

1. Transportni trakovi zmogljivosti 60 do 300 t/h, širine trakov 500, 650 in 800 mm, dolžine 5 do 270 m, s pogonskimi elektro motorji moči 3 do 40 kW, 1450 vrt/min, 90 kosov
 2. Stožčasti drobilec za rudo — 20 mm, Ø 1750 mm, zmogljivost 60 m³/h, z elektro motorjem 160 kW, 990 vrt/min, 5 kV, 2 kosa
 3. Kladvični mlin za apnenec — 3 mm, Ø 1500x1400 mm, zmogljivost 120 t/h, z elektro motorjem 400 kW, 735 vrt/min, 5 kV, 1 kos
 4. Drobilec sintra — 150 mm, z elektro motorjem 11 kW, 900 vrt/min
 5. Mlina za ostružke zmogljivosti 12 in 20 t/h, z elektro motorji 45 in 80 kW
 6. Vibracijska sita za sejanje rude, koksa in sintra različnih velikosti, z elektro motorji različnih moči, 9 kosov
 7. Ventilatorji različnih velikosti, z elektro motorji 2,2 do 110 kW, 30 kosov
 8. Ekshaustor sinternege stroja zmogljivosti 5000 m³/h, 1150 mm vs., vhodna temperatura plinov 150 °C, z elektro motorjem 2000 kW, 1500 vrt/min., 5 kV, 1 kos
 9. Stroj za sintranje 50 m³ zmogljivosti 150 t/h, hitrost rešetke 1,4 m/min., dolžina 25 m, širina 2 m, s centralnim mazanjem 1,1 kW in glavnim pogonom 12 kW, 1 kos
 10. Električni filter dimnih plinov LURGI zmogljivosti 5000 m³/h za čiščenje plinov iz sinternege stroja, temperature 150 — 170 °C, tlaka 800 mm/s, vstopna vsebnost prahu 5 g/m³, vsebnost prahu v očiščenem plinu 0,1 g/m³, stopnja čiščenja 98 %, s statičnim usmernikom 70 kV, 1 kos
 11. Vibracijski dozatorji zmogljivosti 20 do 200 t/h, z elektro motornimi pogoni, 20 kosov
 12. Tovarna dvigala nosilnosti 1 t in 2 t, 2 kosa
 13. Trofazni asinhronski elektromotorji, kratkostični in z drsnimi obroči, 380 V, različnih moči 3 do 110 kW, z različnimi vrtiljaji 725 do 2980 vrt/min, 121 kosov
- Naprave aglomeracije so obratovalne od januarja 1970 do januarja 1987. Prenos osnovnih sredstev mora biti opravljen do konca marca 1989, ker bomo potem ostale naprave, ki se ne potrebujejo v Železarni Jesenice, nudili zunanjim interesentom.
- Nadaljnje informacije posreduje oddelek za osnovna sredstva, ☎ 20-25.

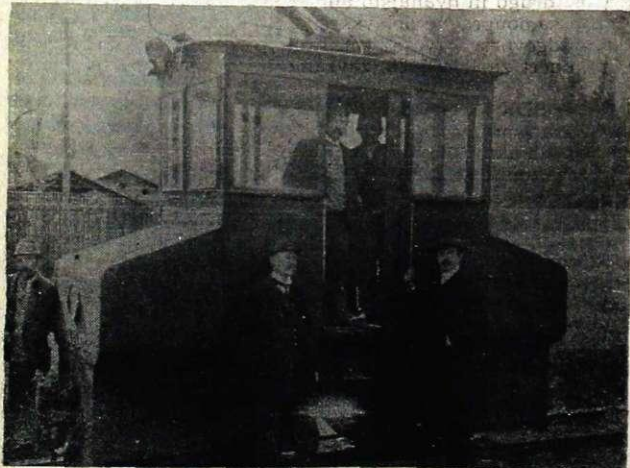
Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (18)

Transportna vozila (2)

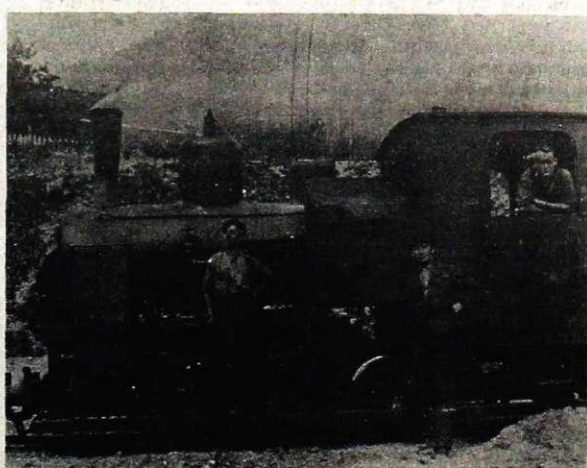

V odločbi o razglasitvi ozkotirnih lokomotiv za tehniško dediščino so navedene vse še ohranjene lokomotive in stopnja ohranjenosti. Tako delavci Transporta kot strokovna služba menita, da bi bilo treba vse lokomotive, ki so se po tolikih letih ohranila do danes na vsak način zaščititi in ohraniti tudi za naprej.

Od enajstih parnih lokomotiv jih je danes še sedem. Štiri so bile razrezane v Železarni že pred več leti (0-III, 0-VI, 0-VII in 0-X). 0-I (1907) je nekaj let stala pred Tehniškim muzejem, danes pa je obnovljena in stoji pred upravno stavbo Transporta. Delavci Transporta so se odločili, da bodo zanj skrbeli tudi v prihodnje. Še bolje kot tej se godi lokomotivi 0-IV (iz leta 1892), ki jo je že pred leti odkupil Železniški muzej v Ljubljani, jo temeljito obnovil in ji dal prvotno podobo. Predvidevajo, da jo bodo ustrezno zavarovali in postavili pred ljubljansko železniško postajo (kjer je pred leti že stala). Lokomotivo 0-VIII (1922) bo prevzel Tehniški muzej v Železarni in jo skupaj z nekaterimi transportnimi vozički postavil pred zgradbo muzeja na Stari Savi. Za ostale lokomotive: 0-II (1913), 0-V (1912), 0-IX (1922) in 0-XI (1922) pa se bo Železarna odločila letos, saj je nekaj ponudnikov (tudi iz tujine), ki so pripra-

Prva električna lokomotiva E-1, ki je vozila med Jesenicami in Javornikom po zaključeni elektrifikaciji roge leta 1906 (foto: arhiv Tehniškega muzeja)

Prva parna ozkotirna lokomotiva leta 1907 (foto: arhiv Tehniškega muzeja)

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Družbeni standard z dne 3.3.1989

ponovno objavljamo

prosta dela in naloge za določen čas

1. kuharica II., šifra 9108, D-3, 9. ktg., 1 oseba
- prosta dela v počitniškem domu Biograd n/m od 10. junija do 30. septembra 1989
2. servirka 1 oseba
3. točilka 1 oseba

Pogoji:

- k 1 poklicna šola — smer kuhar, poskusno delo dva meseca,
- k 2 dokončana osnovna šola,
- k 3 poklicna gostinska šola — smer natakar

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi na Kadrovski sektor Železarn Jesenice.

Finančnoracunovodski sektor

Prizadevanja za finančno konsolidacijo Železarne

Težki pogoji gospodarjenja in splošen padec gospodarske rasti v vsej Jugoslaviji v lanskem letu so vplivali tudi na poslovanje naše železarne, ki se je spopadala z največjimi likvidnostnimi težavami v zadnjih desetih letih. K temu sta prispevala tudi negativno poslovanje v preteklih obdobjih in zaključena investicijska izgradnja (Jeklarna 2, namenska proizvodnja) z vsemi finančnimi posledicami. V takih razmerah je bila, po besedah direktorja FRS Romana Smoleja, glavna naloga finančnoracunovodskega sektorja doseganje finančne konsolidacije Železarne.

Poglaviti vzrok za negativno poslovanje Železarne v preteklih letih je bilo administrativno urejanje cen. Cene naših izdelkov so rasle veliko počasneje kot cene vhodnih materialov in energije; ta razkorak je bil najbolj očiten od drugega tromesečja 1986 do srede lanskega leta, ko smo uspeli cene naših izdelkov realno zvišati in postopno zmanjševati omenjeno nesorazmerje, kar je omogočilo tudi večjo dohodkovno uspešnost Železarne.

V minulem letu smo zaključili večje naložbe v naši železarni, ki pa še danes niso v celoti pokrite z ustreznimi finančnimi viri. Sredstva, opredeljena v finančnih konstrukcijah niso bila v celoti združena, odobrena so bila z zamudno, devalvirano zaradi visoke inflacije, pa tudi v drugačni strukturi. Zato smo jih morali premoščati v obliki kratkoročnih posojil, zalagati smo morali lastna sredstva preko dogovorjene višine in najemati več posojil za normalno reprodukcijo, kot bi bilo sicer potrebno. Najmanjše kratkoročnih posojil je še povečalo naše likvidnostne težave, saj so veliko dražja od dolgoročnih, zahtevajo pa tudi redno mesečno poravnavanje revalorizacijskih obresti.

Nemalo problemov so nam povzročali tudi splošen gospodarski zastoj in likvidnostne težave po vsej državi. Več kot polovico naše proizvodnje prodamo izven Slovenije, kjer je finančna disciplina precej slabša, pa tudi v naši republiki se je pojavilo nekaj poslovnih partnerjev, ki so se znašli v velikih težavah. Tako je bila izterjava dolgov naših kupcev v letu 1988 temeljni cilj finančne sanacije Železarne. Posebne težave so nastopale pri izterjavi meničnih obresti v realni vrednosti, kar je zlasti pomembno, ker imamo kar 80 odstotkov domače realizacije v obliki menic. Kljub temu smo lani naše nekritične terjatve v primerjavi z letom 1987 zmanjšali za približno 25 odstotkov.

V letošnjem letu bodo na delo FRS odločilno vplivali novi sistemski zakoni na področju finančnega poslovanja in računovodstva. Zakon o računovodstvu in zakon o finančnem poslovanju sta vsebinsko tesno povezana in skupaj z zakonom o podjetjih tvorita zaokroženo celoto. Bistvene novosti, ki jih prinaša zakon o računovodstvu so: način revalorizacije sredstev in njihovih virov, precejšnja svoboda glede uporabe metod vrednotenja stroškov, ukinjanje kategorije plačane realizacije in uvajanje fakturirane realizacije. Po metodi fakturirane realizacije lahko gospodarski subjekt posluje pozitivno, a je hkrati nelikviden, če njegovi poslovni partnerji dejansko ne plačajo dolgovi, in mu v primeru nelikvidnosti v daljšem razdobju grozi stečajni postopek.

Kriterij za oceno uspešnosti poslovanja podjetja bo torej likvidnost poslovanja.

Omenjena zakona sta zaenkrat še nedorečena, zlasti zakon o finančnem poslovanju, kjer manjkajo izvedbena navodila za banke, SDK in uporabnike sredstev. Ob prenehanju veljave zakona o zavarovanju plačil (30.4.1989) bo ostalo odprto vprašanje, kako naj podjetja zavarujejo svoje terjatve. Novi zakon ne sankcionira izvajanje obveznosti in terjatev iz blagovnih razmerij; poravnava teh obveznosti je šele na četrtem mestu po prioriteti. Velika škoda je tudi, da se z zakonom o zavarovanju plačil ukinjajo »jugo« menice in funkcija poslovnih bank pri tem ni več opredeljena (doslej so banke menice avarirale in jamčile za izplačila). Vse to bo verjetno zahtevalo ponovno reorganizacijo dela finančnoracunovodskega sektorja v Železarni, spremenila pa se bo tudi vsebina dela tako na finančnem kot na računovodskem področju.

Nova zakona bosta zahtevala od nas previdnejšo poslovno politiko, agresivnejšo izterjavo, selekcijo kupcev ter še tesnejše sodelovanje FRS s Komerčialo (ki je bilo sicer že v letošnjem letu na dokaj visoki ravni). Veliko pozor-

nost bo treba nameniti tudi našim kupcem, ki zahtevajo spoštovanje rokov, dogovorjeno kvaliteto izdelkov in sprotne reševanje reklamacij. Stvar poslovne politike Železarne pa je usmeritev v proizvodnjo in prodajo tistih izdelkov, ki so dohodkovno najbolj zanimivi.

Direktorja FRS Romana Smoleja smo povprašali tudi o nagrajevanju delavcev sektorja. Kot je dejal, že dolgo ugotavljajo, da so posamezne dejavnosti v Železarni različno vrednotene. Tako je na primer ekonomski profil v primerjavi s tehničnim že v osnovi podcenjen. Dosedanje metodologije niso upoštevale specifičnih zahtev na finančnoracunovodskem področju, oziroma niso vključevale ustreznih kriterijev za realno vrednotenje njihovega dela (velika odgovornost — tudi kazenska, rokova odvisnost poslovanja, pogoste spremembe v zakonodaji). Verjetno je bil sektor v preteklosti premalo prodoren s svojimi zahtevami in se je preveč držal določenih razmerij znotraj sektorja. Posledica tega je velika fluktuacija kadra, predvsem strokovnjakov in nezadovoljstvo delavcev, ker večina prejema nižje osebnice dohodka od povprečja Železarne. Poleg tega struktura zaposlenih v sektorju pogojuje veliko odsotnost, zaradi česar je težko zagotoviti kontinuirano delo. Zgoraj omenjena problematika je bila obravnavana na izrednem zboru delavcev FRS. V upravičenih zahtevah jih vodstvo sektorja podpira, hkrati pa vztraja na tekočem izpolnjevanju delovnih nalog.

Tanja Kastelic

Odbor za gospodarstvo pri DS DSSS

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu delovne skupnosti skupnih služb je imel 8. marca svojo sedemnajsto sejo. Udeležilo se ga je devet članov, dva pa sta bila opravičeno odsotna. Seja je imela tri točke dnevnega reda.

V prvi točki dnevnega reda je odbor ugotovil, da so realizirani vsi sklepi prejšnje seje.

Nato je odbor obravnaval nadurno in pogodbeno delo. Ugotovil je, da se je število nadur v delovni skupnosti v mesecu februarju v primerjavi z mesecem januarjem povečalo za 14 odstotkov. Glavni vzrok je bil požar na Jelenkamnu. Vodja DSSS je povedala, da bo poslovodni odbor mesečno obravnaval spiske nadurnega dela za vso Železarno. S tem naj bi dosegli več kontrole nad delom izven rednega delovnega časa in več poštenega odnosa do dela.

Odbor se je na kratko seznanil z rezultati dela za leto 1988. V splošnem so rezultati kljub izgubi dokaj dobri, saj so večina nad načrtom. Povečala se je produktivnost, tudi izvozniki rezultati so obetavni. Izvoz na

konvertibilno tržišče se je povečal, realizacija pa žal ni uspela slediti inflaciji. Tudi pri zmanjšanju števila zaposlenih smo dosegli določene rezultate.

Odbor bo imel svojo osemnajsto sejo v mesecu aprilu.

N.K.

Zaključil je šolanje

Sodelavec iz vzdrževanja Mate Jurič je v mesecu februarju uspešno končal nadaljevalni program V. stopnje SUI in si pridobil naziv obratni strojni tehnik.

Čestitamo!

Pregled sestankov SDS

Najprej naj se zavarujem pred že večkrat izrečenimi — ob različnih priložnostih in od različnih ljudi — očitki, češ da tole rubriko nekoliko preveč privatiziram, ker se v njej prepogosto pojavlja problematika CSI. V opravičilo bi navedel: prvič, da so zapleti, ki jih registriramo pri samoupravnem komuniciranju in delu naše službe najbrž naša skupna stvar in, drugič, da se je v dveh zadnjih pregledih zapore izrecno omenjalo, da bi moral pripraviti analizo odgovorov v zvezi z vprašanji in pripombami CSI na gospodarski načrt za leto 1988. Ta analiza je namreč sedaj narejena, ugotovitve in predlogi so bili potrjeni na sestanku SDS CSI 9. marca, zanimiva pa je tudi za okolje: pokaže nam, da kljub temu, da naj bi predstavljali informacijsko službo, nimamo nič manj težav pri pridobivanju povratnih informacij in pri uveljavljanju svojega vpliva kot nekatera druga samoupravna okolja v železarni. Ob vsem tem »cirkusu« okrog naših pripomb na gospodarski načrt za prejšnje leto se mi nehotе vsiljuje kot iztočnica »skrivnost« namig, ki mi ga je nekoč dal dr. Jensterle, češ, so takšni norci, ki se zaletavajo z glavo v zid, pa tudi takšni, ki se zaletavajo z glavo v vogal. Res je, namreč, da vztrajnost včasih že meji na norost. Ogledimo si torej, na osnovi analize, ki je priloga zapisniku CSI, kaj se je pravzaprav dogajalo:

SDS CSI je na zboru delavcev 4. februarja 1988 izrekla vrsto konkretnih in načelnih pripomb na predlagani gospodarski načrt za leto 1988. Gospodarski načrt DSSS je zavrnila, gospodarski načrt ŽJ pa z določenimi pripombami potrdila.

Tudi delavski svet DSSS je na 6. seji 10. februarja 1988 osvojil vrsto kritičnih pripomb, ki jih je posredoval delavskemu svetu ŽJ v nadaljnje usklajevanje. K pripombam delavskega sveta DSSS je kasneje (9. marca) pripravil komentar SEO — oddelek za ekonomske analize in planiranje. Ta komentar naj bi bil po trditvah Martičevic tudi odgovor na pripombe SDS CSI.

Komentar res daje »nekakšno pojasnilo« v zvezi s pripombami CSI v zvezi s takimenovanim »tržnim pristopom k planiranju« in glede neusklajenosti plana s 167. členom statuta DSSS, na vse ostale pripombe pa ne daje nikakršnih pojasnil.

Še več: Ko pojasnjuje vprašanje nove organiziranosti sektorjev in kadrov, direktno zavaja, ko trdi, citiram: »Organiziranost sektorjev v okviru delovne skupnosti je bila obravnavana že pred dokončnim oblikovanjem plana, usklajeno je bilo tudi število zaposlenih, razen za sektor inženiring in sektor tehnične kontrole.«

Pod točko pregled sklepov prejšnje, 5. seje delavskega sveta DSSS (24.12.1987), namreč zasledimo, da je vodja DSSS med odgovori na delegatska vprašanja navedla tudi, citiram: »Usmeritve za

reorganizacijo delovne skupnosti bo dal poslovodni odbor na strokovnem kolegiju prihodnji teden.«

Iz navedenega nedvoumno sledi, da sta bila organiziranost kot tudi plan kadrov oziroma število zaposlenih dogovorjena in obravnavana v nekem povsem nedoločenem, vsekakor pa nesamoupravnem krogu nekje med 5. in 6. sejo delavskega sveta DSSS in da glede odločitve tega kroga delavci CSI ne smemo dvomiti, niti si zastavljati kakršnihkoli vprašanj niti v vsebinskem, strokovnem niti v formalnopravem ali samoupravnem smislu. Akcija je bila, kot je v svojih zapisnikih večkrat poudaril oddelek za organizacijo dela, tako glede same organizacije kot glede števila zaposlenih, dirigirana s strani poslovodnega odbora, in to tako mimo strokovnih služb kot mimo samoupravnih organov, SDS in sindikata.

Akcija v zvezi z novo organiziranostjo kot tudi s planiranjem potrebnega števila delavcev (sledilo je nenehno sklicevanje na to, da je gospodarski načrt zabetoniral število delavcev in da je plan treba uresničiti), kot tudi aragonca glede vprašanj, pri katerih smo na CSI še naprej vztrajali, je povsem v skladu z avtoritarnim, nedemokratskim načinom vodenja, ki ga uveljavlja vodstvo železarne in katerega filozofijo je povsem nedvoumno pojasnil podpredsednik poslovodnega odbora Poljšak na 22. seji delavskega sveta DSSS, citiram: »Vsako vodenje je boleče. Tisti trenutek, ko prideta dva interesa v nasprotje, mora pač nekdo popustiti. Po hierarhični lestvici popušta tisti, ki je nižji in pri vodenju ta lestvica obstaja.« V Železarni se je torej »dogodilo Poljšak«. Pogajanj in kompromisov ni — sta le ukaz in izvršitev.

SDS CSI je sicer vztrajala pri svojih vprašanjih in jih glede na časovno oddaljenost od sprejema plana ustrezno modificirala, odgovora pa ni dobila. Poglejmo nekaj zapisnikov:

1. SDS, 11.3.1988: »Zahtevamo odgovore na pripombe SDS CSI glede gospodarskega načrta DSSS in DO (vodja DSSS).«

2. SDS, 12.5.1988: »SDS ponovno zahteva konkretne odgovore v zvezi s pripombami SDS CSI glede gospodarskega načrta DSSS in DO.«

3. SDS, 23.6.1988: »Glede gospodarskega načrta bi še vedno radi odgovor na pripombe glede letnega plana CSI. Sproži naj se postopek v zvezi z odgovornostjo za izdelavo gospodarskega načrta, ki je bil po mnenju odbora za gospodarstvo železarne in po oceni delavskega sveta DSSS pripravljen nestrokovno. Ugotovi naj se tudi vprašanje odgovornosti delegatov DS DSSS, saj bi se morali kot delegacija držati sklepa delavskega sveta in glasovati proti sprejetju plana. V tem primeru pa ne bi bilo doseženo soglasje na DS Železarne in bi bilo potrebno pripraviti nov predlog (112. člen SaS o združitvi TOZD v DO). Glede na vse to predlagamo pripravo novega predloga gospodarskega načrta. Gospodarski načrt je potrebno sprejeti s soglasjem delavskih svetov vseh TOZD in DSSS.«

4. SDS, 4. in 5.8.1988: »Glede gospodarskega načrta bi radi odgovore, zakaj pred sejo delavskega sveta naših pripomb ni obravnavala strokovna služba in pripravila predloga za spremembo pla-

Pregled odsotnosti v februarju

TOZD	število delavcev	bolovanje %	porod. dop. %	red. letni dopust %	ostala odsotnost %	skupna odsotnost %
Talilnice	727	6.46	0.13	14.56	0.26	21.41
Ploščiti program	1091	10.60	0.69	11.35	0.48	23.12
Okrogli program	893	11.10	1.21	11.90	0.67	24.88
Tehnične dejav.	1841	6.87	0.24	10.45	0.58	18.14
Komerciala	153	4.01	4.11	15.57	0.38	24.07
Družb. standard	185	9.13	5.46	10.85	0.20	25.64
DSSS	847	5.48	3.05	11.35	0.46	20.34
Železarna	5737	7.98	1.15	11.65	0.50	21.28

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 20. DO 26. MARCA

20. marca, Sonja ČERNE, SEOI, Blejska Dobrava 33.
 21. marca, Marjan DEMŠAR, Jeklarna 2, Gozd Martuljek, Gobela 25.
 22. marca, Bojan ERJAVŠEK, kadrovski sektor, Jesenice, Tomšičeva 53, ☎ 82-760.
 23. marca, Drago FINŽGAR, Valjarna žice in profilov, Begunje 128 b, ☎ 73-831.
 24. marca, Marjan GABROVŠEK, poslovodni odbor, Bled, Ribenska 8 c, ☎ 78-157.
 25. marca, Milan GARTNER, Livarna, Nomen 34.
 26. marca, Jernej HOČEVAR, prodajni oddelek, Jesenice, Udarina 5, ☎ 82-891.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 20. 3.	Franc Kalan	Božidar Černe
Torek — 21. 3.	Mitja Benedičič	Primož Zvab
Sreda — 22. 3.	Sašo Dolžan	Franc Nečimar
Četrtek — 23. 3.	Ivan Slamnik	Matjaž Kelvišar
Petek — 24. 3.	Marjan Trontelj	Janko Cerkovnik
Sobota — 25. 3.	Rajko Petraš	Dušan Bak
Nedelja — 26. 3.	Ahmed Telalović	Franc Bernik

Služba obratne ambulante

Od 20. do 25. marca bodo delale naslednje obratne ambulante:
 DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernard Benedik — Tili.
 POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
 Dispanzer za borce od 13. do 14. ure.
 V soboto, 25. marca, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
 ZOBNE AMBULANTE:
 DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
 POPOLDNE: III. zobna ambulanta do nadaljnjega ne dela.
 V soboto, 25. marca, samo dopoldne: III. zobna ambulanta ne dela.
 V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.
 Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

18. in 19. marca, Urša OBLAK, Dovje 78, ☎ doma 89-187, ☎ v službi 83-281.
 Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure jutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Oddelek marketing v sektorju inženiring

Marketing kot način dela in poslovanja

O razvoju inženiring dejavnosti v Železarni so razmišljali v TOZD Komerciala (takratni Delovni skupnosti za komercialne in finančne zadeve) že pred zadnjo reorganizacijo. Z delom na področju prodajnih projektov so v sektorju novogradenj pričeli že v letu 1986, da bi bolje izkoristili raznovrstno znanje in izkušnje, ki smo si jih z leti pridobili v Železarni pri pripravi in izvedbi lastnih investicij. Ko se je ob reorganizaciji sektor novogradenj preimenoval v inženiring, je prevzel tudi novo nalogo raziskovanja tržišča in pridobivanja kupcev za prodajne projekte. O delu oddelka marketing v sektorju inženiring smo se pogovarjali z njegovim vodjo Janezom Jamarjem.

»Marketingova dejavnost je predpogoj za uspešno delo inženiringa«, pravi Janez Jamar. »Pri našem delu gre za iskanje tržišča za prodajo izdelkov, ki smo jih izdelali v Železarni za lastne potrebe, ter za raziskovanje tržišč kot podlage za pripravljanje in izvajanje ponudb po projektne načelu. Pri tem želimo izkoristiti danosti oziroma prednosti, ki jih ima naša železarna, zato so naša prizadevanja usmerjena predvsem na projekte iz jeklarstva, področja. V novo jeklarstvo in njeno sodobno tehnologijo smo vložili veliko lastnega znanja oziroma tehnoloških in tehničnih rešitev, ki jih želimo posredovati tudi drugim.

V okviru inženiringa Železarne smo v dveh letih izdelali preko 30 ponudb za domače in tuje kupce na področjih prodaje opreme in znanja, svetovanja ter izdelave kompletnih projektov, od katerih jih osem že uresničujemo. Uveljaviti se skušamo tako na domačem kot na tujem tržišču, kar pa je zaradi omejene investicijske dejavnosti in plačilne sposobnosti naših kupcev včasih težko. Izvajanje večjih projektov zahteva precejšnja finančna ali posojilna sredstva, ki jih zlasti vzhodni kupci ne morejo zagotoviti, zato se z njimi dogovarjamo za plačilo v obliki

protidobav metalurških polizdelkov. To je v interesu Železarne, ki ji primanjkuje železnih substanc (vložka, jeklenega odpadka...) za lastno proizvodnjo in tako preko inženiring storitev lahko pride do teh polizdelkov.

Izdelali smo tudi nekaj ponudb za zahodno tržišče in dežele v razvoju, predvsem za šolanje njihovih strokovnjakov pri nas. Nekatere od teh ponudb so še v fazi odločanja pri kupcih, nekaj pa jih ni bilo sprejetih. Trenutno se pripravljamo na podpis pogodbe z Manesmann Demagom o šolanju kadrov iz tistih dežel, v katerih bo Demag izvajal svoje projekte; ti delavci naj bi se usposabljali pri nas, na naših napravah, ob pomoči naših strokovnjakov, ali pa bomo pošiljali naše strokovnjake v te države, da bodo sodelovali pri puščanju naprav v pogon. Podobno ponudbo smo posredovali Kruppi za šolanje libijskih strokovnjakov, vendar Libija še ni dala soglasja za izvedbo projekta. Resne razgovore imamo tudi s partnerji iz Sovjetske zveze in Češke o dveh projektih s področja jeklarstva. Omeniti velja naše sodelovanje pri trenutno največji slovenski naložbi v ETA Cerkno v obliki svetovanja pri izgradnji livarne. Z Aerodromom Brnik pa se

dogovarjamo o podpisu pogodbe za svetovanje pri razširitvi letališča.

Pri iskanju in osvajanju novih tržišč v Jugoslaviji smo omejeni zaradi skromne investicijske dejavnosti v vsej državi. Na tujih tržiščih (predvsem na zahodu) pa se lahko kot omejevalni dejavnik pojavi sedanja zaostrena situacija v Jugoslaviji. Na vzhodnih tržiščih zaradi odpiranja teh držav navzven in večje vloge njihovega gospodarstva pri odločanju o razvoju pričakujemo celo ugodnejše pogoje za uveljavitev naših inženiring projektov.

Za strateško usmerjanje podjetja je nujna dobro organizirana marketinška služba, oziroma vsestransko poznavanje tržišč ter razvoja in perspektive podjetja na njih. Ta znanja so podlaga za sprejemanje pravih strateških odločitev o razvoju podjetja. Vendar marketing ne more biti samo dejavnost neke službe ali peščice ljudi, ampak mora biti to način dela in poslovanja podjetja kot celote. Če se hočemo približati svetu, kjer je marketing vključen v sam vrh piramide odločanja, bomo morali tudi v Železarni priznati tej dejavnosti mesto, ki ji gre. Za to pa bo treba uveljaviti miselnost o nujnosti boljšega izkoriščanja in prodajanja našega bogatega znanja izven Železarne pri vseh delavcih, zlasti pri tistih na odgovornih položajih.

Treba bo doseči, da bo vsak, ki ima stike s poslovnimi partnerji, uporabljal tako pridobljene izkušnje, informacije in ideje pri svojem rednem delu, hkrati pa jih prenašal tudi na druge ter s tem prispeval k iskanju novih možnosti za uveljavljanje našega znanja.

Tanja Kastelic

Proizvodnja v februarju

(Nadaljevanje s 1. strani)

prodajo 91,7 % ter same prodaje (odpreme) 98,9 %.

Valjarna bluming štekel

Doseženi rezultati so bili slabši od načrtovanih, predvsem na blumingu, delno zaradi večje količine odlitih slabov preko kontiliva v Jeklarne 2 (od načrtovanih) za potrebe Valjarne debele pločevine, ki ne gredo v proizvodnjo bluminga in zaradi izpada termične obdelave pločevine zaradi težav z žarilnimi pečmi, pomanjkanja delavcev in težav z luženjem (prepoved zaradi nizkega vodostaja Save).

V drugi polovici meseca je bil izvršen redni letni remont bronx-skarij.

Skupna proizvodnja je bila dosežena 93,1 %, končna za prodajo pa 93,4 %.

Valjarna debele pločevine

Operativni program skupne proizvodnje je bil izpolnjen samo 59,6 %, končne za prodajo pa 63,6 %. Če k temu dodamo, da je bilo vložka dovolj, da je naročil dovolj in da je tudi prodajna cena dosti ugodna, potem lahko vidimo, KJE imamo še obilo rezerv za doseganje boljšega poslovnega rezultata Železarne.

Osnovni vzrok izpada proizvodnje je bila prenizka proizvodnja valjavske proge (že nekaj časa je »ozko grlo«) zaradi tehnoloških in vzdrževalnih zastojev, zloma osi grebenjaka in zloma valjev. Produktivnost proge pa znižujejo tudi debelejši slabi iz Jeklarne 2 in tanjši asortiment (zahteva tržišča).

Hladna valjarna Bela

Že uvodoma je bilo omenjeno, da so v tem obratu delali zelo dobro. Dodam naj samo še to, da je bila ta mesec (čeprav je najkrajši v letu) dosežena od sedaj najvišja mesečna proizvodnja nerjavnih jekel.

Skupna proizvodnja je bila dosežena 108,0 %, končna za prodajo pa 107,4 %.

Hladna valjarna Jesenice

Težave z luženjem, premalo zrezanih travov na bronx-skarjah in okvara nastavne naprave na ogrodju Siemag (en teden ni obratoval) je bilo dovolj, da jeseniški hladno-valjavci niso

uspeli izpolniti z operativnim programom predvidene skupne proizvodnje (98 %) in končne za prodajo (98,7 %).

Predelava valjanih travov

Na meji načrtovanih obveznosti so proizvajali v temu obratu, čeprav se je tudi tu »čutilo«, da so bile bronx-skarje v remontu, kar da oceno dobro.

Skupna proizvodnja je bila dosežena 100,2 %, končna za prodajo pa 99,9 %.

TOZD Okrogli program

Bolje kot v Ploščatem so proizvajali v TOZD Okrogli program, vendar jim tudi tu ni uspelo doseči operativnega programa končne proizvodnje za prodajo.

Zelo dobro so delali žičarji, žal pa zadnje čase v Elektrodah ne dosego več tako dobrih rezultatov, kot smo jih bili dosedaj vajeni.

Na nivoju TOZD je bil operativni program skupne proizvodnje dosežen 103,5 %, končne za prodajo 95,7 % ter same prodaje (odpreme) 102,3 %.

Valjarna žice in profilov

Bistvene problematike ta obrat v tem mesecu ni imel, zato je tudi skupna proizvodnja dobra in dosežena 105,7 %, malo slabša je bila končna za prodajo in dosežena 91,6 %.

Žičarna

Čeprav so se v temu obratu že kazale prve težave z naročili, so kljub temu delali zelo dobro in dosegli z operativnim programom načrtovano skupno proizvodnjo 106,9 %, končno za prodajo pa 106,3 %.

Jeklovlek

Kljub temu, da je že čutili prve težave z naročili za debelejši program, so v Jeklovleku ta mesec uspešno zaključili, saj so tako skupno kakor končno proizvodnjo za prodajo v primerjavi z operativnim programom izpolnili 100,1 %.

Elektrode

Še ne dolgo tega smo bili navajeni, da je ta obrat delal stalno dobro, sedaj

pa že tretji mesec zapovrstjo ni proizvodnje oploščenih elektrod.

Vzroki nizke proizvodnje so zastoji na liniji 1 v prvi polovici meseca, pomanjkanje narezane žice in nenavadno visoka bolezenska odsotnost.

Operativni program skupne proizvodnje je bil dosežen 96,6 %, končne za prodajo pa 91,7 %.

Zelo dobra je bila odprema (precej višja od operativnega programa) in so se tako zaloge končnih izdelkov precej zmanjšale.

Žebljarna

Tudi žebjarjem ni uspelo proizvesti z operativnim programom načrtovanih količin žebeljev. Skupna proizvodnja je bila dosežena 94,6 %, končna za prodajo pa 94,3 %. Zelo slaba je bila odprema.

Največje težave, ki so ta mesec pestile delavce tega obrata, so bile, da niso pravočasno prejeli naročenih količin iz Verige Lesce in tako niso mogli kompletirati naročil ter s tem izpolniti svojih obvez.

Miloš Piščanec

SŽ — ŽELEZARNA JESENICE, o. sol. o., Cesta železarjev 8, 64270 JESENICE

razpisuje za šolsko leto 1989/90 naslednje ŠTIPENDIJE

Usmeritev — program	Stopnja zahtev.	Štev. razpisanih stipendij
VISOKE IN VIŠJE ŠOLE		
dipl. ing. metalurgije	VII	15
dipl. ing. kemijske tehnologije	VII	2
dipl. ing. matematike (ali fizike)	VII	5
dipl. ing. strojništva	VII	7
dipl. ing. elektro tehnike	VII	6
dipl. ing. računalništva	VII	5
dipl. org. računalništva	VII	3
dipl. ekonomist	VII	11
dipl. pravnik	VII	1
ing. strojništva	VI	3
ing. elektro tehnike	VI	2
SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE		
metalurška usmeritev:		
4-letni program — metalurški tehnik	V	15
3-letni program — valjavec, talilec, modelni mizar, livar, žičar, kovač	IV	60
kovinsko predelovalna usmeritev:		
3-letni in 4-letni program	IV, V	75
3-letni program — avtomehanik	IV	5
elektro tehniška usmeritev:		
4-letni program — elektronik	V	4
4-letni program — energetik	IV	4
3-letni program — energetik (CSUI)	IV	20
kemijska usmeritev:		
4-letni program — kemijski tehnik	V	5
kulturna usmeritev:		
4-letni program — fotograf	V	1
gostinsko turistična usmeritev:		
4-letni program — kuharski tehnik	V	1
3-letni program — kuhar	IV	1
naravoslovno-matematična usmeritev		
Jesenice (1. letnik):		
4-letni program — narav.-matem. tehnik	V	8

1. Kandidati zaprosijo za štipendijo s posebnim obrazcem Vloga za štipendijo v Železarni Jesenice, ki ga je priredila Železarna za svoje potrebe in ga lahko dobijo na vseh osnovnih šolah, Centru srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah in kadrovskem sektorju Železarne Jesenice, ali z obrazcem DZS 8.40, ki se kupi v knjigarni.

2. Osebnostne podatke staršev za leto 1988 vpišejo delovne organizacije, v katerih so starši zaposleni; višina otroškega dodatka se posebej označi, sicer se upošteva, da ga kandidat ne prejema.

Starši, ki so upokojeni, priložijo odrezek pokojnine za december 1988 in označijo, če so upokojeni Železarne.

3. Fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo o opravljenih izpitih se predloži ob zaključku šolskega leta oz. najkasneje do konca junija 1989.

PRIJAVE ZA ŠTIPENDIJO JE TREBA ODDATI DO 31. MAJA 1989 NA KADROVSKI SEKTOR ŽELEZARNE JESENICE.

ŽELEZARNA JESENICE KADROVSKI SEKTOR

Železarski globus

V Brigueu je neko švicarsko podjetje začelo izdelovati aluminijaste rešetke z uporabo nove tehnike varjenja, ki omogoča varjenje rešetk brez uporabe kovinskega polnila, kar povečuje odpornost zvarke proti koroziji. Poleg aluminijevih rešetk je podjetje izdelalo tudi serijo rešetk iz nerjavečega jekla, ki temeljni na enakem konstrukcijskem principu.

Zaradi svojih lastnosti, kot so velika odpornost do vseh povzročiteljev korozije in lahko vzdrževanje, ta tip jekla še posebej priporočajo pri stanjskih instalacijah ter pri kanalizaciji. Zaradi svoje higieničnosti so rešetke iz nerjavečega jekla primerne tudi za uporabo v kemični in prehrambeni industriji. Ne nazadnje jih zelo cenijo tudi arhitekti, predvsem zaradi estetskih kvalit. Idealni so za okenske vitrine, rezidenčne stavbe, bazene itd.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMO ZA MESEC FEBRUAR 1989

TOZO	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
TALILNICE skupaj		33.600	34.823,0		103,6		50	10,9		21,8	10,9
Jeklarne I		15.000	16.001,0		106,7		—	—		—	—
— ASEA		6.400	7.559,5		118,1		—	—		—	—
— LM		8.400	8.230,2		98,0		—	—		—	—
— BBC		200	211,3		105,7		—	—		—	—
Jeklarne II		18.500	18.720,0		101,2		—	—		—	—
Livarna		100	102,0		102,0		50	10,9		21,8	10,9
— jeklo		100	99,4		99,4		50	10,9		21,8	10,9
— kovino		—	2,6		—		—	—		—	—
PLOŠČATI PROGRAM sk.		41.650	38.136,7		91,6		21.950	20.132,1		91,7	21.702,6
Bluming-štekel		23.700	22.064,8		93,1		4.600	4.298,3		93,4	4.584,3
— bluming		9.000	6.915,2		76,8		200	219,0		109,5	166,8
— štekel		12.500	13.749,6		110,0		2.200	2.679,7		121,8	2.817,2
— štekel storitve		—	—		—		—	—		—	—
— termična obdelava		2.200	1.400,0		63,6		2.200	1.399,6		63,6	1.600,3
Valjarna debele pločevine		6.180	3.684,0		59,6		5.700	3.007,1		63,3	4.257,4
— valjarna debele pločevine		6.180	3.684,0		59,6		—	—		—	—
— valjarna debele pločevine storitve		—	—		—		—	—		—	—
Hladna valjarna Bela		8.180	8.832,1		108,0		8.100	8.702,2		107,4	9.142,1
— hladna valjarna Bela		8.180	8.832,1		108,0		—	—		—	—
— hladna valjarna Bela storitve		—	—		—		—	—		—	—
Dodelava		—	—		—		—	—		—	—
Hladna valjarna Jesenice		1.940	1.902,0		98,0		1.900	1.875,5		98,7	1.930,2
— hladna valjarna Jesenice		1.940	1.902,0		98,0		—	—		—	—
— hladna valjarna Jesenice storitve		—	—		—		—	—		—	—
PVT		1.650	1.653,8		100,2		1.650	1.649,0		99,9	1.788,6
— Profilarna		1.585	1.591,1		100,4		1.585	1.586,3		100,1	1.721,3
— HOP storitve		1.380	1.556,2		112,8		1.380	1.551,4		112,4	1.655,5
— ronele		155	14,4		9,3		155	14,4		9,3	45,3
— diski		50	20,5		41,0		50	20,5		41,0	20,5
— diski storitve		—	—		—		—	—		—	—
— Vratni podboji		65	62,7		96,5		65	62,7		96,5	67,3
OKROGLI PROGRAM sk.		14.700	15.217,5		103,5		8.050	7.699,8		95,7	8.237,9
Valjarna žice		6.700	7.083,1		105,7		1.000	915,8		91,6	1.030,2
— valjarna žice		6.700	7.083,1		105,7		—	—		—	—
— valjarna žice storitve		—	—		—		—	—		—	—
Žičarna		3.300	3.528,3		106,9		2.300	2.445,5		106,3	2.528,9
— žičarna		3.300	3.528,3		106,9		—	—		—	—
— žičarna storitve		—	—		—		—	—		—	—
Jeklovlek		2.300	2.302,6		100,1		2.300	2.302,7		100,1	2.515,2
— jeklovlek		2.300	2.302,6		100,1		—	—		—	—
— jeklovlek storitve		—	—		—		—	—		—	—
Elektrode		1.700	1.641,6		96,6		1.500	1.375,5		91,7	1.658,9
— elektrode + varilna žica		1.370	1.174,6		85,7		1.370	1.170,7		85,5	1.479,2
— varilna žica storitve		—	—		—		—	—		—	—
— varilni prašek		130	154,8		119,1		130	154,8		119,1	129,7
— suha el. masa		—	—		—		—	—		—	—
— ognjevarnični material		200	312,2		156,1		—	50,0		—	50,0
Elektrode Zagreb		—	—		—		250	—		—	—
Žebljarna		700	661,9		94,6		700	660,3		94,3	504,7
SKUPAJ:		89.950	88.177,2		98,0		30.050	27.842,8		92,7	29.951,4
Storitve		—	—		—		—	—		—	—
ŽELEZARNA		—	—		—		30.050	27.842,8		92,7	29.951,4

Osební dohodek za februar

Osební dohodek na delavca za februar je za 19,4 % večí kot je bil za januar, življenjskí stroški pa so se povečali za 20,1 %. V tem mesecu smo torej minimalno zaostali za rastjo življenjskíh stroškov. Uvodna ugotovitev zahteva obrazložitev, saj je bil načrt za leto 1989 ne le ohraniti realno vrednost osebníh dohodkov, ampak jo celo povečati.

Tabela: 1

PRIMERJAVA UR IN ZASLUŽKOV ZA FEBRUAR 1989 S PREDHODNIMI OBDOBJI

Obdobje	OD IZ DELOVNE ORGANIZACIJE					Indeks OD na l. 1988
	ur na zapos.	na uro	na delav.	za 182 ur	% učinka	
L 1980	187,5	50	9.350	9.060	40,0	1,37
L 1981	186,9	67	12.550	12.230	45,4	1,85
L 1982	185,9	83	15.390	15.060	47,3	2,28
L 1983	184,8	106	19.500	19.210	49,0	2,91
L 1984	185,2	158	29.240	28.740	51,3	4,35
L 1985	185,5	324	60.120	58.980	54,3	8,93
L 1986	185,2	697	129.130	126.870	58,6	19,20
L 1987	188,8	1381	260.830	251.340	59,9	38,04
L 1988	188,8	3630	685.790	660.660	8,4	100
X. 1988	189,8	4280	812.470	778.960	10,0	117,90
XI. 1988	198,9	4710	937.380	857.220	11,9	129,75
XII. 1988	186,1	6280	1.169.370	1.142.960	14,2	173,00
I. 1989	190,8	7390	1.410.540	1.344.980	15,2	203,58
II. 1989	179,7	9370	1.683.880	1.705.340	14,7	258,13
II. 1988	180,5	2400	433.870	437.350	—	66,19
I-II 1989	185,2	8730	1.617.340	1.588.860	14,95	240,50
I-II 1988	182,8	2380	434.980	432.980	—	65,5

Tabela: 2

STRUKTURA OD ZA FEBRUAR 1989

Vrsta izplačila	Znesek OD	Din na zaposl.	Struktura OD v %	
			19 = 100	14 = 100
1. Osnovni OD	5.669.445.098	1.008.493	59,9	72,6
2. Učinek	836.874.370	148.865	8,8	10,7
3. Skupaj 1-2	6.506.319.468	1.157.358	68,7	83,3
4. Nočni dodatek	318.323.141	56.624	3,4	4,1
5. Popoldanski dodatek	123.508.749	21.970	1,3	1,6
6. Nadurni dodatek	102.865.867	18.298	1,1	1,3
7. Nedeljski dodatek	98.930.676	17.598	1,0	1,3
8. Praznični dodatek	—	—	—	—
9. Skupaj	643.628.432	114.490	6,8	8,3
10. Otežkoč. dodatek	88.277.555	15.703	0,9	1,1
11. Dod. za delovno dobo	491.173.551	87.371	5,2	6,3
12. Nagrade — honorar	64.424.682	11.460	0,7	0,8
13. Ostala plačila	14.880.640	2.647	0,1	0,2
14. Skupaj 3 + 9 - 13	7.808.704.328	1.389.029	82,4	100,0
15. Plačan praznik	—	—	—	—
16. Plačan dopust	632.407.520	112.494	6,7	8,1
17. Sobotni dopust	492.719.518	87.646	5,2	6,3
18. Nad. OD za bol. odsot.	532.324.394	94.691	5,7	6,8
19. SKUPAJ DO iz sredstev OD	9.466.155.760	1.683.860	100,0	121,2

Takoj na začetku je potrebno povedati, da od izvajanja načrta delitve osebníh dohodkov nismo odstopili. Osnove osebníh dohodkov smo povečali za 25 %, kar bi moralo zadostovati za ohranitev iste realne višine kot za januar, ko smo imeli en plačan dan več in je bilo precej dela na praznik. Seveda smo računali tudi na standarden obseg sobotnih dopustov, s katerimi v februarju nadomestimo izpad enega delovnega dne.

Prejšnja leta je bilo v februarju nekoliko več sobotnih dopustov kot letos. Potreba po nadomestilu enega dneva manj je bila pač nekoliko manjša, ker smo bolj smelo dvignili postavke. Zamisliti pa se moramo ob podatku, da je od junija lani vse do letosnjega februarja stalno naraščala učinkovitost, ta mesec pa je padla pod raven januarja.

Porast učinkovitosti in večanja osebníh dohodkov na tej osnovi sta utemeljena s podatki, da je lani produktivnost narasla za dobrih 12 %. V februarju smo zaostali za višino proizvodnje v januarju. Velik je tudi zaostanek za planom. Produktivnost je kar za 10 % manjša kot v januarju. Na osebnem dohodku se to pozna sicer v zelo ublaženi obliki, pa vendar toliko, da je to glavni vzrok, da realne višine iz januarja nismo v celoti dosegli.

Podatek o zaostajanju realne višine osebníh dohodkov velja za poprečje. Posamezni obrati od poprečnega gibanja krepko odstopajo.

V TOZD Okrogli program se je v vseh obratih, razen v Željalni, povečal osební dohodek za več kot 20 %. V vseh obratih je dosežena tudi boljša učinkovitost. Večina obratov je bila pri uresničevanju načrta uspešna. Zlasti je vzpodbuden podatek iz Žičarne, kjer je bil program proizvodnje presežen kar za 6,9 %, na ravni TOZD pa je programirana proizvodnja presežena za 3,5 %. Realni osební dohodek je za Okrogli program za 5 % večí kot v januarju.

Ploščati program je tokrat močno zaostal za proizvodnimi načrti. Zlasti to velja za Valjarno debele pločevine. Osební dohodek je krepko zaostal, pa vendar ne za toliko, kot zaostajajo njihovi proizvodni rezultati za rezultati v drugih obratih.

Obe jeklarni sta svoj proizvodni program uspešno izpeljali. Kljub temu se osební dohodek realno ni mogel povečati, ker sta pri njihovem sistemu dela v januarju kar dva plačana dneva več. Ker so delali tudi na praznične dni, je bil osební dohodek za januar še toliko večí, zato je razlika kljub visokemu povečanju osnov razmeroma majhna. To se v enaki meri odraža v Energetiki in splošnem sektorju.

Oddelek za nagajevanje

Kadrovsko gibanje v februarju

REDNO UPOKOJENI:

Albin Beguš, 1928, Žičarna — 35 let v ŽJ; Janez Cerkovnik, 1935, splošni sektor — 30 let v ŽJ; Marjan Dolinšek, 1928, splošni sektor — 40 let v ŽJ; Maks Gazdova, 1929, Transport — 40 let v ŽJ; Valentina Jesenšek, 1934, FRŠ — 35 let v ŽJ; Milan Kapuš, 1933, Transport — 30 let v ŽJ; Jožef Klinar, 1931, Valjarna bluming štekel — 40 let v ŽJ; Jelka Ključević, 1938, Elektrode — 3; let v ŽJ; Marija Koblar, 1934, Komerciala — 25 let v ŽJ; Hilmiya Kovač, 1933, Jeklarna 1 — 33 let v ŽJ; Ante Kuvek, 1935, splošni sektor — 31 let v ŽJ; Vlado Petrič, 1930, sektor tehnične kontrole — 40 let v ŽJ; Jakob Pintar, 1930, Transport — 28 let v ŽJ; Jakob Poklukar, 1930, Žičarna — 34 let v ŽJ; Štefan Radež, 1929, Jeklarna 1 — 36 let v ŽJ; Marija Sitar, 1936, Elektrode — 35 let v ŽJ; Tone Strajnar, 1931, SGŠI — 37 let v ŽJ; Anton Sifer, 1929, Strojne delavnice — 40 let v ŽJ; Franc Šimenc, 1925, Valjarna bluming štekel — 23 let v ŽJ; Hedvika Škrjanc, 1937, Vzdrževanje — 35 let v ŽJ; Franc Šolar, 1929, Hladna valjarna Jesenice — 34 let v ŽJ; Vinko Trdina, 1927, splošni sektor — 36 let v ŽJ in Anton Vovk, 1931, Valjarna debele pločevine — 37 let v ŽJ.

INVALIDSKO UPOKOJENI:

Danilo Knežević, 1931, Vzdrževanje — 26 let v ŽJ; Alojz Kordeš, 1930, Komerciala — 34 let v ŽJ; Fuad Kurbegović, 1935, Žičarna — 28 let v ŽJ; Ibrahima Malkoč, 1940, Valjarna bluming štekel — 15 let v ŽJ; Božidar Mlinarič, 1934, SGŠI — 35 let v ŽJ; Marija Robič, 1936, Komerciala — 34 let v ŽJ; in Vladimir Svetina, 1935, Elektrode — 30 let v ŽJ.

UMRLI:

Matevž Ažman, 1952, splošni sektor — 15 let v ŽJ in Vinko Pavlenč, 1931, sektor tehnične kontrole — 39 let v ŽJ.

Kadrovsko gibanje v februarju

TOZD / DS	SKLENILI delovno razmerje		Prekinili delovno razmerje		Stanje na dan 29.2.88		Stanje na dan 28.2.89		Plan 1989	
	iz JLA	ostali	iz JLA	ostali	upokojeni	umrli	upokojeni	umrli	upokojeni	umrli
Talilnice	1	1	1	1	2	2	796	724	689	689
Ploščati program	1	2	3	1	5	5	1139	1076	1080	1080
Okrogli program	1	2	3	1	6	7	894	867	900	900
Tehnične dejavnosti	1	1	2	1	3	6	10	1929	1828	1762
Komerciala	—	—	—	—	2	3	5	156	148	160
Družbeni standard	—	1	1	—	—	—	—	193	185	184
DSSS	—	1	1	—	3	8	2	13	953	830
Želzarna (1)	3	3	2	8	1	1	8	30	2	42
Kader v pripravi (2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 + 2 skupaj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 + 2 skupaj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Železarski globus

Vse v enem

Švedski Telecom se je pojavil z napravo, ki združuje kopirni stroj, telefaks in računalniški tiskalnik. Kot kopirni stroj nam naprava razmnoži 16 strani A4 formata v minuti in opravlja vse običajne funkcije navadnega kopirnega stroja visoke kakovosti z izredno ostrino, pomanjševanjem z A3 na A4 format ter ro-

čnim in avtomatskim vstavljanjem dokumentov.

Kot telefaks je zmogel prenesti besedilo A4 formata v treh sekundah, če ga priključimo na ISDN mrežo. Če ga uporabljamo kot tiskalnik nam s svojo elektrofotografsko tehniko nudi vse ugodnosti klasičnega laserskega tiskalnika. Dobavitelj je podjetje Teli iz Nynäshamna (Švedska).

Dr. Tea Petrin
Ekonomska fakulteta
Borisa Kidriča
v Ljubljani

Dr. Aleš Vahčić
Ekonomska fakulteta
Borisa Kidriča
v Ljubljani

Možnosti in pogoji razvoja poslovnih inkubatorjev (valilnic novih podjetij) — Ekonomsko podjetniški vidik

V Jugoslaviji in tudi v drugih socialističnih državah je prodrla zavest, da socialistični gospodarstev ni mogoče reformirati brez bistveno večjega naslanjanja na trg. Razvoj trga pomeni predvsem razvoj konkurence, konkurenca pa zahteva nastajanje velikega števila novih majhnih in srednjih podjetij. Če želimo pospešiti nastajanje novih podjetij, je treba investirati v izgradnjo mehanizmov za nastajanje novih podjetij. Eden izmed pomembnih tovrstnih mehanizmov je poslovni inkubator, to je »valilnica« novih podjetij. Uspešno delovanje inkubatorjev pa zahteva izpolnjevanje določenih pogojev, ker sicer inkubatorji ne dosežejo zaželenega razvojnega učinka.

Struktura prispevka je naslednja:

V prvem delu je podana opredelitev poslovnih inkubatorjev glede na poslovno strategijo ter glede na cilje in razloge, ki vodijo v nastanek poslovnih inkubatorjev. V drugem delu so prikazani dejavniki, ki so kritični za uspešno delovanje poslovnih inkubatorjev, in faktorji, ki so kritični za uspeh nastajajočih podjetij. V tretjem delu so prikazani pogoji in postopek za ustanovitev inkubatorjev. Na koncu (v dodatku) je podan prikaz značilnosti poslovnih inkubatorjev v ZDA.

Strokovna podlaga temu prispevku so sekundarni viri, ki obravnavajo značilnosti in delovanje poslovnih inkubatorjev (predvsem v ZDA) in informacije, ki sta jih avtorja tega prispevka dobila iz razgovorov s strokovnimi sodelavci Haus der Wirtschaft v Baden-Wuerttembergu poleti 1988 ter z direktorji poslovnih inkubatorjev Boulevard Building Inc., University Technology Development Center, Center for Entrepreneurial Development, University of Pittsburgh Applied Research Center ter svetovne organizacije The Enterprise Corporation v Pittsburgu, direktorjem SPEDD — mreže inkubatorjev v Pennsylvaniji in strokovnimi sodelavci U.S. Small Business Administration, Washington D.C., ZDA januarja 1989.

Opredelitev in vrste poslovnih inkubatorjev

1. Opredelitev poslovnih inkubatorjev

Poslovni inkubator kot samostojna gospodarska profitna ali neprofitna organizacija se je v industrijsko visoko razvitih tržnih gospodarstvih pojavil v zgodnjih 80. letih, kot odziv na spremenjene pogoje gospodarjenja sedemdesetih let, s ciljem pospešiti gospodarski razvoj na lokalnem nivoju. Od svojega nastanka do danes sta se razvili dve skupini poslovnih inkubatorjev (2):

1. Poslovni inkubator, ki se ukvarja z adaptacijo starih ali praznih zgradb v poslovno-proizvodne namene, ki jih potem odda v najem večjemu številu (ne enemu samemu!) podjetju. Strategija tovrstnega poslovnega inkubatorja je omogočiti potencialnim inovatorjem ali podjetnikom dostop do poslovnega prostora po nižjih cenah od tržnih. Njihova razvojna komponenta je v tem, da zaradi relativno nizkih najemnin številnim posameznikom ali skupinam, da svojo tehnološko ali podjetniško idejo razvijejo do faze prototipa. V kolikšni meri bodo v inkubatorju razviti prototipi tudi komercialno uspešni, torej dejansko doprinesli h gospodarske-

mu razvoju in povečali družbeno blaginjo ožje in širše skupnosti, ni več predmet poslovne strategije tovrstnega inkubatorja. Posamezniki, ki so razvili svojo zamisel v prostorih inkubatorja, so v pogledu njene komercializacije — ustanovitve novega podjetja — prepuščeni sami sebi in svojim podjetniškim sposobnostim.

2. Poslovni inkubator s strategijo »valjenja« novih podjetij. Strategija tovrstnega inkubatorja je usmerjena na razvijanje podjetniške kreativnosti in pogojev za to. Delovanje tovrstnega inkubatorja je osredotočeno na kombiniranje in razvijanje vseh tistih dejavnikov (talent, tehnologija, kapital in know how), ki so ključni za uspešno ustanovitev novega podjetja. Ponudba poslovnega prostora je tako le ena izmed storitev takšnega poslovnega inkubatorja. V nasprotju s prejšnjo skupino inkubatorjev tovrstni poslovni inkubator sodeluje s podjetniki ali podjetniškimi skupinami vse do komercializacije njihove poslovne zamisli in do trenutka, ko si novo podjetje pridobi ugled zanesljivega poslovnega partnerja in začne delovati popolnoma samostojno. Vloga inkubatorja kot pospeševalca gospodarskega razvoja je v tem primeru znatno večja kot v prejšnjem.

V razvitih tržnih gospodarstvih, v katerih se poslovni inkubator bliskovito širi kot uspešen pristop k gospodarskemu razvoju (ZDA, Japonska, VB, ZRN, Kanada, Švedska, Francija, Italija), delujeta obe skupini poslovnih inkubatorjev. Poslovni inkubator s strategijo »valjenja« novih podjetij se je razvil iz prve skupine poslovnih inkubatorjev. To je danes najbolj razširjena oblika poslovnega inkubatorja.

Proces evolucije koncepta poslovnega inkubatorja iz organizacije, ki se ukvarja z oddajanjem poslovnih prostorov, v organizacijo, ki »vali« nova podjetja, je bil posledica naslednjih pomembnih razlogov:

Razpoložljivost tehnologije je skoraj neomejena. Letni izdatki za raziskave v razvitih državah presegajo več sto milijard dolarjev (na primer, državni laboratoriji v ZDA opravijo raziskave v vrednosti več kot 40 milijard dolarjev na leto), univerze razpolagajo s številnimi patenti, ki čakajo za licenčno proizvodnjo svojih raziskovalnih dosežkov. Na kratko, na svetu obstaja veliko število takšnih in drugačnih tehnoloških inovacij z visoko možnostjo za uspešno komercializacijo, vendar mnoge med njimi za vedno ostanejo na policah, neuporabljene. Inovacija — nova tehnologija — prispeva k povečanju blaginje in gospodarskemu razvoju šele takrat, kadar je bodisi uporabljena znotraj podjetja, ki jo je razvilo, bodisi strani drugih uporabnikov. Prenos inovacije v proizvodnjo pa je mnogokrat zelo težaven in dolgotrajen proces. Uspešnost tehnološke inovacije — njena proliferacija ali komercializacija — je odvisna ne le od kreativnosti tehnološke ideje, temveč zahteva še kreativne zamisli glede razvoja organizacijske, finančne, proizvodne in tržne infrastrukture.

Medtem ko je znanost prenosljiva v glavnem na papirju (preko člankov, knjig itd.) in koristi raziskovalcem bazičnih raziskav, je tehnologija prenosljiva v glavnem preko ljudi (osebnih kontaktov, izobraževalnih tečajev, delovnih timov). Na primer, v ZDA (4) ostanejo številna poročila znanstvenih raziskav, ki jih financira vlada — okoli pol milijona znanstvenih poročil — neizkoriščenih. Ocenjujejo, da okoli 1000 referenc znanstvene literature pripelje samo do ene koristne ideje. Razvojni inženirji in aplikativni raziskovalci jih torej malo uporabljajo.

Visoka stopnja komercialno neizkoriščenih tehnoloških inovacij je vodila k raziskovanju procesa prenosa koristne tehnološke ideje v koristno uporabo (5). Raziskovanje je pripeljalo do spoznanja o povezanosti med podjetništvom in tehnologijo v tem procesu. Ključna ugotovitev raziskovanja tega procesa je, da je tehnološki podjetnik (6) tisti, ki inicira inovacijo, kakor tudi zagotovi proliferacijo inovacije. Ker obstaja v vsaki organizaciji močan odpor do sprememb — no-

vega, inovator ne bo uspel s svojo koristno tehnološko idejo, če ni hkrati tudi podjetnik. Inovatorji mnogokrat nis hkrati tudi podjetniki. Podjetniki so osebe, ki v novi tehnologiji vidijo uspešno poslovno možnost in ki kombinirajo razpoložljiva sredstva na takšen način, dano poslovno možnost tudi realizirajo.

Vloga podjetnika (7) za zagotovitev komercializacije tehnološke inovacije je njegovi odgovornosti za produkt od izvo ra ideje do njene uspešne aplikacije v zu nanjem, kupčevem okolju. Če je odgovor nost v različnih fazah projekta razdro bljena in prehaja od ene osebe na drug osebo, na primer, od inovatorja do pro jektnega inženirja, nadalje do inženirje v proizvodnji, potem nazadnje nihče n odgovarja za celoten proces in nazadnj ni nikogar, ki bi mu bila uspešna komer cializacija tehnološke inovacije končni cilj (kar je osnovna kritika in vzrok neu speha tako imenovanega papirnatega podjetništva v velikih korporacijah). P vezanost z okoljem, še posebej s trgom, t je s potencialnimi uporabniki in konk renca, je v odsotnosti podjetnika mini malna, kar negativno vpliva na možnos uspeha. Na kratko, vloga podjetnika inovativnem procesu je trojna: pripelj projekt do konca; zagotovi vloške in in formacije s trga; zagotovi horizontaln tehnološki transfer ob stalnem prilagaja nju inovacije okolju, skozi vse faze reali zacije. (8).

Plod treh disciplin, inovacij, tehnologij in podjetništva so inovativna nova podje tja. Politiki, ekonomisti, sociologi, tehni ki in poslovneži v danes najbolj razviti gosp. vidje v teh podjetjih ključ za re ševanje številnih nakopičenih gospodarskih problemov. Zato si prizadevajo z takšno vladno politiko, ki bo spodbujal inovativnost in njeno izkoriščanje znc traj gospodarstva ter za takšno gospoda stvo, ki bo razvijalo klimo, v kateri bod posamezniki lahko uspešno končali in vativne projekte in bo spodbujala tak notranje podjetništvo, to je tehnološk invencijo v velikih podjetjih in njen aplikacijo, kot zunanje podjetništvo ustanavljanje novih tehnološko inovativ nih podjetij.

Poslovni inkubator za »valjenje« novil podjetij je plod zgoraj navedenih priza devanj in hkrati eden od mehanizmov z razvijanje okolja, ki spodbujata inovati nost in njeno izkoriščanje okolja,

(Nadaljevanje na 6. strani)

Stroški v letu 1988

V letu 1988 smo prodali 365.722 ton izdelkov osnovne dejavnosti in opravili 845 ton storitev prevallanja. Razlika med prodajno in obračunsko lastno ceno je bila pozitivna, tako da je ta kategorija pozitivno vplivala na rezultat poslovanja; pozitivno je vplival tudi preračun otvoritvenega stanja zalog R-6. Negativno pa so na rezultat poslovanja vplivali višji proizvodni stroški od načrtovanih, revalorizacija obračunane amortizacije, materialni stroški za ustvarjanje skupnega prihodka, vkalkulirani del dohodka, odstopanje cen v porabi R-3 in lastni porabi, razlika med domačo in izvozno ceno ter posebni stroški izvoza. Vsota vseh omenjenih kategorij je bila pozitivna in je znašala 51.774 mio din.

Poleg omenjenih stroškov morajo temeljne organizacije pokriti še obveznosti do splošne in skupne porabe, ki v cenah niso vkalkulirane, pogodbeni in ostale zakonske obveznosti ter razliko med vkalkuliranimi in izplačanimi osebnimi dohodki.

Zaloga nedokončane proizvodnje polizdelkov in končnih izdelkov so se v primerjavi s stanjem na začetku leta zmanjšale za 1.336 ton.

Proizvodne temeljne organizacije in TOZD Tehnične dejavnosti so v letu 1988 dosegle za 109.449 mio din višje stroške od načrtovanih. Pri tem so bili doseženi stroški obračunske lastne cene višji od načrtovanih za 80.335 mio din, materialni stroški za ustvarjanje skupnega prihodka so bili višji za 16.129 mio din, vkalkulirani del dohodka pa višji za 12.985 mio din.

Temeljne organizacije so skladno z gibanjem zalog R-6 prenesle v poslovni rezultat zvišanje stroškov obračunske lastne cene glede na načrtovane stroške v višini 79.761 mio din, tako da je celotno zvišanje znašalo 108.875 mio din.

Stroški obračunske lastne cene so bili torej višji za 80.335 mio din, od tega so bili stroški vložka višji za 70.701 mio din, stroški predelave pa višji za 9.634 mio din.

V stroške vložka so vključeni višji oziroma nižji stroški od načrtovanih za dosežene izpene, dobropise za odpadke, večjo oziroma manjšo porabo vložnega materiala, boljši oziroma slabši asortiment vložka ter proizvodnje, stroški internih reklamacij, stroški nedokončane proizvodnje ter stroški, ki nastanejo zaradi razlike med plansko nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka.

V stroške predelave so vključeni

stroški, ki so fiksnega značaja (amortizacija, investicijsko vzdrževanje) in so odvisni od dosežene načrtovane proizvodnje, stroški porabljene energije ter porabljene materiala v okviru tekočega vzdrževanja.

Zvišanje stroškov obračunske lastne cene so dosegle temeljne organizacije Talilnice, Ploščati program in Okrogli program, znižanje pa je imela temeljna organizacija Tehnične dejavnosti.

Na ravni delovne organizacije smo zaradi slabše doseženega izplena dosegli za 5.183 mio din višje stroške vložka. Zvišanje teh stroškov so imele temeljne organizacije Talilnice, Ploščati program in Okrogli program. TOZD Talilnice je imela zvišanje zaradi slabše doseženega izplena v jeklovilarni, TOZD Ploščati program zaradi nižje doseženih izplovov na bluminu in štetilu, v obratu HV Bela in v obratu Valjarna debele pločevine. TOZD Okrogli program pa je imela zvišanje zaradi nižje doseženih izplovov v obratih Jeklovlek, Žebeljarna in Valjarna žice in profilov.

Višje doseženi dobropisi za odpadke od načrtovanih so stroške vložka znižali za 942 mio din.

Spremenjen asortiment vložka in nedoseganje kvalitetejšega asortimenta dosežene proizvodnje od načrtovane so vplivali na zvišanje stroškov vložka v skupni vrednosti 47.534 mio din.

V TOZD Talilnice so dosegli za 30.852 mio din zvišanja. V obratu Jeklarna 1 so imeli zaradi večje porabe kovinskih dodatkov zvišanje stroškov vložka v vrednosti 6.068 mio din, v obratu Jeklarna 2 pa je nižja vrednost proizvodnje vplivala na zvišanje stroškov v vrednosti 25.127 mio din. Obrat Žičarna pa je imel za 343 mio din nižje stroške.

TOZD Ploščati program je dosegel zvišanje v vrednosti 15.081 mio din, in sicer zaradi spremembe asortimenta vložka v obratu Valjarna bluming štel (vložek bram namesto planiranih slabov kontiliva) v vrednosti 18.122 mio din, obrat Valjarna debele pločevine pa je dosegel znižanje v vrednosti 3.041 mio din zaradi nižje cene slabov iz kontiliva. TOZD Okrogli program je dosegel zvišanje v vrednosti 1.601 mio din zaradi višjih cen blumov v obratu Valjarna žice in profilov.

Razlika med plansko nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka je stroške vložka zvišala za 14.659 mio din. TOZD Ploščati program je imel za 16.104 mio din zvišanja stroškov. V okviru temeljne organizacije so zvišanje dosegli v obratih HV Bela (13.072 mio din), HV Jesenice (3.538 mio din), Predelavi valjanih trakov (605 mio din), znižanje pa so dosegli v obratu Valjarna bluming štel (613 mio din) in v obratu Valjarna debele pločevine (498 mio din), TOZD Okrogli program pa je dosegel za 1.445 mio din nižje stroške. Znižanje so imeli v obratih Žičarna (158 mio din), Elektrode (1.251 mio din), Žebeljarna (458 mio din), zvišanje pa v obratu Jeklovlek (33 mio din) in v obratu Valjarna žice in profilov (389 mio din). Stroški, nastali zaradi dodatne predelave tujega vložka oziroma zaradi izpada proizvodnje pri uporabi tujega vložka, so znašali 291 mio din.

Stroški v zalozah nedokončane proizvodnje in ostalo so stroške vložka zvišali za 4.267 mio din. V TOZD Ploščati program so bili omenjeni stroški višji za 4.197 mio din, v TOZD Okrogli program pa za 85 mio din, v TOZD Talilnice pa nižji za 15 mio din.

Stroški predelave so bili višji od načrtovanih za 9.634 mio din. Zvišanje teh stroškov so imeli v TOZD Talilnice in TOZD Okrogli program zaradi večje porabe. Nižje stroške predelave od načrtovanih pa sta dosegli TOZD Ploščati program zaradi večje proizvodnje od načrtovane in manjše porabe ter v TOZD Tehnične dejavnosti zaradi večje proizvodnje.

Vesna Jane

Podelitev srebrnega znaka Zveze sindikatov Slovenije za leto 1989

Na podlagi Pravilnika o podeljevanju Srebrnega znaka Zveze sindikatov Slovenije z dne 15. februarja 1975

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Jesenice razglasa

rok in pogoje za podelitev srebrnega znaka Zveze sindikatov Slovenije v letu 1989.

Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije bo podeljen ob praznovanju 1. maja 1989 posameznim članom sindikata in osnovnim organizacijam ZS in konferencam OO ZS.

I.

Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije se podeli članom sindikata, ki so z dolgoletnim delom dalj pomembne delež k uresničevanju delavskih interesov in pri uveljavljanju razvoja ter delovanju osnovne organizacije sindikata.

Predlog za podelitev srebrnega znaka Zveze sindikatov Slovenije posameznemu članu sindikata lahko vložijo vsaka osnovna organizacija zveze sindikatov ali sindikalna konferenca OO ZS, ki je o tem razpravljala izvršni odbor OO ZS ali pa je bil predlog obravnavan na članskem sestanku.

Predlog za posamezne člane sindikata pošljite na obrazcu, ki je v Informaciji III/89; dobite ga lahko tudi na sindikatu Železarne. Predlog za podelitev Srebrnega znaka Zveze sindikatov izpolnite natančno, predvsem pa utemeljite.

II.

Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije se dodeli osnovni organizaciji oziroma sindikalni konferenci OO ZS za večletno vzorno in učinkovito delovanje pri uresničevanju interesov članstva.

Predlog za podelitev srebrnega znaka Zveze sindikatov Slovenije pošlje osnovna organizacija ali konferenca OO ZS občinskemu svetu ZSS Jesenice na lastno pobudo ali na pobudo oziroma predlog osnovne organizacije, konference OO ZS ali drugih sindikalnih organov in organizacij.

Predlog naj obsega:

- naslov OO ZS ali konference OO ZS in število njenih članov,
- opis notranje organiziranosti in delovanja,
- utemeljitev predloga za podelitev srebrnega znaka ZSS z navedbo uspešno opravljenih nalog, zlasti pri uresničevanju interesov delavcev.

Predloge za podelitev srebrnega znaka ZSS posameznim članom sindikata in osnovnim organizacijam ali sindikalnim konferencam OO ZS pošljite vsi predlagatelji do

31. marca 1989 na Občinski svet ZSS Jesenice.

ZVIŠANJE-ZNIŽANJE PLANIRANIH STROŠKOV ZA LETO 1988

v 000 din

TOZD	Odstopanje od obrač. LC glede na gibanje zalog R-6	Materialni stroški za ustvarjanje SP	Vkalkulirani del dohodka	SKUPAJ
Talilnice	+57.807.089	+5.555.735	+1.079.154	+64.441.978
Pl. prog.	+22.351.031	+4.386.880	+3.667.189	+30.405.100
Okrog. prog.	+2.124.241	+4.512.055	+2.967.524	+9.603.820
Teh. dejav.	-2.521.331	+1.674.036	+5.271.312	+4.424.017
SKUPAJ	+79.761.030	+16.128.706	+12.985.179	+108.874.915

OPOMBA: zvišanje stroškov (+)
znižanje stroškov (-)

Delovno srečanje predsednikov sindikalnih konferenc in komisij za družbenopolitično aktivnost žena črne metalurgije Jugoslavije

Letošnji organizator tega srečanja je bila Železarna Split iz Kaštel Sućurca. Ta železarna, ki že tri leta posluje zelo učinkovito, je vlogu gostitelja opravila zelo dobro. V dveh dnevih smo se predstavili železarni iz SKOPJA, ZENICE, ILIJAŠA, SSKA, SPLITA, RAVEN in JESENICE lahko seznanili s položajem črne metalurgije Jugoslavije, s specifičnimi problemi posameznih železarn, še posebno pa so poudarili uspeh splitske železarne.

Obravnavali smo tudi splošno socialno problematiko in položaj žena v črni metalurgiji. Zelo aktivni udeleženci so

se v razpravah zavzeli za hitrejšo reševanje težkega položaja črne metalurgije, ki bo imela ob letu preko 1000 milijard dinarjev izgube. Največjo izgubo imajo v Zenici, kjer pričakujejo okoli 327 milijard dinarjev izgube, in v Smederevu, kjer imajo 470 milijard dinarjev izgube. Vse tri slovenske železarne imajo v črni metalurgiji le minimalen delež izgub, vendar izgube so.

Ob zaključku posveta smo se udeleženci sporazumeli, da od najvišjih organov sindikata in federacije zahtevamo čim hitrejšo ukrepanje in ustvarjanje takih pogojev gospodarjenja, v ka-

terih bo tudi okoli 100.000 delavcev črne metalurgije lahko dosegalo pozitivne rezultate. Ogorčeni, ker se kljub opozorilom in kljub konkretnim predlogom sindikalnih aktivistov črne metalurgije Jugoslavije še ni nič spremenilo, smo navzoči zaključke tega posveta naslovili na zvezo sindikatov Jugoslavije in zvezni odbor sindikata za proizvodnjo in predelavo kovin.

S telegramom so na iste probleme opozorili tudi novega predsednika ZIS.

Sindikat Železarne

(Nadaljevanje s 5. strani)

spodbuja inovativnost in njeno izkoriščanje znotraj gospodarstva. V tem je tudi bistvo njegovega uspeha in hitrega širjenja uporabe tega inovativnega pristopa k gospodarskemu razvoju iz držav, kjer se je ta pristop razvil v druge države.

Vloga poslovnega inkubatorja s strategijo »valjenja« novih podjetij je v vidika transfera tehnologije v uporabne vloge ali izboljšane proizvode ter storitve v proizvodnem procesu v tem, da poveže tehnološko znanje, ki je potrebno za tehnološko inovacijo s poslovnim znanjem, ki je potrebno za njeno uspešno komercializacijo. S tem prispeva k razvoju tehnološkega podjetništva. Uspešno tehnološko podjetništvo zahteva številna znanja, tako tehnična kot poslovna. Podjetniki, ki bi imeli tako potrebna tehnična kot poslovna znanja hkrati, so redki. Smisel poslovnega inkubatorja je ravno v tem, da ta na enem prostoru razvije okolje, v katerem posameznikom ali skupinam posameznikov pomaga priskrbeti različna poslovna in tehnična znanja, nujno potrebna za uspešno podjetje na podlagi tehnološke inovacije in nadaljnjega vodenja.

Strnjeno, poslovni inkubator je organizacija in hkrati fizična enota, ki deluje v eni ali večjem številu zgradb. Za plačilo nudi potencialnim ustanoviteljem novih podjetij potreben prostor, ustrezno opremljeno infrastrukturo, lahko pa za njih za ustrezno plačilo opravlja tudi gospodarska in administrativna opravila, oziroma organizira podjetniško izobraževanje in dostop do finančnih sredstev, do univerzitetnih raziskovalnih laboratorijev ter svetovne ekspertize.

Kot je bilo že rečeno, je poslovni inkubator s strategijo »valjenja« najbolj razširjena skupina poslovnih inkubatorjev. Zato bomo v nadaljevanju prikazali najbolj razširjene vrste tovrstnih inkubatorjev.

Ustanovitev poslovnega inkubatorja je v podjetništvu isto kot na primer ustanovitev nekega novega visoko tehnološkega podjetja.

Prav zato nastaja nek splošen model poslovnega inkubatorja, ki je idealen in hkrati prenosljiv v katerikoli družbeno-ekonomsko okolje.

Čprav je skupen cilj za vse poslovne inkubatorje s strategijo »valjenja« pospešiti ustanavljanje ekonomsko uspešnih

novih podjetij, se inkubatorji organizacij razlikujejo med seboj v odvisnosti od specifičnih ciljev, ki jih ustanovitelj ali sponzor poslovnega inkubatorja zasleduje v okviru glavnega cilja. Najpomembnejši poslovni inkubatorji s strategijo »valjenja« novih podjetij so (9):

1. Univerzitetni poslovni inkubator;
2. Državno-proračunski inkubator;
3. Inkubator korporacije, inkubator franšiza;
4. Inkubator kot samostojno privatno podjetje.

Specifične značilnosti navedenih poslovnih inkubatorjev so v glavnem naslednje (10):

- Ad 1) Tehnične univerze ustanavljajo inkubatorje z naslednjimi specifičnimi cilji: 1) oblikovati okolje, ki bi univerzitetnim delavcem omogočilo svetovanje pri aplikaciji tehnološke inovacije, uspešnim diplomantom pa zaposlitvene možnosti, 2) povečati aplikativnost akademske raziskovalne dejavnosti, 3) privabiti prvorazredne znanstvene raziskovalce, 4) ustvariti okolje, ki bi spodbujalo interakcijo industrije z akademsko skupnostjo, 5) povečati razvojne možnosti v lokalnem gospodarskem okolju in 6) povečati izkoriščenost univerzitetnega tehnološkega parka.

Ad 2) Državne ustanove in lokalne skupnosti ustanavljajo inkubatorje v glavnem zato, da bi pospešile gospodarsko rast oziroma prestrukturiranje lokalnega gospodarstva. Specifični cilj je povečati zaposlitvene možnosti. Poleg poslovnega inkubatorja investirajo v izgradnjo infrastrukture in organizirajo prekvalifikacijo delovne sile v poklice, ki so privlačni ali potrebni z vidika dejavnosti novonastalih podjetij.

Ad 3) Korporacije razvijajo lastne inkubatorje zaradi naslednjih. Prvič, da bi povečale tehnično in netehnično inovativnost malih podjetij. S tem povečujejo ne le konkurenčno sposobnost malih podjetij, temveč tudi svojo lastno, kajti mnoga majhna podjetja postanejo njihovi poslovni partnerji. Drugič, zato, da bi spodbudile inovativnost zaposlenih znotraj korporacije.

Poslovni inkubator Control Data Corporation Business and Technology Center (CDCBTC v nadaljevanju) v Minneapolisu, ZDA, je eden izmed najuspešnej-

ših poslovnih inkubatorjev korporacij, ustanovljenih zaradi prvega zgoraj navedenega cilja. Zaradi svoje izredne uspešnosti pri valjenju novih podjetij je razvil franšizo, ki jo uspešno prodaja. CDCBTC prava franšizantu enkratno licenco za \$ 50.000. V zameno priskrbi franšizantu tehnično ekspertizo, ki je potrebna za ustanovitev in uspešno delovanje poslovnega inkubatorja: izbira lokacije, načrt zgradbe, svetovanje pri prenovi poslovnih zgradb in leasingu le-teh, izobraževanje menedžerjev inkubatorja, najemanje svetovalnega osebja, pomoč in znanje za izgrajevanje podpore skupnosti ter triletni program, kako pridobiti uporabnike inkubatorja, dostop do CDC informacijske mreže in softvera. Za dodatnih 15.000 dolarjev vodilno osebo CDCBTC sodeluje v tedenskih izobraževalnih programih eno leto. CDCBTC nudi franšizantom, če ti želijo, še druge storitve, kot na primer: ustanovitev fonda začetnega kapitala na občinskem nivoju (CDCBTC za to storitev zaračuna med \$ 50.000 in \$ 100.000). CDCBTC ima 7 lastnih inkubatorjev, 60 franšizantov in 1 inkubator kot skupno naložbo.

Nekatere korporacije, kot rečeno, ustanavljajo poslovne inkubatorje samo za potrebe lastnih delavcev. V ZDA sta na primer takšni korporaciji Westinghouse in Kodak (ta način je zelo razširjen na Švedskem). Cilj takega poslovnega inkubatorja je omogočiti zaposlenim, ki imajo poslovne ideje in jih iz kakršnihkoli razlogov (predvsem zaradi birokratske organizacije korporacije) ne morejo uresničiti znotraj korporacije, da le-te razvijejo v posloven inkubatorju, kjer delujejo kot samostojna podjetja. Inovatorji v inkubatorju v času implementacije poslovne ideje, običajno v okviru dveh let, prejema plačo, prav tako pa tudi potreben kapital. Če implementacija uspe, si korporacija pridrži pravico udeležbe v profitu novega podjetja, ko postane samostojno, v primeru neuspeha pa se inovatorji ponovno zaposlijo znotraj korporacije. Cilj korporacije je torej spodbuditi zaposlene, da se odločijo za nova poslovna tveganja, katera ji v primeru uspeha povečajo profit (udeležba korporacije v profitu novega podjetja).

Ad 4) Poslovni inkubatorji, privatna podjetja, delujejo po profitnem motivu. Delujejo na podoben način kot podjetja s tveganim kapitalom. Njihov specifičen cilj je

maksimizacija profita in zato sprejmejo v inkubator vsakega podjetnika, če ocenijo, da je njegova poslovna ideja potencialno profitno donosna.

Poslovni inkubatorji so bodisi profitne bodisi neprofitne organizacije. V prvem primeru profit pripada ustanovitelju — lastniku poslovnega inkubatorja, v drugem primeru pa se ustvarjeni profit uporabi za razvoj poslovnega inkubatorja. V obeh primerih pa ustvarjen dohodek na podlagi zaračunane najemnine in cen za storitve, ki jih le-ta nudi stanovalcem, pokriva stroške delovanja inkubatorja. Večina inkubatorjev ob nastanku prejme finančno pomoč s strani državnih razvojnih skladov.

Organiziranost in storitve poslovnega inkubatorja

Dosedanje empirično raziskovanje poslovnih inkubatorjev, ki je izredno bogato, nedvoumno kaže, da njihovo uspešno delovanje ne glede na vrsto inkubatorja zahteva izpolnitev naslednjih pogojev (11):

- 1) Ponudba poslovno ekspertnih znanj na enem mestu;
- 2) Dostop podjetij do finančnih sredstev;
- 3) Podpora v naravi;
- 4) Podpora skupnosti;
- 5) Podjetniško izobraževanje;
- 6) Podjetniška mreža;
- 7) Izbira pravih podjetnikov;
- 8) Občutek uspešnosti;
- 9) Povezanost z univerzo;
- 10) Program dela z jasno poslovno politiko in postopki.

Čim večje število navedenih pogojev je izpolnjenih, tem večja je verjetnost, da bodo podjetniki v inkubatorju uspešni, in s tem poslovni inkubator sam. Merilo uspešnosti delovanja nekega inkubatorja je namreč število uspešno »izvaljenih« podjetij. (Kot primer naj navedeva, da je iz CDCBTC inkubatorjev v obdobju od 1980 do 1985 nastalo 353 podjetij, od katerih je 93 % uspešnih, kar pomeni, da živijo, da se niso združila, ali bila kako drugače likvidirana).

Vsak posamezen pogoj je kritičen za uspeh inkubatorja zaradi naslednjega:

Ad 1) Nastajajoča podjetja potrebujejo ekspertna poslovna znanja. Inkubator pomaga nastajajočim podjetjem razviti potrebno poslovno ekspertizo: vodenje, po-

stovno planiranje, trženje, računovodstvo itd. Možni načini so: a) direktor inkubatorja je hkrati svetovalec na navedenih področjih; b) poleg direktorja ima inkubator še tim lastnih svetovalcev; c) inkubator ima mrežo zunanjih svetovalcev.

Ad 2) Kapital je življenjskega pomena za nastajajoča podjetja. Zrada tega je svetovanje, kako priti do potrebnega obratnega kapitala, do trajnih virov in kapitalizacije dolga nastajajočim podjetjem, zelo koristno. Podjetja v nastajanju so neznanja, zaradi tega tudi ne privabljajo investitorjev, prav tako pa imajo težave pri pridobivanju kredita od komercialnih bank. Naloga poslovnega inkubatorja je, da svojim stanovalcem organizira dostop do podjetij s tveganim kapitalom, do državnih agencij in institucij, ki financirajo inovativno dejavnost itd.

Ad 3) Poslovni inkubator olajša podjetjem v nastajanju težave pri pridobivanju začetnega kapitala, s tem ko zanje opravlja vrsto tajniških in administrativnih poslov in jim da na razpolago poslovne prostore, ki so skupnega pomena (konferenčna soba, telefonska centrala, parkirni prostor itd.). S tem podjetjem v nastajanju priskrbi del začetnega kapitala in na ta način vrsto potrebnih storitev, ki jih le-ta sama bodisi ne morejo zagotoviti (pomanjkanje kapitala) bodisi pa se jim ne zdijo potrebne. Poslovni inkubator za svoje storitve zaračuna plačilo po ceni, ki ravno pokriva njihove stroške, ali pa jih vračuna v ceno najemnine ali zahteva udeležbo v profitu novega podjetja.

Ad 4) Pomembno je, da družbeno-politične organizacije spoznajo, da je poslovni inkubator eden od mehanizmov za prestrukturiranje gospodarstva na njihovem lokalnem območju in da po svoji moči sodelujejo pri ustanovitvi in nadaljnjem delovanju inkubatorja. Njihova vloga je predvsem v tem, da spodbuja sodelovanje drugih organizacij — podjetij, finančnih in drugih družbeno-političnih organizacij v smislu osveščanja o pomembnosti poslovnega inkubatorja za prestrukturiranje gospodarstva v regiji. Čim višja je stopnja te osveščenosti tem večje so možnosti dostopa inkubatorja do dodatne finančne in profesionalne pomoči in s tem možnost inkubatorja da zagotovi poslovno ekspertizo in potreben kapital podjetjem v inkubatorju.

V torek bo skupščina izobraževalne skupnosti

Prejšnji teden smo se v Železarni na sestankih SDS seznanili s pregledom obveznosti za zadovoljevanje skupnih družbenih potreb v letu 1988. Podrobnejše podatke o izvajanju programov dela ter delovnih in finančnih načrtov za leto 1988 ter finančne načrte za leto 1989 pa bodo prejeli v obravnavo delegacije za SIS ta in prihodnji mesec. Priporočamo, da ob tem delegacije pri zavzemanju svojih stališč upoštevajo smernice zborov delavcev (SDS).

Delegacije za SIS za vzgojo in izobraževanje se morajo sestati že v teh dneh, saj je skupščina sklicana za torek, 21. marca 1989, ob 16. uri v spodnjih prostorih restavracije Kazina na Jesenicah. Upajmo, da se ne bo tako »zasukalo«, kot se je za prejšnjo sejo skupščine izobraževalne skupnosti Jesenice decembra lani. V Železarni so bile namreč sklicane vse delegacije, razen v TOZD Okrogli program, vendar se je teh sedem delegacij le malo delegatov (sklepni so bili le v TOZD Talilnice). Kljub temu je bilo za skupščino določenih celo šest delegatov, žal pa sta se je udeležila le dva (iz TOZD Ploščati program in DSSS).

Osnovna točka dnevnega reda 9. se je skupščine izobraževalne skupnosti Jesenice je **Informacija o stanju in problematiki predšolske vzgoje in osnovnega izobraževanja v občini Jesenice**. To bodo obravnavali tudi vsi trije zbori občinske skupščine 23. marca. Zato predlagamo, da to informacijo v vsaki TOZD (DSSS) v Železarni obravnava delegacija za SIS za vzgojo in izobraževanje skupaj z delegacijo za ZZZ. Celotno gradivo je objavljeno v 25. številki Delegata (prejeli so ga člani delegacij za ZZZ), povzetek pa v Železarni v prispevku Problematika vzgoje in izobraževanja in letošnji razvojni cilji občine na sejah vseh treh zborov.

Realizacija finančnega načrta izobraževalne skupnosti za leto 1988 in predlog finančnega načrta za leto 1989 Lanskoletni finančni načrt izobraževalne skupnosti je bil izdelan trikrat. Na to so vplivali: neprestane spremembe inventurne zakonodaje, visoka inflacija, neugodna gospodarska gibanja in rezultati poslovanja v občini. Tako je bil nazadnje finančni načrt za leto 1988 sprejet januarja letos na naslednjih izhodiščih: povečanje dohodka z indeksom 240 in materialnih stroškov 133 glede na leto 1987, amortizacija pa je bila obračunana 100 % (niso pa bila priznana sredstva za revalorizacijo). Tako je bilo lani načrtovano in porabljen približno 8.780 milijonov dinarjev. Za svojo dejavnost osnovnih šol, delavske univerze in glasbene šole, sofinanciranje investicijsko vzdrževalnih del, dogovorjene naloge v republiki (solidarnost, vzajemnost, skupne naloge), dogovorjene obveznosti v občini, prenesena sredstva organizacijam in društvom in drugo.

Težave pri financiranju vzgojno izobraževalne dejavnosti se bodo nadaljevale tudi letos, še zlasti v 1. polletju. Predvidena sredstva ne bodo zadostala za primerno in kvalitetno izvajanje programov. Vedno manj bo sredstev za vzdrževanje šol, nabavo opreme in drugih didaktičnih pripomočkov. Načrtovano je dobrih 20 milijard dinarjev (oziroma 133 % več kot lani) ter 300

milijonov za pričetek obnovitvenih del v domu učencev za potrebe osnovne šole Polde Stražišar. V 1. polletju bo dovoljeno porabiti le 40 % sredstev, načrtovanih za vse leto. Poseben problem pa predstavlja še republiška solidarnost (približno 676 milijonov dinarjev), ki jo moramo v jeseniški občini plačevati po zakonu, ker se nismo strinjali s kriteriji za ugotavljanje upravičenosti do te solidarnosti.

Pred kratkim se je pokazala možnost razrešitve dolgoletne **prostorke problematike osnovne šole Polde Stražišar Jesenice**. Za to namene naj bi Železarna izpraznila dom učencev »ŽIC« oddala v najem ali pa odprodala.

S spremembami pravilnika o podeljevanju Zagarjevih plaketa bi odpravili naslednje pomanjkljivosti: preveč togo določen rok razpisa, višina denarnega priznanja ne upošteva inflacije, dvofazen postopek odločanja o podelitvi plaketa.

Poročilo skupne strokovne službe SIS občine Jesenice o delu in finančnem poslovanju v letu 1988 ter osnutek programa dela in finančni načrt za leto 1989. Načrtovano delo so opravili v

pogoji, ki so jih narekovali interventna zakonodaja na področju financiranja SIS družbenih dejavnosti, gospodarske težave v jeseniški občini, refundacije vplačanih prispevkov ipd. Poskušali so prispevati k razbremenitvi gospodarstva, racionalizaciji poslovanja in zmanjšanju stroškov, s čimer bodo nadaljevali tudi letos. Vse delo za dvanajst SIS so lani opravili z dvaindvajset delavci (enim manj kot 1987. leta). Letos se bodo upokojili trije ali štirje delavci, vendar pa vseh ne bodo nadomestili, pač pa bodo delo opravili z notranjo razporeditvijo in posodabljanjem. Stroški skupne strokovne službe SIS predstavljajo v strukturi vseh sredstev SIS v občini Jesenice: leta 1987 1,39 %, leta 1988 1,25 %, letos pa predvidoma 1,24 %. Osebnih dohodkov so izplačevali skladno z interventnim zakonom. Rast čistih osebnih dohodkov je bila v letu 1988 140 % v primerjavi z letom 1987. Vse SIS so lani prispevale približno 534 milijonov dinarjev za delo skupne strokovne službe, letos pa bodo približno 1.248 milijonov (indeks 233, enaka izhodišča kot finančni načrti SIS). Zaradi predvidenih ustavnih sprememb v SRS (zmanjševanje števila SIS, prenos nekaterih del na republiko) pa se v prehodnem obdobju obseg dela skupne strokovne službe SIS nepreravno povečuje.

CSI
Nada Dejak

V okviru usposabljanja članov občinskega komiteja ZK in sekretarjev osnovnih organizacij ZK OK ZKS Jesenice organizira posvet na temo

aktualne družbenopolitične razmere v Sloveniji in Jugoslaviji.

Uvodna razmišljanja bo podal Miloš Prosenec, sekretar P CK ZKS. Posvet bo v

četrtek, 16. marca, ob 17. uri

v veliki sejni dvorani Skupščine občine Jesenice (prilije).

Jeseniška razglednica (foto: Silvo Kokalj)

Seja odbora za stanovanjska vprašanja

Člani Odbora za stanovanjska vprašanja pri delavskem svetu Železarne Jesenice so se v februarju sestali na svoji 11. redni seji.

Na seji, katere se je udeležil tudi podpredsednik PO Poljšak, so člani odbora poleg tekočih zadev in prispelih prošelj obravnavali tudi politiko reševanja stanovanjskih vprašanj delavcev v naslednjem obdobju.

Predvsem je bilo poudarjeno, da je pravica do stanovanja vse bolj ekonomska in ne socialna in tako postaja funkcija zaposlovanja in kadrovske politike. Dolgoročno bomo morali v Železarni stremeti za pridobivanjem vse več strokovnega kadra, za kar bo potrebno zagotavljati tudi stanovanja (v letu 1989 naj bi namenili sredstva za pridobitev 5 stanovanj za strokovnjake). Več poudarka bo potrebno dati obnavljanju starejšega stanovanjskega fonda, saj se ugotavlja, da zaradi slabega vzdrževanja objekti propadajo že po 60 letih.

Prav tako je potrebno proučiti možnost, da se mandat članom Odbora za stanovanjska vprašanja podaljša z dveh na štiri leta, ker le tako lahko zagotovimo uspešnost pri delu in njegovo kontinuiteto.

Načrta stanovanjskih sredstev za leto 1989 v višini 17 milijard din ne bo mogoče uresničiti, zato bo potrebno sredstva zmanjšati in določiti prednost pri pridobivanju stanovanjskih enot.

Člani odbora so poudarili, da je potrebno ob načrtovanju novih naložb poleg razširitve materialne osnove dela predvideti tudi sredstva za reševanje stanovanjskih vprašanj novozaposelnih delavcev.

Zaradi velikega števila stanovanj, katerih lastnik je Železarna Jesenice, je potrebno uvesti računalniško obdelavo — seznam stanovanj, zasedenost in podobno. Železarna Jesenice mora doseči tudi večje sodelovanje in večji vpliv pri načrtovanju vzdrževalnih in obnovitvenih del v stanovanjih, ki so v njeni lasti. Na podlagi razprave je Odbor sprejel naslednje sklepe:

1. Poslovodni odbor pripravi do 31. decembra 1989 smernice za vodenje politike na stanovanjskem področju.
2. Strokovna služba pripravi osnutek Pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj, ki naj bi se pričel uporabljati v letu 1990. Leto 1989 naj bi bilo prehodno obdobje, v katerem se izvedejo vse potrebne aktivnosti za sestavo in potrditev pravilnika.
3. Več stanovanjskih sredstev je potrebno nameniti za obnovo obstoječega stanovanjskega fonda, s sodelovanjem pri načrtovanju sredstev za vzdrževanje in obnovo preko Samoupravne stanovanjske skupnosti in DO Dominvest.

V ta namen je potrebno, da poslovodni odbor določi delavca iz sektorja inženiring, ki bo sodeloval pri ogledu objektov, pri predlogih za prenovo in izdelavo potrebnih projektov.

4. Za sestavo projekta računalniške obdelave stanovanjskega sklada poslovodni odbor oblikuje strokovni team na elektronsko računskem centru in zagotovi nabavo računalnika za potrebe oddelka za stanovanjski standard in organizacijo prostega časa.

Odbor za stanovanjska vprašanja je sprejel tudi prednostne naloge pri pridobivanju stanovanjskih enot in reševanju stanovanjskih problemov, in sicer:

1. Prenova samskega doma na Korški Beli in ureditev družinskih stanovanj — dokončanje del se predvideva v mesecu juliju 1989 — ocena del 2.141 milijonov.
2. Nakup dvosobnega stanovanja na Tavčarjevi 1b — 130 milijonov.
3. Nakup stanovanjske enote od DO Transjug Rijeka na Titovi 22, kjer bomo po preureditvi pridobili eno dvosobno in eno enosobno stanovanje — vrednost 269 milijonov.
4. Formiranje sredstev za stanovanjska posojila v višini 1530 milijonov din.

Odbor za stanovanjska vprašanja je ugotovil, da se je v razpisnem roku prijavilo 111 prosilcev za stanovanjska posojila, in sicer je 76 prošelj za adap-

tacije in 35 prošelj za novogradnje (od tega 8 prošelj za nakup hiše in 2 za popolno adaptacijo).

1. Odbor predlaga, da se načrtovana sredstva v višini 1530 milijonov din zaradi manjšega števila interesentov razdelijo prosilec v višjih zneskih, in sicer:

- za adaptacije v višini 8 milijonov din,
- za novogradnje ali nakupe stanovanjskih hiš v višini 20 milijonov din,
- za nakup stanovanja v družbeno-usmerjeni stanovanjski gradnji v višini 24 milijonov din.

2. Neizkoriščena sredstva stanovanjskih posojil se namenijo za reševanje vlog, prispelih po razpisnem roku, predvsem tistih, kjer prosilci zasedajo stanovanje, last Železarne Jesenice, in bi ga z dodelitvijo posojila izpraznili.

3. Ogled objektov za dodelitev posojil opravi komisija v sestavi: predstavnik sektorja inženiring, predstavnik Odbora za stanovanjska vprašanja in vodja oddelka za stanovanjski standard od 15. februarja do 15. marca 1989.

4. Spisek upravičencev do stanovanjskih posojil se obravnava na naslednji seji.

5. Odbor je sprejel pobudo, da bi se višine stanovanjskih posojil v prihodnje prilagajale povišanju cene kvad. m stanovanjske površine v občini.

Odbor za stanovanjska vprašanja

Finančna pomoč v obliki posojil po obrestni meri nižji od tržne, ali v obliki nepovratnih sredstev, je nujna, da lahko poslovni inkubator deluje kot razvojna organizacija. Le na ta način lahko številnim posameznikom omogoči, da realizirajo svojo poslovno idejo v novem uspešnem podjetju, česar mnogokrat zaradi pomanjkanja kapitala (plačevanje storitev po tržni ceni je največkrat predrago) in znanja ne bi uspeli.

Podjetništvo je dinamičen proces. Kot tak zahteva povezanost ne le med posamezniki, temveč tudi z različnimi institucijami. Zato je za novo podjetje pomembno, da si zgradi poslovno mrežo, ki je izredno pomembna za uspešen prodor novega podjetja na trg. Zato je ena izmed pomembnih nalog poslovnega inkubatorja, da za svoje »stanovalce« razvije takšno mrežo, tako da organizira kontakte med nastajajočimi podjetji — podjetniki in dobavitelji, kupci ter drugimi gospodarskimi organizacijami (gospodarsko zbornico, poslovnimi združenji itd.), strokovnjaki ter ostalimi družbenimi organizacijami, katerih cilj je povečati kvaliteto življenja v regiji.

Inkubator mora poskrbeti za izobraževanje podjetnikov, tako da le-ti pridobijo vsa tista znanja, ki jih bodo potrebovali za uspešno vodenje podjetja, potem ko se osamosvojijo. Izobraževanje lahko poteka znotraj inkubatorja s pomočjo svetovalec, univerzitetnih strokovnjakov in izkušnih praktikov, ali pa v okviru formalnih izobraževalnih ustanov, ki organizirajo posebej v te namene prilagojene izobraževalne tečaje. Inkubator sam prispeva k izobraževanju na tak način, na kakršen druge ustanove in posamezniki ne morejo, to je, na podlagi stalnih kontaktov med »stanovalci« inkubatorja in na podlagi izmenjave izkušenj (uspeha in neuspeha) pri reševanju posameznih problemov.

Zelo pomembno je, da inkubator med »stanovalci« ustvari potrebo po uspehu. Ustvarjalna klima znotraj inkubatorja bo pozitivno vplivala na čas »valjenja« novih podjetij in na sposobnost poslovnega inkubatorja za uspešno prestrukturiranje gospodarstva, stik z okoljem, dotok moralne in finančne podpore in visoko povpraševanje potencialnih podjetnikov po storitvah poslovnega inkubatorja.

Ad 8)

Proces izbire »stanovalcev« poslovnega inkubatorja je izrednega pomena za njegov uspeh. Kriteriji izbire so: možnost rasti, sposobnost generiranja delovnih mest, sposobnost rednega plačevanja storitev, poslovni načrt, tržna analiza itd. Med naštetimi kriteriji, kot kažejo proučevanja, je najpomembnejši poslovni načrt. Pomen poslovnega načrta ni le v tem, da podjetniki dobro premislijo svoj projekt, temveč je poslovni načrt hkrati tudi sredstvo selekcije — loči vse tiste ljudi, ki mislijo da so podjetniki, od tistih, ki dejansko stojijo za svojim projektom in ki se zavedajo odgovornosti, ki jo zahteva ustanovitev novega podjetja. Poslovni načrt že na samem začetku izloči tiste, ki bodisi niso pripravili bodisi niso sposobni opraviti vseh tistih del, ki so potrebna za uspešno ustanovitev podjetja. V primerih, ko je novo podjetje izrazito tehnično usmerjeno, poslovni načrt prisili podjetnike, da začnejo razmišljati o tržnih možnostih za svoj izdelek, kar zaradi svoje tehnične usmeritve ponavadi zanemarijo. Tehnološka dovršenost, kot kaže praksa, sama po sebi še ni zadosten pogoj za prodor na trg.

Ad 9)

Formalna ali neformalna povezanost z univerzo je še posebej pomembna za visokotehnološka podjetja v nastajanju. Številni primeri kažejo (navedeni tudi v razgovorih s stanovalci poslovnih inkubatorjev), da je za uspešen transfer inovacije v proizvodnjo iz univerzitetnih laboratorijev potrebna osamosvojitev tistega dela inovativnega tima, ki ima poleg znanstvenega tudi poslovnih interesov, hkrati pa mora biti zagotovljena stalna komunikacija s preostalim timom, ki ostane na univerzi. Osamosvojitev zagotovi transfer tehnologije in tržnost novega produkta, ohranitev vezi pa visoko kvaliteto znanstveno delo v času transfera inovacije v proizvodnjo. Osamosvojitev podjetniškega tima je nujna, kajti večina univerzitetnih znanstvenikov ni motiviranih za implementacijo inovacije, takšna sredina zato niti ne spodbuja nastanka novega podjetja niti transfera inovacije v proizvodnjo.

Visokotehnološka podjetja v nastajanju ponavadi delujejo v inkubatorjih, ki so zelo blizu univerze. Vendar rada delujejo v poslovnih inkubatorjih, katerih ustanovitelji ni univerza, kajti številni univerzitetni poslovni inkubatorji so se

spremenili v tehnološke parke — univerzitetne laboratorije, v katerih dominira znanstvena miselnost nad poslovno. Posledica je, da številni patenti ostanejo na ravni demonstracije, ki ne prinašajo nikakršnega dohodka (na primer, inženirski oddelek univerze Carnegie Mellon v Pittsburghu, ZDA, razpolaga s številnimi patenti, ki ne prinašajo nikakršnega dohodka, kot je povedal tehnološki podjetnik, ki se je iz te univerze naselil v poslovni inkubator Boulevard Building Inc.).

Jasna pravila igre oz. poslovna politika in metode delovanja poslovnega inkubatorja so izrednega pomena za njegovo uspešno delovanje. Odnos med vodstvom inkubatorja in podjetji v ustanavljanju mora biti jasno opredeljen, prav tako tudi odgovornosti in naloge obeh strani.

Koristi, ki jih imajo podjetniki, če razvijejo svoja podjetja pod okriljem poslovnega inkubatorja, so predvsem naslednje:

- 1) Ugled resnega poslovnega partnerja, sposobnega da izpolni obveze na dolgi in ne le na kratki rok. Podjetja v nastajanju imajo ponavadi precej težav, da si pridobijo takšen ugled. Dobavitelji in kupci kot investitorji smatrajo naložbe v nova podjetja za visoko tvegane. To je lahko resna ovira za rast in razvoj potencialno zelo uspešnega novega podjetja kot tudi za njegov obstanek sploh.
- 2) Skrajšanje krivulje učenja vodenja podjetja. Proces učenja je lahko mnogokrat zelo dolgotrajen proces. To je še posebej kritično v primerih, ko je za uspeh potreben hiter prodor novega proizvoda na trg.
- 3) Hitrejša reševanje problemov, kar je za novo podjetje, če gre za zelo konkurenčno okolje, izredno pomembno. Posebej pomembno je, da podjetje deluje v industriji, v kateri inovacija zelo hitro zastara.
- 4) Dostop do poslovnih informacij, izgrajevanje poslovnih vezi, kar vse poveča podjetniške možnosti in razpoložljivost potrebnih sredstev.

Ustanovitev inkubatorja — pogoji in postopki

K ustanovitvi inkubatorja je treba pristopiti na podoben način kot k ustanovitvi kateregakoli drugega novega podjetja.

Inkubator je podjetje, tako kot druga podjetja, le s to razliko, da so njegovi inputi podjetniške skupine, produkti pa nova podjetja. Zato so pogoji in postopki za ustanovitev inkubatorja podobni tistim, ki jih je treba izpolniti za uspešno ustanovitev kateregakoli podjetja. Upošteva joč predhodne ugotovitve so pogoji in postopki naslednji:

1. Pogoji:

Pogoj 1:
Obstoj podjetniške skupine, katere cilj je ustanovitev inkubatorja. Ta mora biti odgovorna za izvedbo projekta od njegove zamisli do ustanovitve in kasnejšega delovanja. Če ni take skupine, potem ni nikogar, ki bi bil odgovoren za uspeh projekta, ki bi se s projektom identificiral; do ustanovitve ne bo prišlo, ali pa bo projekt nekeje v sredini izvajanja propadel.

Podjetniška skupina pripravi poslovni načrt ter privabi k sodelovanju druge posameznike, podjetja, ustanove, ki lahko pripomorejo ali sodelujejo pri ustanovitvi inkubatorja (Nobeden od obiskanih inkubatorjev ni nastal drugače. Na vprašanje, kaj je prvi in najpomembnejši pogoj za ustanovitev inkubatorja v Jugoslaviji, so vsi odgovorili enotno: oseba, ki ji je ustanovitev centra najpomembnejši poslovni cilj).

Pogoj 2:
Cilj ustanovitve inkubatorja mora biti transfer proizvodne zamisli v koristno uporabo. Ustanovitev inkubatorja, ki bi bil namenjen na primer le raziskovalni dejavnosti brez valjenja novih podjetij, ne bo imel tistega razvojnega učinka, ki je z vidika prestrukturiranja gospodarstva potreben. Iz vseh razgovorov in obsežne literature je jasno razvidno, da histrost ekonomskega razvoja, stopnja gospodarske rasti in družbene blaginje niso odvisni od števila patentov, temveč njihovega transfera v produkcijo, na trg.

Pogoj 3:
Delovna skupina, ki sodeluje s podjetniško skupino. Dobro je, da so v njej predstavniki družbeno političnih organizacij na občinski ravni in drugih gospodarskih organizacij. Zaradi poznavanja potreb lokalnega gospodarstva razpolaga z informacijami, potrebnimi za oceno potrebe po inkubatorju. Njihova naloga je, da zagotovijo finančno podporo za ustanovitev inkubatorja ter sodelujejo pri izvajanju posameznih faz projekta.

Pogoj 4:

Uspešnost delovanja inkubatorja bo v največji meri odvisna od pravilne izbire stanovalcev centra. Zato je potrebno, da si podjetniška skupina, ki bo pripravila poslovni načrt, pridobi vsa tista znanja, ki so potrebna za uspešno ocenjevanje potencialnih projektov. Iz razgovorov je bilo razvidno, da je zelo koristno, če podjetniška skupina v pripravljalni fazi sodeluje s svetovalci, ki imajo potreben know-how in reference o uspešnih ustanovitvah. Prenos potrebnega know-how zelo skrajša dobo ustanavljanja in s tem stroške ustanovitve inkubatorja. Zato bi bilo koristno ohraniti in uporabiti vzpostavljene kontakte z dr. B. Meederjem, direktorjem SPEDD — mreže inkubatorjev iz Pittsburgha. Iz najnih poizvedavanj je razvidno, da ima ta organizacija visok poslovni ugled na področju usposabljanja osebja za inkubator.

Pogoj 5:

Finančna podpora v smislu začetnega kapitala je nujno potrebna. Prav tako je potrebno, da še pred ustanovitvijo inkubatorja začnejo delovati finančne institucije, ki bi delovale na podobnih načelih kot podjetja s tveganim kapitalom ali da obstoječe komercialne banke ustanovijo različne sklade. Vse te finančne institucije morajo obstajati, da bi lahko inkubator tako z vidika stanovalcev kot razvojnega vidika — nastajanja uspešnih visoko tehnoloških podjetij — uspešno deloval (dostop novih podjetij do potrebnega kapitala). Še posebej je pomembna začetna finančna podpora v obliki cenjenih posojil ali nepovratnih sredstev, brez katerih inkubator ne bo mogel izvajati svoje poslovne funkcije. (Ta pogoj je izpolnjen v ZDA in to v državi, katere uradna ideologija je čim manjša vpletenost države v gospodarstvo). Zelo poučen je naslednji primer: Mesto Pittsburgh je po jeklarski krizi sedemdesetih let začelo zavestno usmerjati razvoj in prestrukturiranje gospodarstva. Zaradi likvidacije številnih jeklarn, so bili odpušteni številni delavci vseh poklicev in izobrazb — tudi visoki strokovnjaki. Začela se je migracija prebivalstva v druge dele države. Da bi rešili mesto pred propadom so ustanovili združenje za prestrukturiranje gospodarstva Ben Franklin Partnership, kar je v finančnem smislu bistveno pripomoglo k razvoju mesta. Prav tako so pospešeno izko-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Problematika vzgoje in izobraževanja in letošnji razvojni cilji občine na sejah vseh treh zborov

(Nadaljevanje s 1. strani)

% dražji kot oddelek poldnevne šole in ker so od leta 1986/87 spreminjali organizacijo iz dražje v cenejšo obliko, to ni sprožilo povečevanja sredstev za delovanje osnovnega šolstva. Poleg tega varčevalnega ukrepa so znotraj vzgoje in izobraževanja povečevali tudi delovne obveznosti učiteljev, ki so po normativu za 15 odstotkov večje kot v sosednjih občinah. To pomeni, da je približno 15 % manj učiteljev ob enakem programu. Normativ je bil presežen tudi v vzgojno-novinarstvenih enotah, kjer so zaradi tega, da bi zadostili velikim potrebam po predšolski vzgoji in varstvu, imeli v skupinah tudi po 30 % več otrok, kot je predvidenih za oblikovanje skupin. Kljub obsežnejšemu delu tako v vzgojno-novinarstvenih enotah kot v osnovnih šolah se od leta 1980 ni povečalo število administrativnih delavcev, pa tudi ne šolskih svetovnih in strokovnih delavcev.

Ob uvažanju COŠ so učenci za prehrano plačevali samo stroške živil, ostalo je pokrivala Izobraževalna skupnost, pred dvema letoma pa o ceno obrokov začeli zaračunavati tudi del režijske. Takrat se število koristnikov hrane ni bistveno zmanjšalo, v zadnjem šolskem letu pa se je njihovo število zaradi cene zmanjšalo. Vse to so bile različne oblike racionalizacije, sprejete že v preteklih letih.

V šolskem letu 1988/89 je v ceno obrokov zaračunano 60 odstotkov osebnega dohodka kuhinjskega osebja, kar 22 odstotkov pa je prešlo iz celodnevne v poldnevno obliko dela, kar pomeni, da ostaja v skrbeni obliki COŠ v tem šolskem letu še 34 % učencev. S tem so v letu 1988 prihranili 18 % sredstev, ob tem pa se nihče ni poglobljaj vprašanje, kaj tako zmanjševanje pomeni za amortizacijo, oziroma posodabljanje šolskega prostora. Kaj pomeni krčenje COŠ oziroma zmanjševanje tistega dela programa, ki je bil uveden zato, da bi se povečal vzgojnoizobraževalni učinek šole in med učenci zmanjšal razlike, ki izvirajo iz družine (izobrazbena in socialna struktura staršev), in ne nazadnje, kaj pomeni povečevanje stroškov organiziranja prehrane za socialno ogrožene družine, ker so se v šoli prenehali hraniti prav učenci, ki bi jim bilo to najbolj potrebno. Zaradi povečane prispevka staršev v oskrbi cen v vrtcih se je v lanskem letu zmanjšalo število otrok za okrog 120 %.

Delovna skupnost VIZ, v kateri je zaposlenih deset delavcev in opravlja skupne naloge za deset TOZD (šest osnovnih šol, osnovno šolo s prilagojenim programom, vzgojno-novinarstvo organizacijo, glasbeno šolo in delavsko univerzo), deluje od leta 1975. Glede na znane težave gospodarstva v občini bi

bilo potrebno opredeliti, kako bosta organizirani osnovna šola in predšolska vzgoja v naslednjih letih, ker se nadaljnje krčenje pomeni grobo odstopanje od srednjeročnega načrta in od širših usmeritev, ki zahtevajo, da se generacijam, ki odrasčajo, omogočijo kar najboljši pogoji za celovit razvoj predvsem njihovih umskih sposobnosti. Zato se postavlja vprašanje, ali v prihodnjih letih zagotoviti v osnovni šoli samo tisti del programa, ki je zagotovljen z zakonom, ali se v občini dogovoriti in dolgoročno opredeliti, da bomo zaradi specifične nizke izobrazbene strukture prebivalstva vztrajali, da se otrokom, ki bodo stopili v delovni proces na pragu 21. stoletja omogoči vsaj nekoliko obogateno izobrazbeno osnovo.

Poleg nizke izobrazbene strukture staršev, zlasti na mestnem območju, informacija opozarja tudi na raznolik nacionalni sestav učencev, saj je na mestnih šolah okrog 50 % učencev neslovenec. Vedno več je učencev, ki slabše razumejo slovenski jezik, kar se odraža pri vseh predmetih. Zaradi dvojezičnosti učenci slabše obvladajo oba jezika. Jezikovno znanje učencev je slabše tudi zato, ker je tako pisno kot ustno izražanje tesno povezano z izobrazbo staršev. Skoraj praviloma se izobrazba veže tudi na slabši socialni status družin, ki se ob padanju življenjske ravni še stopnjuje. Vse to narokuje dodatne programe oziroma obogateno izobrazbeno osnovo, da bi čim bolj izenačevali socialne razlike med otroki.

Prehod vseh učencev na poldnevno šolo bo povzročil tudi višek nekaterih kadrov v šolstvu, pa tudi nekatere praznoreditve, kar bi vplivalo na kakovost pouka.

Oddelki podaljšane bivanja na poldnevni šoli so bili oblikovani z namenom, da se odpravljajo učni in vzgojni deficit posameznim učencem, v manjši meri pa tudi zaradi varstva; bivanje so učencem podaljševali od štiri do pet ur (urnik zajema pisanje domačih nalog in učenje pod vodstvom učiteljev, kosilo, sprostitve in rekreacijo). V te oddelke je bilo zajetih okrog 120 učencev ali 2 %, kajti ob ukinjanju COŠ se oddelki niso oblikovali kot namembna oblika. Zaradi pomanjkanja sredstev sta bila ukinjena še dva oddelka, z ukinitvijo regresiranja prehrane (kosil) pa je ogrožen obstoj teh oddelkov v osnovni šoli Polde Stražisar, kjer so te oblike dela najbolj potrebni.

Informacija vključuje tudi problematiko strokovnih in svetovalnih delavcev (knjižničarji, vodje šolske prehrane, socialni delavci, pedagogi, psihologi in logopedi), osebja v šolskih kuhinjah in administrativnih, finančnih in računovodskih delavcev z vidika zmanjševanja obsega dela. Opredelju-

je tudi položaj in nadaljnji razvoj glasbene šole in delavske univerze.

Informacija opozarja tudi na zaostajanje izvrševanja srednjeročnega načrta pri posodabljanju in dograjevanju šolskega prostora. Pri tem gre za posodabljanje osnovnih šol Prežihov Voranc (zgrajena 1959) in Polde Stražisar ter vzgojno-novinarstvenih enot na Hrušici, v Žirovnici in Kranjski Gori ter za zamenjavo dotrajane strehe na osnovni šoli v Kranjski Gori, za kar bodo poleg amortizacije potrebna namenska sredstva.

Ostali dnevni red zborov skupščine

Predlog usmeritev in ciljev družbeno-ekonomske politike v občini v letu 1989: Predlog utemeljuje usmeritve, naloge in cilje na posameznih področjih gospodarstva in družbenih dejavnosti. Ob večletnem upadanju naj bi se v letošnjem letu obseg industrijske proizvodnje povečal za 2,7 %, čeprav predlagatelj ob tem ugotavlja, da je zaradi zaostrenega stanja in sprememb v strukturi proizvodnje to težko zanesljivo napovedovati. Razen tega je nujen prehod iz količinskega povečanja h kvalitetskemu izboljšanju. Zunanjetrgovinska menjava naj bi po ocenah ostala v obsegu lanskega leta. V plan-skih dokumentih nekatere OZD, ki načrtujejo število delavcev na lanskeoletnem nivoju. Zmanjšanje števila zaposlenih napovedujejo gradbene organizacije in trgovina, med industrijskimi OZD pa pedvideva največje zmanjšanje Železarne Jesenice, in sicer za 267 delavcev. Usmeritve nakazujejo tudi možnosti reševanja kadrovskih presežkov.

Predlog odloka o potrditvi zaključnega računa proračuna občine za leto 1988: S krajšo utemeljitvijo je delegat predložil v razpravo in sprejem predlog odloka zaključnega računa, ki izkazuje skupni prihodek po bilanci proračuna v višini štiri milijarde 435.934.495 din, skupno porazdelitev prihodkov po bilanci proračuna v višini 4.425.892.255 din, sredstva za posebno partijo proračuna v višini 265.156.000 din in neporabljen dohodek do dovoljene meje v višini 10.042.240 din. Sredstva, razporejena na posebno partijo proračuna, se v višini 60 % združijo na ravni Slovenije za modernizacijo informacijskega sistema na področju notranjih zadev in izvedbo prostorskih izvedbenih načrtov v občinah v skladu s sprejetimi programi, 40 % teh sredstev ostane občini za modernizacijo in se razporedi po programu modernizacije, ki ga sprejme Izvršni svet skupščine občine. Neporabljen dohodek se preneša v leto 1989 in se razporedi v rednem delu proračuna.

no pomanjkanje majhnih in srednjih podjetij v strukturi slovenskega gospodarstva in glede na visoke presežke delovne sile v mnogih podjetjih s tradicionalno proizvodnjo, lahko pričakujemo, da bodo prav notranji inkubatorji v okviru obstoječih podjetij odigrali zelo pomembno vlogo pri odpravljanju strukturne neskladja v slovenskem gospodarstvu in da bomo s pomočjo tovrstnih inkubatorjev v prihodnosti prišli do velikega števila novih majhnih in srednjih podjetij, ki so nujno potrebna za prestrukturiranje gospodarstva v smeri konkurenčnega trga.

Pomembnejše informacije o poslovnih inkubatorjih v ZDA

Ta dodatek vsebuje podatke o strukturi in načinu delovanja poslovnih inkubatorjev v ZDA, dobljenih na podlagi nacionalnega pregleda 43 inkubatorjev od 117, kolikor jih je delovalo v ZDA leta 1985 (13).

Osnovne značilnosti 50 anketiranih poslovnih inkubatorjev od skupnega števila 117 so naslednje:

1. Ustanovitelji: privatna iniciativa z motivom maksimizacije profita (54,5 %), lokalna vlada (22 %), univerze (9,8 %), državna vlada (6,5 %), neprofitne ustanove (5,7 %) in zvezna vlada (1,6 %).
2. Izбира in svetovanje stanovalcem inkubatorja (po vrstnem redu glede na pomembnost): direktor in ostalo vodstveno osebje, izbirna komisija, upravni odbor.
3. Povezanost z univerzo: 80,6 % od 50 poslovnih inkubatorjev.
4. Finančni položaj direktorja poslovnega inkubatorja: 88 % prejema osebni dohodek za svoje delo, 12 % pa je udeleženi pri profitu novih podjetij.
5. Starost direktorja: 20,6 % so stari pod 31 let, 23,5 % med 31 in 40 letom, 23,5 % med 41 in 50 letom, 26,5 % med 51 in 60 letom in 5,9 % čez 60 let.
6. Izobrazba direktorjev: 54,3 % ima diplomu druge stopnje, 20 % magistrski, 14,3 % doktorat, samo 11,4 % je brez univerzitetne izobrazbe.
7. Osební dohodki direktorjev poslovnih inkubatorjev: med \$ 20.000 in \$ 70.000. Večina jih zasluži \$ 29.000 na leto, le 13,6 % pa \$ 70.000.
8. Zgradba in lokacija: 54,5 % ima zgradbo, ki je stara nad 50 let, 40,1 % ima zgradbo storo med 21 in 50 letom, in 5,8 % ima zgradbo storo izpod 20 let.
9. Obdobje načrtovanja inkubatorja:

Predlog programa zborov Skupščine občine v letu 1989: Predsedstvo skupščine občine je delegatom že lanskega decembra predložilo v razpravo osnutek programa, ki je bil posredovan v javno razpravo in nanj razen v družbenopolitičnih organizacijah ni bilo pripomb. Sprejete pripombe DPO pa so že zajete v posameznih poglavjih programa.

Predlog odloka za spremembo odloka o cenah za geodetske storitve v občini: Predlog je predložen v razpravo in sklepanje delegatom zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti in se nanaša na uskladitve cen, ki jih je posredovala Republiška geodetska uprava, in sicer po enotnih normativih za področje Slovenije.

Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o komunalnih taksah: Tudi o tem predlogu bosta razpravljala in odločala zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti in vsebuje usklajevanje in revalorizacijo komunalnih taks.

Odlok o združevanju sredstev za financiranje skupnih potreb nekaterih SIS materialne proizvodnje v občini: Odlok obvezuje TOZD in druge skupnosti s sedežem izven območja občine, da za svoje poslovne enote v jese-niški občini plačujejo za vzdrževanje komunalnih objektov in naprav 1,42 % iz dohodka, osnova bruto osebni dohodek; za potrebe solidarnosti na področju stanovanjske gradnje v občini 1,215 % (enaka osnova kot prej); za modernizacijo, rekonstrukcijo, vzdrževanje in varstvo regionalnih in lokalnih cest 1,50 % (ista osnova), in sicer samo OZD in poslovne enote iz gospodarstva, in za financiranje temeljnih nalog za izvajanje programa varstva pred požarom 0,27 % (ista osnova).

Odlok o določitvi odstotka od poprečne gradbene cene, s katerim se določi korist za razlašeno stavbno zemljišče v občini: S sprejetjem tega odloka bo prenehal veljati odlok o poprečni gradbeni ceni in stroških urejanja stavbnih zemljišč v občini.

Sklep o določitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča: Predlagana vrednost točk se bo med letom trimesečno valorizirala z indeksom cen na drobno.

Predlog odločbe o uvedbi komasacijskega postopka na območju krajevnih skupnosti Blejska Dobrava: Predlog je na dnevnem redu na pobudo kmetovalcev Blejske Dobreve in KŽK TOK Radovljica in se nanaša na 145 ha zemljišča s poprečno velikostjo 0,28 ha, ki so v lasti 87 občanov. (Komasacija je agrarna operacija, kjer se združijo kmetijska zemljišča in ponovno razdelijo med prejšnje lastnike oziroma upo-

rabnike tako, da vsak dobi čimbolj zao-kroženo zemljišče).

Volitve in imenovanja: Delegati zbora združenega dela in krajevnih skupnosti bodo sklepali o razrešitvi sedan-nejega upravnega odbora sklada stavbnih zemljišč in o imenovanju novega ter o imenovanju nove direktorice Uprave za družbene prihodke.

Tudi invalidi praznovali dan žena

4. marca je bil družabni večer v Kazini na Jesenicah, na katerem se je zbralo 65 članov. O pomenu praznika je spregovoril Franc Konobelj — Slo-venko, za zabavni del pa je poskrbel ansambel Makove. Presenetil nas je ženski pevski zbor Hermina Žerjav iz Kranjske Gore, katerega vodi Metka Kokalj, in zapel nekaj narodnih pesmi.

V nedeljo, 12. marca, so aktivistke društva zgornjesavske doline organizi-rale družabni večer za člane te doline; v hotelu Slavec v Kranjski Gori se jih je zbralo 45. Tudi njih je presenetil omenjeni pevski zbor in jim zapel nekaj narodnih pesmi. Čeprav stroške srečanj kri-jejo udeleženci sami, si takih srečanj še želijo.

Tudi na članice, ki so bolne ali nepo-kretne težje invalidke, niso pozabili. Poverjeniki društva so doma ali v usta-novah obiskali 57 članic in jih simboli-čno obdarili.

DIJ

Skrbimo za lepo okolje

V ponedeljek, 13. marca, smo lahko videli, da je skupina dvajsetih voznikov PREVOZNIKA GORENJSKE, ki ima sedež v naši krajevni skupnosti, z veseljem in zagnanostjo pometala par-kirni prostor na Javorniku. To je bil dogodek, ki smo ga lahko vsi veselili in naj nam bo za vzgled, kako lahko z do-bro voljo in skrbjo za čisto in lepo oko-lje pripomoremo k vsakdanjim priza-devanjem za lep izgled našega bivalne-ga prostora.

Tovariši vozniki, upamo, da ste tem delom pokazali tudi ostalim krajanom, ki so vas opazovali, da nam ne sme biti vseeno, v kakšnem okolju živimo. Le kanček dobre volje in občutek za ureje-no okolje sta potrebna in uspeh je tu.

Posnemajmo jih!

Krajevna skupnost

Javornik — Koroška Bela

ristili posojila za drobno gospodarstvo na zvezni ravni, mesto pa je financiralo na-stanek večjega števila podjetij s tveganim kapitalom. Inkubatorji so že ob ustanovitvi pa tudi pozneje prejeli posojila ali pa tudi nepovratna sredstva. Npr. Enterpri-se Corporation, ki je svetovna organizacija v okviru inkubatorja University Technology Development Center, ki s-vetuje stanovalcem inkubatorja brez plačila, je ob ustanovitvi prejela 1 milijon do-larjev nepovratnih sredstev. Ta svetoval-na organizacija ima letno stik s približno 100.000 organizacijami. S polovico od njih vzpostavijo osnovni kontakt, 1/4 pa jih sodeluje v vseh fazah ustanavljanja. In-kubator University of Pittsburgh Applied Research Center je dobil 9 milijonov do-larjev od univerze Pittsburgh. Ta inkuba-tor pričakuje da bo po tretjem letu delo-vanja postal finančno neodvisno podjetje. Sedaj tretje leto po ustanovitvi je v njem 150 podjetij s 1250 delovnimi mesti. Cen-ter vodi 160 profesionalcev. Spada med redke zelo velike inkubatorje. Iste finan-čne razvojne organizacije, ki podpirajo inkubatorje nudijo tudi finančno podpo-ro podjetjem v ustanavljanju in sofinan-cirajo njihovo inovativno dejavnost. Vod-stva inkubatorjev pomagajo svojim pod-jetjem, da konkurirajo za ta sredstva.

Pogoj 6: Dovolj velik tržni potencial za ustano-vitev inkubatorja:

a. Velika podjetja, iz katerih bi se lah-ko razvila nova podjetja, so v ZDA že dol-ga leta pomemben vir novih podjetij, ker povprašujejo po proizvodih in storitvah malih podjetij izven lokalnega, regional-nega gospodarskega območja;

b. Raziskovalno podjetniška aktivnost v regiji;

c. Ponudba in povpraševanje po pos-lovnem prostoru.

Pogoj 7: Družbena klima v korist nastajanja no-vih podjetij in drobnega gospodarstva se kaže v razvitem sistemu podpornih orga-nizacij, finančnih, izobraževalnih in sve-tovalnih.

Poslovni načrt o ustanovitvi inkubator-ja mora vsebovati analizo informacij vsa-ke skupine pogojev in oceno svojih pre-dnosti in slabosti. Ta analiza mora biti podlaga za opredelitev razvojnih in pos-lovnih ciljev inkubatorja.

2. Postopki izvedbe

Korak 1: Podjetniška skupina se mora podrobno seznaniti z delovanjem podob-

nih institucij po svetu. Poleg informacij navedenih v tem prispevku, bi bilo zažele-no, da obišče vsaj en podoben center, ki deluje uspešno.

Korak 2: Izbrati primerno lokacijo in prostore (čim bliže informacijam in insti-tucijam, ki lahko nudijo pomoč).

Korak 3: Zagotoviti finančna sredstva

a) v obliki nepovratnih sredstev, b) v obliki posojil z obrestno mero niž-jo od tržne, c) v obliki posojil po tržni obrestni me-ri.

Korak 4: Plan vodenja centra

a. določiti organizacijsko strukturo (kdo bo določal osnovno politiko, kdo jo bo izvajal; kdo bo izvajal svetovalno de-javnost in kako; odgovornost in pristoi-nosti direktorja);

b. določiti politiko in postopke delova-nja inkubatorja (kdo bodo stanovalci, ka-tere storitve bo inkubator nudil, cena sto-ritev, način financiranja stroškov delova-nja, način izbire stanovalcev, doba po-kateri morajo stanovalci zapustiti in-kubator, leasing pogoji itd.);

Korak 5: Določiti strategijo trženja

a. identificirati potencialne stanovalce inkubatorja (pisma naslovljena na mala in velika podjetja in podjetniške skupine, seminarji organizirani skupaj z GZ na-menjeni potencialnim stanovalcem, sre-čanje z vodilnimi delavci iz podjetij, itd.);

b. identificirati trg za proizvode in sto-ritve za in od stanovalcev inkubatorja.

Ustanavljanje inkubatorjev v Jugoslaviji

V Jugoslaviji je že dalj časa prisotno spoznanje, da bi bilo tudi pri nas treba pričeti z ustanavljanjem raznih vrst in-kubatorjev. Obstaja cela vrsta iniciativ, ki naj bi vodile do tega cilja. Prvi zameetek inkubatorja je nastal v Ljubljani in sicer v obliki poslovno inovacijskega centra PIC. Ta center je že usanovljen vendar zaenkrat še nima prostorov za stanoval-ce. Pričakovati je, da bo ljubljanski PIC dobil prostore v najkrajšem času in da bo sprejel v valjenje prve stanovalce v nekaj mesecih. Poleg tega obstaja več iniciativ za ustanavljanje notranjih inkubatorjev v okviru večjih podjetij, katerih nosilec je skupina sodelavcev svetovalnega pod-jetja YUGEA, ki bo v kratkem ustanovljeno v Ljubljani. Med drugim potekajo razgo-vori o možnosti ustanovitve notranjega inkubatorja v železarni Jesenice, v Iskri Delti in Papirnici Vevče. Glede na izred-

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Stališča predsedstva mladih Delovne skupnosti k odgovorom predsedstva Občinske konference ZSMS

Predsedstvo OO ZSMS Delovne skupnosti je na deseti seji 13. marca obravnavalo odgovore Predsedstva občinske konference (POK) na svoje zahteve in zavzelo naslednje stališče:

Predsedstvo osnovne organizacije (POO) še vedno meni, da njuna kandidata nimata zagotovljenih enakih pogojev kot Herman Debelak, ki ga je kot edinega POK podprlo. Odgovor, ki ga je posredovalo POK, nas je v to še bolj prepričal.

Predlog kandidatne liste, meni POK, je samo podpora predsedstva. Če se POK z nami ne strinja in torej meni, da imata tudi naša kandidata zagotovljene enake pogoje, zakaj tega ne dokaže? Edini dokaz, ki nekaj šteje, je podpora (tudi) našima kandidatom. Samo dejanja so tista, ki nekaj veljajo. Ne bodimo naivni! Saj podpora POK ne more biti mačji kašelj. Ali pa morda je?

Volitve z več kandidati, izraža svojo bojazen POK, so pogojene z veliko verjetnostjo, da ponovno ne bo izvoljen nihče od kandidatov. Pravi tudi, da je kandidatura Hermana Debelaka nujna za normaliziranje dela Občinske konference. Sprašujemo se, kaj daje POK

večjo garancijo, da bo Debeljak izvoljen. Očitno je, da POK daje garancijo samemu sebi. V tem je bistvo podpore Debelaku. S tem je POK samo dokazalo, da je naša zahteva upravičena in da naša kandidata nimata zagotovljenih enakih pogojev. Saj jih, če sledimo odgovoru POK, ne smeta imeti. Drugače bo prišlo še do večjih »motenj« v delovanju mladinske organizacije, delo Občinske konference pa je vendar treba »normalizirati«.

P OO protestira, da POK njuna kandidata, ki sta opravljala in opravljata najodgovornejše (neprofesionalne) naloge v mladinski organizaciji, potiska v položaj, ko predstavlja za mladinsko

organizacijo motnjo za normaliziranje dela Občinske konference.

Tudi POK meni — in s tem potrjuje naše stališče — da se moramo v skupnem interesu čimprej prenehati ukvarjati sami s seboj. Zboda pa nas je zadnja misel POK: »Vse bolj namreč prihaja na površje vtis, da želijo nekateri osebno užaljenost prenesti na politično površje.«

P OO je začudeno! Ali je mar zavzemanje za enakopravne pogoje vseh kandidatov prenašanje osebne užaljenosti na politično polje? Dobili smo vtis, da želi POK z govorjenjem o osebni užaljenosti »nekaterih« prenesti politično užaljenost na osebno polje. To pa je vsekakor vsem nam in organizaciji samo v škodo.

Predsednik OO ZSMS DSSS
Gorazd Blatnik

Želje po spremembah

V začetku marca se je sestala delegacija domske skupnosti novega bloka na Ruparjevi 5, z vodstvom TOZD Družbeni standard in sekretarjem KS ZSMS Železarne Jesenice, da bi se pogovorili o spremembah na področju demokratizacije odnosov do stanovalcev samskih domov na Jesenicah.

Na željo stanovalcev samskega doma novega bloka na Ruparjevi 5 je bila podana pobuda za ustanovitev domske skupnosti po samskih domovih. Za sklic ustanovnih sej po samskih domovih in pridobivanje kandidatov za vodstva samoupravnih domskih skupnosti ter za sklic sej z vodstvom TOZD Družbeni standard je bil zadolžen sekretar KS ZSMS Železarne Jesenice, ker je v programu dela KS ZSMS med drugim ena od nalog tudi skrb za aktivno uveljavljanje mladih delavcev v DPO in samoupravnih organih. Poročilo o doseganju aktivnosti je podal sekretar KS ZSMS Železarne Jesenice.

Na prvi seji stanovalcev samskega doma novega bloka je bila izdelana kandidatna lista za vodstvo samoupravne domske skupnosti. Podana so bila razmišljanja stanovalcev o programu dela domske skupnosti. Vsi evidentirani kandidati za vodstvo samoupravne domske skupnosti so z osebnim izražanjem prostovoljno pristopili h kandidaturi za vodstvo Domske skupnosti. Z referendumom je bilo vodstvo tudi izvoljeno. Z realizacijo volitev v drugih samskih domovih pa bo potrebno počakati do takrat, ko bo znano, kateri samski dom bo TOZD Družbeni standard zaprl, ali tistega na Plavžu ali samski dom Sava.

Na podlagi mnenj stanovalcev samskega doma sta predsednik domske skupnosti in sekretar KS ZSMS seznanila vodstvo TOZD Družbeni standard z željami domske skupnosti za ustvarjanje bolj demokratičnih odnosov do

stanovalcev in za izboljšanje standarda le-teh. Da bi domska skupnost lahko delala, je najprej potrebno spremeniti ali dopolniti nekatere točke hišnega reda za samske domove, ki so last Železarne Jesenice. Največ sprememb naj bi bilo v 5. členu hišnega reda, in sicer:

1. Sedmo točko 5. člena bi bilo potrebno spremeniti. Po novem naj bi se glasilo, da so obiski v sobah dovoljeni med 8. in 20. uro. Obiskovalci bi se prijavili pri vratarju in pri njem pustili osebno izkaznico ali kak drugi osebni dokument. Obiskovalci naj bi v prostore samskega doma vstopali le v spremstvu obiskanih.

2. K istemu členu bi morali dodati še osmo točko, v kateri bi bilo zajeto, da stanovalci v samskih domovih imajo pravico imeti in uporabljati hladilnik, zamrzovalno skrinjico ali pralni stroj, glede na prostorske zmožnosti sobe. S posebnim odlokom pa se opredeli za imetnike navedenih predmetov doplačilo stanarine v vrednosti energije, ki bi jo dodatno porabili.

3. Prav tako pri točki sedem 5. člena je potrebno preučiti možnost preureditve dnevnih prostorov v klubske sobe. Dohodek od klubske dejavnosti bi se namenjal za financiranje aktivnosti domske skupnosti. Pravilnike o delu kluba bi izdelala skupnost in bi jih dali v potrditev ustreznim organom.

Poleg navedenih točk je z navodili potrebno urediti še naslednje: Prostor za šah preurediti v prostor za namizni tenis ali pa nek drug obsto-

ječi prostor urediti za namizni tenis.

Omogočiti stanovalcem uporabo telefona v nujnih primerih (bolezen ali smrt v družini, klici zaradi delovnih obveznosti), ali pa, kot je predlagalo vodstvo TOZD Družbeni standard, preveriti možnost namestitve telefonske govornice ob vhodu v samski dom.

Sekretarja KS ZSMS Železarne Jesenice so zadolžili, da mora do 13. marca izdelati osnutek predloga pravilnika o delu samoupravne domske skupnosti, kar izhaja iz 19. člena hišnega reda v samskih domovih Železarne Jesenice.

Na sestanke glede ugotavljanja disciplinske odgovornosti stanovalcev samskih domov je potrebno klicati tudi predsednika domske skupnosti ali njegovega namestnika kot predstavnika stanovalcev, kot je opredeljeno v 10. členu hišnega reda.

Najpozneje do 27. marca, to je do druge seje vodstva samoupravne domske skupnosti in vodstva TOZD Družbeni standard, je potrebno obvestiti vodstvo domske skupnosti o možnosti realizacije navedenih sprememb hišnega reda in drugih zahtev, predlog sprememb in dopolnitev hišnega reda pa odposlati v sprejem samoupravnim organom TOZD. Za realizacijo je zadolženo vodstvo TOZD oz. uprava samskih domov, kakor je opredeljeno v 19. členu hišnega reda v samskih domovih Železarne Jesenice.

Na koncu je bilo govora še o adaptaciji in uporabi prostorov bivšega kina Plavž ter o pomenu obstoja drugih samskih domov na Jesenicah.

Upajmo, da se bo sedaj premaknilo na boljše, ali pa tudi ne? Čas bo prinesel svoje, pravi pregovor.

D.Č.

Slovenski muzikantje navdušili -7,5 milijona za medicinske aparature

Sodelujmo skupaj za boljše zdravje! Pod tem naslovom so člani ansambla Slovenski muzikantje pripravili enkratni nedeljski večer narodnozabavne glasbe. Ansambel, ki ga vodi Andrej Smolej s Koroške Bele, se je sam odločil, da organizira dobrodelni koncert za nakup medicinskih aparatov v Bolnici Jesenice.

Direktor Bolnice Jesenice Janez Tušar je na začetku koncerta v pozdravnih besedah izrazil veliko zadovoljstvo, da so tako člani ansambla kot ljudje v povsem zasedeni dvorani pokazali tako humanosti v akciji za nakup dragih

medicinskih aparatov, ki jih nujno potrebujejo v jeseniški bolnici.

Čisti izkupiček od koncerta je znašal 7,5 milijona dinarjev. Ob tej priložnosti se vodstvo Bolnice Jesenice tudi najlepše zahvaljuje ansamblu Slovenski muzikantje, poslušalcem v dvorani, Občinskemu svetu zveze sindikatov Jesenice, upravi Gledališča Tone Čufar in sredstvom javnega obveščanja za pomoč in sodelovanje.

K uspelemu koncertu naj le še pripisemo, da bi morda zgledu ansambla Slovenski muzikantje lahko sledili tudi drugi ansambli.

J.R.

Slovenske ljudske vezenine

Razstava v Kosovi graščini prikazuje ročno vezena ženska in moška oblačila in ročno vezeno stanovanjsko opremo na Slovenskem v 19. in 20. stoletju pri kmečkem, obrtniškem in delavskem vaškem prebivalstvu. Razstavljene vezenine so delo poklicnih, tj. šolanih ali priučenihi in ljubiteljskih vezilj. Ženske so jih vezle v 19. stoletju deloma po redkih starejših predlogah in vsaj že med obema vojnoma po množičnih in v srednji Evropi zelo razširjenih vzorčnih predlogah.

Oblikovno in tehnično kakovostnejše starejše vezenine iz 19. stoletja večinoma kažejo iz rastlinskega sveta povzete in marsikdaj do nerazpoznavnosti preoblikovane prvine. Medtem ko je bila figuralna motivika pri starejših vezeninah na oblačilih in na vezeninah

stanovanjske opreme redka, je pri mlajših po množičnih predlogah izdelanih vezeninah, zlasti na stenskih prtihih in okrasnih vzglavniki, zelo priljubljena.

Na razstavi predstavljamo tudi razvoj vezenin in socialno stanje uporabnikov, kot tudi šege in navade, ki so povezane z vezenino in družabnostjo vezilj ob skupnem delu. Največ razstavljenih del je iz velike zbirke Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani. Avtorica razstave je etnologinja dr. Marija Makarovič, ki je za razstavo, ki je bila leta 1986 v Ljubljani, napisala tudi obširen katalog.

Razstavo si lahko ogledate v galerijskih prostorih Kosove graščine do 2. aprila vsak dan, razen sobot in nedelj, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

Za 8. marec so razstavljale tudi članice Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela

V okviru praznovanja dneva žena je bila v razstavnem prostoru Viktorja Gregorčiča na Javorniku otvoritev razstave ročnih del članic ročnih del pri Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela. Vsi obiskovalci razstave smo bili resnično navdušeni nad deli, ki so jih pridne, natančne in lahko rečemo umetniške roke spletile.

Krožek ročnih del pri Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela je bil ustanovljen že leta 1978 na pobudo članice društva upokojencev Štefke Bregant, strokovne učiteljice ročnih del in gosposinjstva. Članice so se vabilu za ustanovitev tega krožka v velikem številu in rade odzvale, zato je bila v letu 1979 že prva razstava. Lahko rečemo, da je delo članic tega krožka še danes zelo aktivno in pestro, kar še posebej dokazuje to, da so v letošnjem letu članice krožka prejele nagrado oz. priznanje za družbeno aktivnost žena, ki jim je bilo podeljeno ob letošnjem praznovanju dneva žena.

Čestitamo jim in želimo, da bi v razstavnem prostoru na Javorniku še večkrat razstavljale svoja dela in s tem k takim aktivnostim pritegnile tudi mlade.

Ivan Dolenc

Glasbeni užitek ob praznovanju dneva žena Društva upokojencev Jesenice

Društvo upokojencev Jesenice je v nedeljo, 5. marca, ob 16. uri v okviru praznovanja mednarodnega praznika dneva žena priredilo koncert Salonskega orkestra Glasbene šole Jesenice.

V nabito polnih prostorih društva upokojencev Jesenice se je zbralo neverjetno veliko članic in članov, da bi prisluhnili koncertu. Kar dobro število obiskovalcev v glavnem moških, se je moralo zadovoljiti s stojiščem, mnogi pa niso mogli v dvorano, ker ni bilo prostora. Žene in ostale goste je pozdravil predsednik Društva upokojencev Jesenice Ivan Voh. Govoril je o pomenu dneva žena, o vloži žene v naši socialistični družbi in ženam čestitk k njihovem prazniku. Orkester se je pod vodstvom Franca Čelesnika s koračnico Jana Uhrila RIVAL pridružil čestitkam predsednika društva.

Prisotne je v imenu glasbenikov pozdravil še povezovalac programa in predstavil člane orkestra. Poleg vodje orkestra Franca Čelesnika (violina) v orkestru sodeluje tudi Ivan Knific (violina), oba sta pedagog v glasbeni šoli. Marija Avsenik (violina) je bivša učenka Glasbene šole Jesenice, končala je srednjo glasbeno šolo v Ljubljani in je absolventka medicine, trenutno poučuje violino na Glasbeni šoli Jesenice. Ana in Jože Bedič (oba violina) sta znana jeseniška glasbenika, ki po potrebi vedno sodelujeta z Glasbeno šolo Jesenice. Kot flavistka je nastopila Moja Prestor, tudi učenka Glasbene šole, če-

lo je igral Janez Mesec, bivši učenec Glasbene šole Jesenice, sedaj obrtnik na Jesenicah. Obvezni instrument v takih salonskih sestavi klavir je igrala Marta Mesec, bivša učenka Glasbene šole Jesenice, ki je končala Srednjo glasbeno šolo v Ljubljani in je sedaj študentka Akademije za glasbo v Ljubljani. Tako je sestavljen obnovljen salonski orkester starejših in mlajših glasbenih glasbenikov, ki samoiniciativno poskušajo s tovrstno glasbo osvežiti glasbene dogodke na Jesenicah. Poskus je za pohvalo in priložnost za podporo njihovi dejavnosti. Garancija za uspešno delo sta njihova volja in želja ter priznani glasbeniki kot so Franc Čelesnik in Ivan Knific, s katerimi sodeluje tudi Rado Kleč. Načrti in ambicije so, zato je njihovo glasbeno vnetje treba podpreti.

Vsebinska programa je bila prilagojena tako, da je bilo za vsakega poslušalca nekaj. Sicer pa so vse točke sprejeli z navdušenjem. Mladi solisti Avsenikova in Prestorjeva sta odigrali njune solistične parte zelo muzikalno in poželj primerno priznanje poslušalcev. Upamo, da bo tudi to vzpodbudilo mladi glasbeniki pri nadaljnjem sodelovanju v obnovljenem salonskem orkestru. Ob napovedi solističnih nastopov

vodje orkestra Franca Čelesnika je kar »završalo«. Prijatelji, znanci in nekateri vrstniki tega znanega jeseniškega glasbenika, pedagoga, kapelnika, ki ima za seboj 50 let uspešne glasbene dejavnosti na Jesenicah, so pozorno spremljali njegov solistični nastop. Za solistični nastop CONCERTINO ZA VIOLINO (tri dela) op. 24 O. Riedinga, ki ga je izvedel ob odlični klavirski spremljavi Marte Mesec, Franc Čelesnik zasluži vsa priznanja. Če tej oceni dodamo še njegovo preteklo glasbeno ustvarjalnost, »brema« let (80), ki mu niso prav nič v napoto, ko se je lotil zahtevnega solističnega nastopa, mislimo, da je poleg skromnega šopka, ki so mu ga podarili jeseniški upokojenci, za vse, kar je ustvaril na glasbenem področju na Jesenicah, zaslužil tudi kakšno družbeno priznanje! (mogoče Čufarjevo priznanje). S popularnim madžarskim plesom CARDASEM V. Montija (spet solo violina Čelesnik) je bil zaokrožen koncert, namenjen praznovanju dneva žena; prav za vse je bil pravi glasbeni užitek.

Našemu prispevku naj dodamo, da sta obnovitev salonskega orkestra in njegov nastop izzvala prijeten odmev pri nekaterih glasbenih pedagogih, zato je pričakovati instrumentalno okrepitev orkestra.

Franjo Ropret

Razstava ročnih del ob dnevu žena

Ženam v Ratečah se je porodila zamisel, da bi si dolge zimske večere krajšale na koristen način in so se tako zbrale in sklenile, da bo vsaka naredila kakšno ročno delo.

To so zelo resno vzele in 14 Ratečank je pripravljalo in delalo svoje izdelke, med seboj so si izmenjavale izkušnje in uspešen rezultat je tu. Svoje izdelke so pokazale na razstavi ročnih del ob dnevu žena v bivši osnovni šoli v Ratečah. Na razstavi so bili prikazani izdelki od gobelinov, prtov, puloverjev do drobno pletenih izdelkov.

Zanimivo je tudi to, da so gobelini in prti narejeni na domačem platnu, ki ga hranijo še v marsikateri rateški skrinji, pleteni izdelki so iz domače ovčje volne, na gobelinih so predstavljeni motivi iz domačega okolja in tudi vhodi so domači.

Razstavljene predmete, ki so za uporabo ali pa za okras, so si ogledali številni krajanji in turisti. Namen razstave pa je bil, da bi v svoje vrste pritegnile in navdušile še preostale žene in dekleta iz Rateč in da bi takšne razstave postale tradicionalne, saj bi se le tako domača ročna dela ohranila za mlajše rodove.

Lojze Kerštan

Razstava slik akademske slikarke Jane Dolenc

Jutri, v petek, 17. marca (ne 18. marca, kot je pomotoma navedeno v vabilu), bodo ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK odprli razstavo slik akademske slikarke Jane Dolenc. Krajši glasbeni recital bosta izvajali flavtistka Barbara Mikula in lagotistka Barbara Cefera.

Razstavni salon DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar znova odpira vrata mladim akademski slikarki, petindvajsetletni Jani Dolenc, ki je diplomirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani lanskega junija, vendar se s svojimi deli predstavlja že peto leto. Prvo samostojno razstavo je imela leta 1984 v Tolmini, za tem je razstavljala v različnih slovenskih krajih, pa tudi v Zagrebu, tako da je jeseniška razstava njena petnajsta samostojna predstavitev. Razen tega je sodelovala na petdesetih skupinskih razstavah, ilustrirala dve mladinski knjigi in bila uspešna tudi na ex tempore. Iz njenih dosedanjih samostojnih razstav smo izbrali nekaj mnenj likovnih kritikov.

Andrej Pavlovec pravi: »Jana Dolenc marsikdaj skoraj podzvestno spremeni obliko skalnatega brega v forme, ki spominjajo na dele človeškega telesa,

ampak to tako oddaljeno, da antropomorfnost res komaj zaslučimo.

V primerjavi z njeno figuraliko so krajine bolj sproščeno naslikane, s polno barvitostjo, z bolj odprtimi barvami, kjer je kot poseben barvni akcent vtakna značilna zeleno modra barva Soče... Čeprav je krajina realna, jo je slikarka že zdavnaj spremenila v pogled na nekaj, kar v njeni notranosti živi in kakor stalni prizvok na relaciji oblika — spomin.

»V realistični maniri upodobljene glavne sestavine krajine s tremi osnovnimi elementi: voda — zemlja — zrak, ki jih v naravi v svoji edinstveni obliki izražajo znamenita Soška in Tolminska Korita, so vznemirljive, v svoji oceni navaja Maja Jerman Bratec in nadaljuje: »Z izmenjavo hladnih in toplih tonov in z ostro risarsko konturo ustvarja napeta razpoloženja v že kar hiperrealističnem smislu.

Poseben odnos kaže avtorica do enega omejenih elementov — vode. Upodobljen je le trenutek vodnega toka, kot bi vrtili film, ki se nenadoma ustavi. Ostane samo izsek, okamenina, prelesto zelenomodrega kolorita, ki ga omejujejo voluminozne kamnite gnote zdaj žarečih, zdaj temačnih barvnih odtenkov.

Svetloba in senca, intenziteta barvnega spektra, odnosi toplih in hladnih tonov so tisti, ki ustvarjajo dramatičnost kompozicije, hedonistična uporaba barve pa je element, ki realno krajino spremeni v fantazijsko doživetje.

»Pred nami je vrsta motivov, v katerih skuša ujeti vse tisto, kar človeka vedno znova privlači, v igri svetlobe, vode in kamenja. Seveda ne krajine v običajnem, klasičnem smislu. Gre za izreze, posebna videnja iz njenega domačega okolja, ugotavlja France Zupan.

Razstava bo v razstavnem salonu DOLIK na ogled do vključno 29. marca, in sicer vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Srečanje pionirskih gledaliških skupin Gorenjske na Jesenicah

Združenje gledaliških skupin Gorenjske, ZKO Gorenjske in ZKO Jesenice so organizatorji srečanja pionirskih gledaliških skupin Gorenjske, ki bo v ponedeljek, 20. marca, v dvorani Gledališča Tone Čufar na Jesenicah:

ob 8. uri: PETER PAN IN NJEGOVI PRIJATELJI v izvedbi pionirske skupine Gledališča Tone Čufar Jesenice;
ob 9.30: PIKA NOGAVIČKA v izvedbi pionirske gledališke skupine OŠ Fran Per — Vido, Krašnja — občina Domžale;
ob 10.30: NOČ, KO JE POSIJALO SONCE v izvedbi dramskega krožka OŠ France Prešeren Kranj;
ob 12. uri: MALI STRAH BAV BAV v izvedbi pionirske gledališke skupine prosvetnega društva Jožef Virk Dob pri Domžalah;
ob 14.30: MEDVED Z VRVICO v izvedbi pionirske gledališke skupine OŠ A.T. Linhart Radovljica;
ob 15.30: PETER MOMLJAČ v izvedbi pionirske gledališke skupine OŠ A.T. Linhart Radovljica;
ob 16.15: OKROGLA MIZA na temo Pionirsko gledališče na Gorenjskem v upadanju? — slučaj ali posledica trenutnih razmer v klubu Gledališča Tone Čufar.

Za bogatejši kulturni vsakdan na Hrušici

Kljub večkratnim prizadevanjem, pobudam in lepim željam za bogatejšo kulturno življenje na Hrušici je podoba sedaj vse prej kot rožnata. Peščica zagancev se je lani lotila akcije, da spet vdihne živahnejši utrip domu DPD Svoboda Ivan Krivec s številnimi prostori, primernimi za delo najrazličnejših skupin. Kljub nekaterim obetavnim akcijam ter zabavnim prireditvam je vstop v leto 1989 izničenje še tistih svetlih lanskeletnih prebliskov.

O problematiki kulturnega življenja je bilo v zadnjem času izrečenih veliko besed, tistih na uradnih sestankih, pa tudi v gostilniških krogih. Od nekaj cvetočega in pestrega programa dramskih predstav in drugih prireditev praktično ni ostalo ničesar. Nekateri so kulturne kroge zapustili zaradi nesoglasij, drugim se enostavno ne ljubi delati. Rezultat tega je danes takšen, da DPD Svoboda ni več sposobna dati na oder samostojne proslave ali dramske predstave.

Preostali člani upravnega odbora so na sestanku sedaj končno resno staknili glave in soglasno ugotovili, da letošnjega programa ne bo mogoče uresničiti brez temeljite kadrovske prenove in sposobnega strokovnega kadra.

Na javni tribuni so krajinj poudarili, da je predpogoj za živahnejšo kulturno življenje ta, da zaživi dom DPD Svoboda. Zgradili so ga prizadevniki kulturni delavci na Hrušici pred več kot 20 leti, verjetno s določenim namenom. Kaj pa danes? Dom sameva skorajda vse dneve v letu. V številnih prostorih se nabirajo pajčevine, kulise na odru samevajo. Tako je in verjetno je težko najti opravičilo za takšno stanje. Brez dvoma gre tukaj tudi za odgovornost do družbenih prostorov, odgovornost do krajanov, ki jim DPD Svoboda mora nuditi delček kulture za bogatitev vsakdana slehernega krajana. To so dejstva in pred njimi ne gre zatiskati oči.

Rešitev ni v sedenju na sestankih in modrovanju, kaj narediti. V poštev pride zares le enotna in skupna akcija upravnega odbora DPD Svoboda Ivan

Krivec, Socialistične zveze in drugih organizacij. Razmajan kulturni voz na Hrušici je potrebno premakniti naprej. Najprej je potrebno ugotoviti, kdo od sedanjih funkcionarjev je še pripravljen delati, potrebno je dobiti nove sposobne ljudi. Marsikdo poreče, da jih ni. To drži, če čakaš, da bo nekdo sam prišel.

Tele vrstice naj veljajo vsem v krajevni skupnosti Hrušica, ki jim morda ni vseeno, kako je sedaj v domu DPD Svoboda. Vsaka misel, vsaka ideja bo še kako dobrodošla, še najbolj pa ljudje, ki bodo pokazali pripravljenost, da se vključijo v delo upravnega odbora ali posameznih sekcij. Ob vsakodnevnih obveznostih je danes težko, vendar so verjetno na Hrušici še ljudje, ki so pripravljeni nekaj prostih ur nameniti za kulturno bogatitev samega sebe in vseh krajanov. Potrebno bo pritegniti mlade, ki jih je na Hrušici veliko, poiskati bo potrebno povezavo z osnovno šolo Tone Čufar, ki jo obiskujejo mladi Hruščani. Lahko slišimo in beremo o pestri kulturni dejavnosti na tej šoli in zagotovo jo oblikujejo tudi učenci s Hrušice.

Pri strokovnem delu bo še kako dobrodošla pomoč Zveze kulturnih organizacij Jesenice. V goste bo potrebno povabiti režiserje in druge strokovnjake. Vzporodno s tem bo potrebno skrbeti za izobraževanje lastnega kadra.

To je le nekaj misli in pobud, prav bi bilo, da bi morda kaj dodali še drugi. Hrušica z bogato kulturno zgodovino ne sme še naprej capljati na repu razvejane tovrstne dejavnosti v jeseniški občini.

J.R.

Uspešen solopevski recital tenorista Leona Leskovška

V četrtek, 9. marca, ob 20. uri je bil v Glasbeni šoli Jesenice SOLOPEVSKI RECITAL Leona Leskovška, absolventa tenorista Srednje glasbene šole v Ljubljani, iz oddelka za solopetje profesorice Jelke Stergar.

Jeseničan Leon Leskovšek je svojo glasbeno pot začel na Glasbeni šoli Jesenice, na kateri je pridobil osnovna glasbena znanja in izučil igranje na pozavni. Študij glasbe je nadaljeval na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani. Kot odlični pozavnist je postal član orkestra Opere v Ljubljani. Ob redni zaposlitvi v orkestru opere je končal Srednjo glasbeno šolo, instrumentalni ddelek pozavna, in prvo stopnjo na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Znano je bilo, da je Leon Leskovšek dober glasbenik — instrumentalist, veliko njegovih znancev in prijateljev pa sploh ni vedelo, da študira solopetje na Srednji glasbeni šoli. Tako je potihem, mimo vseh

kulturnih institucij in »faktorjev« postel diplomant Srednje glasbene šole v Ljubljani, oddelka za solopetje profesorice Jelke Stergar. Njegova skromnost ali celo morebitna želja po kar je mogoče manjši in prežgodnji »afirmaciji« sta bili odločilni, da se jeseniškim ljubiteljem glasbe, posebno še solopeja (tako deficitarnega) predstavi kar je improvizirani koncertni dvorani »njegove« glasbene šole, v kateri je pridobil osnovno glasbeno izobrazbo. Njegov recital je prišlo poslušat samo nekaj njegovih prijateljev iz glasbene šole in svojcev. Veliko udobnih sedežev je ostalo prazno. Poslušat ga je prišla samo ENA pevka Ženskega pevskega

zbor. Ni bilo niti enega pevca niti tistih, ki pevce vodijo in poučujejo! Škoda, mogoče bi se lahko celo kaj naučili.

A Leon Leskovšek? Bil je vesel, zbran, svečanega videza in dobre kondicije, pripravljen na njegov pomemben dogodek. Na tem njegovem predpolskemu nastopu se je skromnemu številu Jeseničanov predstavil z obsežnim, lepim, lepo oblikovanim in izenačenim glasom ter zanesljivo intonacijo. Prikazal je lep dinamičen razpon in odlično do kraja izdelano fraziranje in dikcijo. Tudi zdrava duhovitost je že sestavni del njegovega lepega petja. Leon Leskovšek nam je poleg neposrednega umetniškega užitka prinašal še mnogo več. Razgrnil nam je zelo lep ubran spored z raznimi stilnimi potankostmi. Odlomke iz oper G. Sartija in G. Donizettija je pel v italijanski. Dve Haydnovi ariji in Schubertovega Lajnarja — radovedneža je pel v nemščini, pet grških narodnih pesmi M. Ravela v francoščini, pesmi S. Osterca v prešleem narečju, ariji J. Kuharja (Šla si mimo) in A. T. Linhart (Ljubici) pa v slovenščini. Mislimo, da je to za diplomanta dovolj.

Uspešno izvedenemu recitalu je sledil iskren in dolgotrajen aplavz, namenjen tako mlademu pevku kot njegovi profesorici Jelki Stergar in profesorici Silvii Hrašovec, ki je z mojstrsko klavirsko spremljavo prispevala k uspehu recitala. Ob spremljavi smo več časa čutili tudi kanček simpatične skrbi starejše profesorice za mladega diplomanta — izvajalca, kar je lahko lastnost le vrhunskih pedagogov.

Sopke je nastopajočim izročila Barbara Cefera, učiteljica Glasbene šole Jesenice.

Po recitalu mi je prijatelj izrazil njegovo navdušenje, da tako lepega recitala »solopetja na Jesenicah« še ni bilo. Prijatelj, strinjam se.

Lojze Kerštan

Franjo Ropret

Občinska pionirska foto razstava

Foto klub Andrej Prešern z Jesenic in Šolsko kulturno društvo Prešernov rod OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica sta pripravila občinsko pionirsko foto razstavo za leto 1989. Razstavo so odprli ob dnevu žena na žirovniški osnovni šoli in bo na ogled do 31. marca.

Na razpis je prispelo 174 fotografij iz štirih osnovnih šol jeseniške občine, za razstavo pa jih je bilo odbranih 78. Fotografije je odbral in ocenil član jeseniškega foto kluba ing. Vitomir Pretnar, amater I. stopnje. Prvo nagrado za fotografijo Dovški otroci je prejel Grega Alič iz OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela, drugo nagrado sta dobila Primož Čelesnik iz OŠ Tone Čufar Jesenice za fotografijo Pred durmi in Gašper Svetlin iz OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela za fotografijo Pojedina, tretjo nagrado pa so si prislužili Klemen Čop iz OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela za fotografijo Pred vrati, Branko Gošev iz OŠ Prežihov Voranc Jesenice za fotografijo Karate Kid in Uroš Vovčak iz OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica za fotografijo Nagajivost.

Za kolekcijo treh fotografij je prvo nagrado dobil Elvis Demšar iz OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela

za fotografije Babica, Dedek in Sosed, drugo nagrado je dobila Nuša Zemlja iz OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica za fotografije Portret I, II, III, tretjo nagrado pa so podelili Klavdiju Demšarju iz OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela za fotografije Pust I, II, III.

Za posamezne fotografije in kolekcije so bile podeljene tudi diplome. Posebno nagrado SKD Prešernov rod je prejel Tadej Rozman iz OŠ Tone Čufar Jesenice za uspešno fotografijo žene z naslovom Kmetica.

Miha Mazzini

Drobtinice 42

— Ja, seveda. Ta je bil najbolj grozen. Gledam v tla in nenadoma se predme postavijo črni špičaki. Sploh nisem hotela pogledati navzgor. Čakala sem, da odide. Ni šel. Pogledam in ga vidim, sploh se več ne spomnim njegovega obraza, buljil je vame in odpiral usta. Kot riba. Najprej sem pomislila, da se mu je nekaj zataknilo v grlu. Da se duši. Potem se mi je zazdelo, da bo bruhal. Pobegnila sem. Kaj, če bi mi posvinjal komaj mesec dni staro bluzo in čevlje. Kupila sem jih v Italiji. Sem si rekla, moram imeti nekaj rdečega na sebi...

Razgledoval sem se okoli. Skozi veliko, okroglo lino sredi stene, brež šipe, je prostor modrila mesečina.

Ajša je predlagala odhod.

Ni imelo smisla. Počakati morava. Padla bi jim ravno v roke. Nisem se mogel znebiti občutka, da se me boji, hkrati pa jo privlačim.

Stopil sem k oknu in pogledal skozenj. Travniki in cesta pred stavbo sta bila posuta z maricami. Vmes nekaj rešilcev. En gasilni avto.

Bili so izvežbani, ni kaj reči. Marica je prislonsila svoj zadek k vratom. Policaji so namestili vanjo udeležence plesa. Ko je bila polna do vrha, je odpeljala. Po tovor je prišla naslednja.

Napravil sem prostor Ajši. Naslonila se je na rob. Kukal sem čez njo. Do ramen dolgi lasje. Na levi zatakneni za uho, padajoči na desni. Belina vratu jih je razdelila na dvoje.

Spodaj je vsakdo opravil pot skozi šipe. Sam ali s pomočjo. Ibra so prinesli. Tepli so ga dalj kot druge. Klobuka ni bilo videti, tudi en škorenj je manjkal.

Selim je planil skozi vrata in udaril policaja. Modro ga je v trenutku prekrilo.

Skrenil sem pogled, na vrat pod mano. Tenke dlačice, ki so označevale konec lasišča in so se v majhnem trikotniku upotegnile navzdol po hrbtenici.

Imenitna baletna predstava Pike Nogavičke

V petek, 10. februarja, so bili v gosteh Zveze kulturnih organizacij Jesenice člani Srednješolskega kulturnega društva z pobratene občine Trbovlje, in sicer sekcija mažoret, ki se je v Gledališču Tone Čufar dvakrat predstavila z baletno komedijo po zgodbi Astrid Lindgren Pike Nogavička, za katero je glasbo napisal Kruno Cipci, predstavo pa je koreografsko in režijsko pripravil Iko Otrin ob asistenci voditeljice skupine Eme Zalezina.

Nad petdeset nastopajočih od učenec osnovnih šol vseh starosti do srednješolcev in celo študentov visokih šol, večina deklet, je po vsemu svetu znano pravično zgodbo o Piki Nogavički imenitno predstavilo v baletni izvedbi. Obe predstavi je Zveza kulturnih organizacij Jesenice namenila učencem vseh osnovnih šol v občini in dijakom Centra srednjega usmerjenega izobraževanja kot priznanje in zahvalo za njihovo delovanje v šolskih pevskih zborih in drugih kulturnih dejavnostih. Gostovanje trboveljskih plesalcev je bilo izvedeno v okviru programa kulturnega sodelovanja med obema pobratenima občinama.

Spodvil sem ustnici in jih sprejel mednje. Jih vzvalovil s konico jezika.

Zadrhtela je in se stisnila obme. Z rokami sem zaokrožil po bokih. Z razprtimi dlanmi počasi preko celega hrbta do ramen. Ni nosila nedrčka.

Z jezikom čez zunanji rob uhlja. Nežno, kratko žaganje ušesne mečice med zobmi. Dlani sta zdrsli navzdol po njenih rokah. Prsti so se nama v stisku prepletli.

Nagnil sem se prednjo in poljubila sva se. Odpeljal sem gumbe. Poljuboval sem jo po ramenih in nadaljeval po sredini hrbta. Brada je odrihala tkanino pod sabo.

Bluza je padla na tla.

Majico sem odstranil pri povratku. Obrnila se je.

Slekel sem si vijetnamko in majico. Počasi sva se dotaknila s telesi.

Glasba iz telovadnice je utihnula. Policaji so se torej prebili do sredine.

Spustil sem se na kolena. Z jezikom sem ji povrnil v popek. Medtem ji odpel kavbojke. Z zobmi sem potegnil hlačke do srede stegen. LOVE je pisalo na njih. Poljubil sem srčka, narisana poleg.

Z nosom sem se preoral skozi dlake nad zarezo. Prodril vanjo z jezikom. Njeno vlažnost sem čutil na licih in bradi. V ustih okus po telesnih sokovih. Za spoznanje po urinu.

Igral sem se s ščegetavčkom. Zgrabila me je za uhlja in stiskala z nohti do krvi. Poredni fantje to zaslužijo.

Slišal sem njeno sunkovito in globoko dihanje. Razbijanje mojega srca. Včasih so se vmes zaloputnila vrata marice.

Slekel sem si hlače in gate. Prijel sem jo za zadnjico in jo dvignil v pravo višino. Z nogami se me je oklenila okrog bokov. Prodril sem vanjo.

Prevrnila sva se in podrla ogromno rdečo kuliso. Velike črke iz stiropora so pod ritmičnim gibanjem presunljivo cvilile. Potegnil sem ga ven in jo naprej dražil s prsti. Nisem hotel, da mi prehitro pride.

Počakal sem, da je bila tik pred vrhuncem, preden sem se spet zaril vanjo. Zagrizla se mi je v palec. Telo se ji je napelo in z dolgim AA-

AAAAAAA je klonila. Potegnil sem ga ven in ga premestil niže, med stegna. Čvrsto ga je stisnila. Še nekajkrat sem porinil in špricnil po stiroporu.

Obležala sva objeta. S palcem sem risal po obrisu njenega telesa. Navzgor in navzdol. Počasi. Nežno.

Zunaj je bilo vse tiho.

Oblekla sva se in objeta kadila pri oknu. Travniki in cesta sta bila prazna. V zemlji so se poznali sledovi gum. Živa meja je obstajala le še za ostrovidce.

Zalučala sva čika v globino. Krenila k izhodu. Pogledal sem poveljane črke na kulisi. ZMAGA je pisalo.

Močetil mi je pomežiknil.

Po pritličju so se valjale razbite steklenice, kosi obleke. Kaplje krvi povsod, ponekod luže. Vmes kakšen zob. Proteza. Razbita očala. Vrata stranišča so bila sneta in raztreščena. Umil sem si obraz pod ledeno vodo. Nobene šipe ni bilo več v okvirih. Nočni veter se je ledeno poganjal po praznih hodnikih.

Ajša je krenila k vratom. Bila so zaklenjena. Prijel sem jo za roko in odpeljal v telovadnico. Črepinje so škrtale pod podplati. Prostor je smrdel po cigaretnem dimu in znoju. Skozi okna so vdiral žarometi železarne.

Brodila sva po razbitinah plesišča. Namesto košev so iz zidu štrleli le železni nosilci. Les, obit po zidovih, je odslužil bojnim namenom. Modrikasto bela svetloba je podelila prostoru nezemeljske dimenzije.

— Pojdiva ven. Strah me je, — je rekla in me potegnila za roko.

— Bi plesala z mano?

Prestrašeno me je pogledala.

— Počasen ples. Sentiš, — sem pojasnil.

Gledala me je v oči in videti je bilo, da razmišlja, če sem popolnoma nor ali le deloma.

— Slišali naju bodo v blokkih za šolo in poklicali policijo.

Pomirjujoče sem se ji nasmehnil.

Vzel sem kos deske s tal in stopil k vhodu. Desno ob oboku, ki je ločil slačilnico od telovadnice, je bilo stikalo za luč.

Nadaljevanje

PRISPEVKI ZA MEDICINSKE APARATURE

V februarju so za medicinske aparature v jeseniški bolnici darovali:

Železarna Jesenice, TOZD Ploščati program — prispevek — 15.000.000 din;
Ludvik Bem, Cankarjeva 50, Radovljica — prispevek — 1.000.000 din;
OOS Vodovod Jesenice — namesto cvetja pokojnemu Valentinu Makaroviču — 250.000 din;
Družini Klinar in Mur — namesto venca pokojnima Antonu Klinarju in Johani Robič — 200.000 din;
Liza Beguš, Marija Vilman in Žana Drobniak — namesto cvetja na grob pokojne Vlade Stegu — 150.000 din;
Stanovalci Titove 18, Jesenice — namesto venca za pokojno Vlado Stegu — 150.000 din;
Družina Jenstrle, Gradnikova 9 b, Radovljica — v spomin na pokojnega Antona Klinarja iz Plavškega Rovta — 100.000 din;
TVD Partizan Tržič — namesto venca za pokojnega Miloša Babiča, za dializni oddelek — 200.000 din;
Alojz Slivnik, Bled, Valvazorjeva 9 — namesto venca od sodelavcev ob smrti mame Ivane Slivnik — 340.000 din;
Gozdno gospodarstvo Bled — prispevek za mesec februar — 90.530 din;
Francka Gorjanc, Breg 41 — prispevek namesto venca — 481.500 din;
Sodelavci Bolnice Jesenice — poleg cvetja na grob pokojne mame Elze Veber — 350.000 din;
Železarna Jesenice — odstopljen honorar neznanega avtorja za prispevek, objavljen v Zelezarju, za mesec januar — 8.400 din;
Davorin Pleteršek, Tržič — namesto cvetja za pokojnega Miloša Babiča, za dializni oddelek — 100.000 din;
Mag. prim. dr. Štefan Plut — namesto cvetja pokojnemu bratu Jekle Vidali — 70.000 din;
Stanko Dežman, Spodnje Gorje 163 — namesto venca za pokojno Angelo Finžgar — 100.000 din;
Zofka in Milan Polak, Selo pri Žirovnici — namesto cvetja za pokojnega Ruda Zemlja — 50.000 din;
Marija in Sašo Oblak, Mojstrana, Dovje 78 — prispevek — 50.000 din;
Francka Babič, Reboljeva 3, Ljubljana — prispevek — 50.000 din;
OOS Intereuropa Jesenice — namesto cvetja ob smrti Valentina Makaroviča — 100.000 din.
Skupna vsota zbranega denarja je v letošnjem letu 21.440.730 dinarjev. Delavci splošne bolnice Jesenice in uredništvo Zelezarja se zahvaljujemo za prispevke!
Pridružite se tudi vi in prispevek namesto vencev in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, nakažite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, številka 51530-603-31205, z navedbo: »namesto venca za tega in tega...«, darila in podobno.

Obvestilo upokojencem!

Vse upokojence iz jeseniške občine obveščamo, da so cene dnevnega bivanja v Počitniškem domu DU Slovenije v Izoli v mesecu aprilu naslednje:

v dvoposteljni sobi je celodnevni pension 62.000 din, v enoposteljni sobi pa 72.000 din.

Pri tem je potrebno odšteti regres, katerega dobi vsak upokojenec glede na višino pokojnine.

Vsi tisti, ki imajo pokojnino nižjo od 677.520 din, imajo regres v višini 6.750 dinarjev; če je v družini samo ena pokojnina se ta deli. Vsi tisti, ki imajo višjo pokojnino, so upravičeni do regresa v višini 4.500 din.

Turistična taksa in zavarovalnina sta 1.450 din na dan.

Možno je koristiti tudi petdnevno bivanje.

Za ZDU občine Jesenice
Stane Torkar

Obvestilo krajanom Žirovnice

Krajane krajevne skupnosti Žirovnica obveščamo, da smo se dogovili z DO Dinos in Kovinar Jesenice, da v času spomladanske akcije Očistimo naše okolje pripeljejo na stalna mesta kontejnerje za odpadlo pločevino, železo in podobno (Dinos) ter za večje kosovne odpadke (Kovinar). Kontejnerji bodo na teh določenih mestih od petka, 18. marca, do torka, 21. marca.

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 18. marca, bosta na Jesenicah od 8. do 18. ure odprti trgovini:
EMONA MARKET Jesenice (pri hotelu Pošta), in
DELIKATESA poslovalnica 5, Jesenice, Tomšičeva 70.

DEŽURNA LEKARNA

V marcu je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna v Radovljici.

Razstavni salon DOLIK Jesenice

V razstavnem salonu DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 18. do 29. marca na ogled razstava slik akademske slikarke Jane Dolenc.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Galerija Kosova graščina

V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava Slovenske ljudske vezenine.

Razstava je odprta vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

Servis gospodinjskih aparatov GORENJE

Na Bledu, Kolodvorska 3' c (☎ 77-247), so odprli servis gospodinjskih aparatov Gorenje. V 48 urah vam popravijo pralni stroj, štedilnik, bojler ali male gospodinjske aparate (kavni mlinček in podobno).

Sodelavkam in sodelavcem Transporta, posebno železniškega transporta, se najlepše zahvaljujem za darila ob odhodu v pokoj. Želim vam še veliko uspeho pri vašem delu.
Rafael Travnik

Osnovni organizaciji sindikata obrata Jeklovlek se iskreno zahvaljujem za darilo in čestitko ob dnevu žena. Iskrena hvala tudi Mariji Maher za obisk na domu.
Vsem sodelavcem in sodelavkam obrata želim še veliko delovnih uspehov.
Marija Beve

Osnovni organizaciji sindikata KSI, komisiji za socialna vprašanja, se najlepše zahvaljujem za dodeljeno denarno pomoč, ki mi veliko pomeni tudi kot humano dejanje. Še enkrat iskrena hvala vsem.
Rina Pleteršek

Društvu upokojencev Jesenice se iskreno zahvaljujem za čestitko ob mojem jubileju.
Jože Potočnik

Sodelavkam se najlepše zahvaljujem za prelepo darilo ob dnevu žena in obisku na domu. Vsem skupaj želim veliko zdravja in delovnih uspehov.
Mirjana Milutinovič

Sindikalni organizaciji Tekoče planško vzdrževanje in sodelavcem Vzdrževanja Jeklarne 1 se najlepše zahvaljujem za darilo in pozornost ob mojem jubileju.
Jože Šmit

Zahvaljujem se sodelavcem Profilarne za denarno pomoč ob smrti mojega očeta.
Anton Petrovič

Borut Berčič republiški prvak v kegljanju na ledu

Na ledenih ploskvah na Jesenicah in na Bledu so organizirali letošnje republiško prvenstvo v kegljanju na ledu za posameznike v bližnjem in zbijanju. Sodelovalo je 63 tekmovalcev iz Rateč, Kranjske Gore, Jesenice, Žirovnice, Bleda in Misljice. Odigrali so šest kol, vsa najboljša mesta pa so osvojili Jeseničani. Naslov republiškega prvaka je osvojil Borut Berčič, pred Rudijem Šapkom in Sandijem Lužnikom.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

17. marca, amer. barv. thriller film OSUMLJENI ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri premiera amer. barv. akcij. filma STRAHOVIT UDAREC.

18. marca, amer. barv. thriller film OSUMLJENI ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri nem. barv. trda erotika ZGODBA O JOANI. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma!

19. marca, amer. barv. fant. film MIKROKOSMOS ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri nem. barv. trda erotika ZGODBA O JOANI. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma!

20. marca, amer. barv. fant. film MIKROKOSMOS ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri nem. barv. trda erotika ZGODBA O JOANI. Mladini do 15. leta starosti ne dovolimo ogleda filma!

radio triglav jesenice

89,8 Mhz — slšnost: Jesenice
96,7 Mhz — slšnost: Bohinj
96,8 Mhz — slšnost: Gornjesavska dolina
96,0 Mhz in 87,7 Mhz — slšnost: Radovljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Bežigrad

Petek, 17. marca:

16.00 — Pričetek programa; 16.05 — Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 17.00 — Kamen spotike: Kje parkirati ob novih stanovanjskih blokih v Begunjah, Kdo v jeseniški občini je dolžan plačevati prispevek za kanalizacijo; 18.20 — Povaljeni ste; 18.55 — Zaključek programa.

Sobota, 18. marca:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 16.47 — Moja je lepša kot tvoja — zabavna glasbena oddaja z lestvico narodnozabavne glasbe; 17.45 — Obvestila; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.55 — Zaključek programa.

Nedelja, 19. marca:

11.00 — Mi pa nismo se uklonili: Spomini Toneta Ravnika na ujetništvo in pobeg z morišča; 11.30 — Obvestila; 12.00 — Nedeljsko popoldne — vmes čestitke poslušalcev, Minuta za varčevanje z energijo in EP.

21. marca, ital. barv. akcij. film IZ ZIVALEC ob 16., 18. in 20. uri.

22. marca, ital. barv. akcij. film IZ ZIVALEC ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. barv. polit. thriller film KOBILICA.

23. marca, franc. barv. komedija UBEŽNIKA IN OTROK ob 16., 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

19. marca, avstrij. nem. barv. glasb. film JOHN STRAUSS — KRALJ BREZ KRONE ob 19. uri.

20. marca, jug. barv. drama DOM ZA OBESANJE ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

17. marca, amer. barv. fant. film MIKROKOSMOS ob 17. in 20. uri.

Ponedeljek, 20. marca:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 17.00 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.15 — Športni pregled; 18.35 — Minuta za resno glasbo; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Torek, 21. marca:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 17.00 — Rekli so...; 17.30 — S čajem ob pol šestih; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.40 — Novosti iz zabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Sreda, 22. marca:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 17.00 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 — Novosti iz narodnozabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Četrtek, 23. marca:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Minuta za varčevanje z energijo; 17.00 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 — Vedno zelene melodije; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Namizni tenis

Jeseniški pionirji na prvenstvu Slovenije v Ptuj

Prvi nastop jeseniških pionirjev in pionirk na prvenstvu Slovenije, ki je bilo v soboto in nedeljo v Ptuj, je bil zanje dobra šola za naslednja leta, kajti na prvenstvu republike se uveljavljajo v glavnem igralci in igralke šele v zadnjem letu, preden zapustijo pionirsko kategorijo. Jeseniški pionirji so še zelo mladi, vendar obetajo, da bodo že v naslednji sezoni pokazali znatno več kot tokrat, čeprav niso igrali slabo.
Nastopilo je 48 pionirjev in 32 pionirk, od tega po dva igralca oziroma igralke z

Jesenic. Dosegli so naslednja mesta: med pionirji sta bila Tomi Vadjunec 43. in Luka Klemenc 45., med pionirkami Jana Cenček 24. in Saša Lavtižar 31. V dvojicah so izpadli v prvem kolu.

Zaključeno je tudi tekmovanje v gorenski članski ligi. Ekipa Jesenic v postavi Rudi Buh, Slavko Legat, Marko Zore in Robert Babič je osvojila prvo mesto!

ZAHVALE

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, pradedu in strica

ALOJZA KORBARJA

se najlepše zahvaljujem vsem sorodnikom in sosedom za denarno pomoč ter vsem ki so izrazili ustna in pisna sožalja. Zahvaljujem se internemu oddelku bolnice Jesenice, dr. Grošlju za zdravljenje, župniku za obred in pevcem za zapete žalostinke.

Zahvaljujem se tudi Kašti I. in Tkani, Obratu družbene prehrane Jesenice, Intervropi Jesenice, Iskri Blejska Dobrava ter vsem, ki so podarili cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat najlepša hvala.
Žalujoci: žena Marica, sin in hčerke z družinami, vnuki in pravnuki

Ob izgubi dragega moža, očeta, tasta, deda in pradedu

ANTONA TRSEGLAVA

se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancom, obratu Zebeljarna, DO Veriga Lesce, Meblo Nova Gorica in sosedom, še posebej Ivanki in Mihiu Žemva, za podarjene vence in cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskreno se zahvaljujem dr. Borutu Rusu za dolgoletno zdravljenje. Hvala pevcem za zapete žalostinke, govorniku Viktorju Dolžanu za poslovnice besede, gasilskemu društvu iz Zasipa in organizaciji ZB NOV Zasip — Podhom za venec.

Vsem in vsakemu še enkrat lepa hvala, da so našega ata v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Ob smrti naše drage mame, stare mame in prababice

CILKE PEČAR

se najlepše zahvaljujem vaščanom za podarjene cvetje, sosedom, prijateljem, sodelavcem in vsem, ki ste nam izrazili sožalje in jo spremili na njeni zadnji poti.

Iskreno se zahvaljujem godbenikom in Lotriču za lepe poslovnice besede.

Še enkrat hvala vsem!
Vsi njeni, ki smo jo imeli radi

Društvu upokojencev Jesenice se najlepše zahvaljujem za prijetno čestitko ob mojem življenjskem jubileju.

Lani sem 3. februarja praznoval 60-letnico dela v železarni, pa sem doživel lepo presenečenje v vašem glasilu, ko ste objavili sliko mojega prvega delovnega mesta. To je bil Zelezar s 4. februarja 1988 in fotografija o obnovi 3. SM peči leta 1928.

Želim vam še veliko dobrih uspehov.
Jože Beden

Splezane dobre smeri

Severna stena Rakove špice (VI, A₁/V+; 500 m)

Nad Šitom Glava — Jeseniška smer (V+/IV-V; 200 m)

Letošnja zima je izredno ugodna za plezanje. Snega je malo, stene pa kopne. Nasploh je zaradi inverzije v hribovih občutno topleje kot v dolinah.

Prejšnja leta je bilo potrebno skoraj za vsako težjo smer računati z bivakom. Letos pa se da v glavnem vse splezati v enem dnevu. Tako dobrih razmer še ni bilo. Tokrat ni minil teden brez dobrih vzponov.

Poglejmo splezane smeri od vzhoda proti zahodu:

V severni steni Rjavine nad Kotom sta Jože Uršelj in Cveto Kemperle ponovila smer Miljarda (Belak-Kunaver), V+/IV-V, 400 m. Za prvo zimsko ponovitev sta rabila 8 ur. Smer ima tudi poletni le kake štiri ponovitve, poteka v strmi in odločni skali, to je bilo 15. januarja.

V severni steni Triglava sta Goran Misir in Klemen Zupančič splezala Skalaško smer z Ladjo (V+, A₁/IV+, 1.000 m). To je bila druga zimska ponovitev, zanjo sta rabila 10 ur.

Obiskana je bila tudi Rakova špica. V njej sta Andrej Babič in Benjamin Ravnik ponovila Levo zajed (VI, A₁/V+, 500 m). Plezala sta 8 ur. To je bila prva zimska ponovitev. Smer poleti ni kaj dosti obiskana, ima pa že eno prsto ponovitev (-vn).

Največ se je plezalo na Vršču, nekatere smeri še popoldne po službi. V Južnem ostenju nad Šitom glave so plezali Južni kamin (V+IV, 150 m) Roman Skumavec-Senad Halilović, Marjan in Ivan Bohnec, Andrej Babič-Benjamin Ravnik. Južni steber (IV-V, 150 m) Igor Zalokar-Tomaž Butinar, Roman Skumavec-Senad Halilović, Andrej Babič-Marjan Bohnec, Benjamin Ravnik-Iztok Arnold s prvenstveno vstopno varianto (-VII/VI,

40 m). Jeseniško smer (V+/IV-V, 200 m) so splezale naveze: Igor Zalokar-Andrej Babič, Goran Misir-Klemen Zupančič, Jože Uršelj-Jure Hafner, Cveto Kemperle-Tone Urankar.

V severni steni iste gore je bila splezana smer Perčič-Zaplotnik (V+/IV-V, 250 m). Ponovili so jo Igor Zalokar-Andrej Babič in Matjaž Prezeli-Klemen Zupančič. Smer po zajedu so ponovili (IV-V, 250 m) Goran Misir-Klemen Zupančič, Benjamin Ravnik (solo) in Andrej Babič-Iztok Arnold. Smer Yassa (VII-, V+) sta ponovila Ravnik in Uršelj.

V Škofiji glavi v Prisojniku sta prvo zimsko ponovitev Rašiške smeri opravila Rafko Kolbl in Klemen Zupančič. Smer je ocenjena z (V+/III-IV, 300 m). Nasploh je bila to šele druga ponovitev.

Zelo dobri vzponi so bili opravljeni nad dolino Tamarja. 18. januarja sta Igor Zalokar in Tomaž Butinar opravila prvo zimsko ponovitev Kovinarske smeri v Veliki Mojstrovki (V+/IV+, 500 m). Ista naveza je preplezala še sosednjo smer Steber revežev (V+/IV+, 550 m); to je bila druga zimska ponovitev.

Aschenbrennerjevo smer v Travniku sta ponovili dve navezi: 20. januarja Iztok

Tomazin-Benjamin Ravnik (4. Z.P.) in Rafko Kolbl-Matjaž Prezeli (6.Z.P.); smer je ocenjena z (-VI, A₀; 800 m). Vse dosedanje ponovitve so bile opravljene z bivaki.

Matjaž Ravhekar in Silvo Karo sta od 4. do 5. februarja splezala novo smer v Travniku. Poteka med smerjo Hudeček-Juvan in Svečo. Je zelo zahtevna; ocenila sta jo I+, A₃, dolga je 800 m. Imenovala sta jo Marija na belemrodu.

V Šitah sta Benjamin Ravnik in Matjaž Ravhekar opravila prvo zimsko ponovitev smeri Debela Berta (VI+, A₃; 500 m); plezala sta 9 ur. Za smer so značilni težki tehnični odstavki.

Raz Jalovca (V+, A₀/IV+, 380 m) sta ponovili dve navezi: Jože Uršelj-Benjamin Ravnik in Tomaž Butinar-Igor Zalokar, Dularjevo zajedu (VI, A₀; 250 m) pa sta zlezla Benjamin Ravnik in Goran Misir.

V Mogočni steni Vršaca nad Trento sta Matjaž Ravhekar in Silvo Karo opravila prvo zimsko ponovitev smeri Mladosti (VI, A₂, 400 m). Plezala sta 5. januarja in zanjo rabila 8 ur.

AO Jesenice

Planinsko društvo Jesenice obvešča

Planinsko društvo Jesenice in Občinski odbor ZZB NOV Jesenice obveščata, da bo v nedeljo, 26. marca, 14. spominski pohod na Porezen. Odhod z Jesenic bo ob 6.18 z vlakom do Podbrda, povratek pa ob 16.45 iz Podbrda.

Vabljeni!

Košarka

Pokal Šumi — st. pionirji

Jeseničani gorenjski prvaki

Zadnji turnir, ki je bil februarja, na Jesenicah je v popolnosti upravičil pričakovanja. Že prva od treh tekem je bil spopad za osvojitve naslova gorenjskih prvakov. Pomerili so se namreč domačini z gosti iz Kranja. Ta tekma je bil dejansko drugi polčas, saj sta imeli obe ekipi enake možnosti za osvojitve naslova. V tem tekmovalstvu so bili v odločilnih trenutkih tudi na drugi tekmi

bolj zbrani Jeseničani in zmagali z rezultatom:

Jesenice:Kranj
46:38(13:13)

Koše za Jesenice so dosegli: Dončič 10, Sajovic 12, Šaula, Božič, Zaveljčina, Sarhatlić, Gjorgjevski, Babača, Ponjavič 15, Sokolov, Valentar 7, Kristan 2.

Zadnja tekma proti Gorenji vasi je bila le še formalnost, saj ni odločala o ničemer več. Tudi sedaj so slavili domačini z rezultatom:

Jesenice:Gorenja vas
60:49(26:33)

Koše za Jesenice so dosegli: Dončič 2, Sajovic 6, Šaula 4, Božič 5, Zaveljčina 2,

Sarhatlić, Gjorgjevski, Babača 2, Ponjavič 10, Sokolov, Valentar 20, Kristan 9.

S prvim mestom so postali Jeseničani nosilci gorenjske selekcije v nadaljevanju tekmovalstva za pokal Šumi, kar se bo pričelo predvidoma sredi marca.

B.G.

V nadaljevanju pokala ŠUMI se je selekcija Gorenjske po četrtfinalnem turnirju v Postojni uvrstila v polfinale slovenskega tekmovalstva. Nosilci selekcije so pionirji Jesenic, ker so postali gorenjski prvaki. Na prvi tekmi so premagali domačine:

Postojna:Jesenice
42:60(17:28)

S to zmago so si že zagotovili nadaljnjo udeležbo na tekmovalstvu. Drugo tekmo proti Novemu mestu pa so izgubili:

Novo mesto:Jesenice
70:49(36:20)

Rezultat druge tekme ne kaže pravega razmerja glede kakovosti ekip. Naši igralci so dejansko sposobni odigrati v enem dnevu le eno tekmo, za drugo tekmo pa jim zmanjka moči. Razlog za to je, da imajo mlajše ekipe na Jesenicah premalo treningov. Na teden trenirajo le dvakrat in zato na vzdržljivost in kondicijo ne moremo niti pomisliti. Drugod v Sloveniji se tudi v manjših krajih kot so Jesenice nudi mladim tudi do sedemkratno treniranje na teden in dejansko se te ekipe na turnirjih uvrščajo v sam vrh republiškega tekmovalstva. In take pogoje ima tudi ekipa iz Novega mesta, zato je že sama uvrstitev v polfinale lep uspeh. Za finale pa je v polfinalu potrebno zmagati dvakrat.

B.G.

Nogomet

NK Puris (Sv. Peter):Jesenice
2:1(0:1)

Strelec: Kondič
Drugo tekmo so Jeseničani odigrali v okolici Rovinja, na žalost na igrišču, kjer ni bilo mogoče igrati dobrega nogometa, saj je bilo igrišče neravno, tako da žoge ni bilo mogoče kontrolirati. Tokrat je nastopilo vseh 18 igralcev in objektivno veliko slabši domačini so zmagali z dvema posrečenima goloma na začetku drugega polčasa.

Kanfanar:Jesenice
1:5(1:2)

Strelci: Kondič 2, Trkulja, Husić, Sučur
Zadnjo tekmo so Jeseničani odigrali v Kanfanaru in domače moštvo premagali s 5:1. Tokrat so igrali na odličnem travnatem igrišču in Jeseničani so prikazali dobro igro ter z zmago zaključili svoje nastope.

Prvi gol je dosegel Kondič po lepi podaji Trkulje iz auta. Po lepem napadu, katerega je zaključil Radič, pa bi Jeseničani lahko vodili z 2:0, vendar je nekaj minut zatem Trkulja zadel mrežo domačih in popravil napako svojega soigralca. Domačini so zmanjšali razliko po napaki jeseniške obrambe ter prekršku nad Pivcem, česar pa sodnik ni piskal.

V drugem polčasu klub nekaj menjavam ni bilo bistvene spremembe v igri, saj so večji del igre kontrolirali Jeseničani, le kakih 10 minut so imeli premoč domačini, ki pa te premoči niso realizirali. Jeseničani so dosegli še tri gole (Sučur, Husić, Kondič) in tako prepričljivo zmagali.

Na vseh tekmah so nastopili: Tokić, Mujezinović, Radič, Trkulja, Mitrovič, Kačar, Pivač, Ibrahimović, Džamastagić, Omanović, Razborščak, Kondić, Bešić, Stanković, Kuvek, Husić, Sučur, Catak. N.O.

Nogometni klub Jesenice vabi

nogometaše, bivše nogometaše ter vse ostale ljubitelje nogometa na

letno skupščino NK Jesenice,

ki bo v soboto, 18. marca, ob 12. uri v restavraciji Kazina na Jesenicah.

IO NK Jesenice

Judo

Uspešni nastopi Jeseničanov

Judo sekcija TVD Partizan je organizirala dva turnirja v telovadnici Partizan. V soboto, 25. februarja, 1. pozivni turir članic Slovenije in v nedeljo, 26. februarja, območno pionirsko ligo.

Na pozivnem turnirju je sodelovalo šest klubov iz Slovenije in judo klub Samobor. Skupaj je nastopilo 45 tekmovalk. Škoda, da ima judo sekcija samo tri tekmovalke, saj so ostale prenehale tekmovali. Ekipni zmagovalci je bila ekipa iz Samobora, druga je bila ekipa jeseniške judo sekcije.

Rezultati naših judoistk: Zdenk Oblak 4. mesto do 52 kg, Slobodanka Matarugič 1. mesto do 56 kg in Tonja Makuc 1. mesto do 66 kg. Čez dva tedna potujejo članice na republiško prvenstvo v Slovenj Gradec.

V nedeljo so tekmovali pionirji iz Zirov, Nove Gorice in Jesenic, skupaj 75 pionirjev. Škoda, da se tekmovalja nista udeležila kluba iz Kranja in Šiške. Ekipno so zmagali pionirji Jesenic. Rezultati pionirjev po kategorijah:

28 kg: Amir Kerič 1. mesto in Marjan Jovanov 3. mesto.

31 kg: Aleš Košir 1. mesto.

34 kg: Todi Radošević 1. mesto, Grega Medja 2. mesto.

38 kg: Grega Hudrič 1. mesto, Bojan Branilović 2. mesto in David Sefaj 3. mesto.

42 kg: Sedin Gorinjac 1. mesto, Roman Branilović 2. mesto, Kemal Kerič 3. mesto.

46 kg: Andrej Sitar 1. mesto.

60 kg: Luka Markež 1. mesto, Matej Sodja 4. mesto.

Glede na rezultate naših pionirjev smo lahko zadovoljni in upamo, da bodo na republiškem prvenstvu prav tako dobri in se bodo uvrstili na državno prvenstvo v Trebinje.

V soboto je članska ekipa odpotovala v Maribor na zadnje kolo 2. slovenske judo lige. Na četverboju, kjer so tekmovali še klubi 25. maj iz Tacna, 2. ekipa Slovenj Gradca in ŽŠŠ iz Maribora. Jeseniški judoisti, okrepljeni z judoisti iz Samobora, so vse dvoboje prepričljivo dobili in se tako po dolgih letih uvrstili v 1. slovensko judo ligo. V ligi so izgubili samo z ekipo Lendave in to po tehničnih točkah, skupaj so zbrali 18 točk. Rezultati dvobojev:

Jesenice : 25. maj — Tacen 12:2 (60:10)

Jesenice : Slovenj Gradec 14:0 (70:0)

Jesenice : ŽŠŠ — Maribor 10:4 (38:10)